USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci projednal v neveřejném zasedání konaném dne 10. prosince 2025 odvolání **obžalovaných Ing. Martina D.,** narozeného xxx, bytem xxx, **Ing. Břetislava P.,** narozeného xxx, bytem xxx, **Ing. Jaroslava K.,** narozeného xxx, bytem xxx, **Ing. Jiřího H.,** narozeného xxx, bytem xxx, **Ing. Romana G.,** narozeného xxx, bytem xxx, **Ing. Tomáše D.,** narozeného xxx, bytem xxx, **Business Advisor, a.s.,** IČ: 278 25 094, se sídlem Hradní 27/37, Ostrava-Slezská Ostrava, **PRAGOIMEX a.s.,** IČ: 158 88 100, se sídlem Pod náspem 795/12, Praha 9, **a Perfect Distribution a.s. (dříve Martek Medical, a.s.),** IČ: 476 75 934, se sídlem U Spalovny 4582/17, Prostějov, jakož i **státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě,** proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 10. 2021, č. j. 77 T 1/2016-25772, a rozhodl

takto:

I. Podle § 258 odst. 1 písm. a), písm. b), písm. c) tr. ř. se z podnětu odvolání státního zástupce a obžalovaných Ing. Martina D., Ing. Břetislava P., Ing. Jaroslava K., Ing. Jiřího H., Ing. Romana G., Ing. Tomáše D., Business Advisor a.s., PRAGOIMEX a.s. a Perfect Distribution a.s. napadený rozsudek zrušuje v celém rozsahu.

II. Podle § 259 odst. 1 tr. ř. se věc vrací soudu prvního stupně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 10. 2021, č. j. 77 T 1/2016-25772, byli obžalovaní Ing. Martin D., Ing. Břetislav P., Ing. Jaroslav K., Ing. Jiří H., Ing. G., Ing. Tomáš D. a právnické osoby Business Advisor, a.s. (dále jen Business Advisor), PRAGOIMEX, a.s. (dále jen PRAGOIMEX) a Perfect Distribution, a.s. (dříve Martek Medical, a.s. - dále jen Perfect Distribution či Martek Medical) uznáni vinnými trestnými činy v následující podobě:

Ing. Martin D. v bodě I.-II. jednak zločinem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. c), odst. 3 tr. zákoníku, jednak zvlášť závažným zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1, odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, dále zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. b), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, spáchaným dílem dokonaným, dílem ve stadiu pokusu a v části skutku I.d) ve prospěch organizované zločinecké skupiny podle § 107 odst. 1 tr. zákoníku, v případě skutku I.d) též zvlášť závažným zločinem účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1 tr. zákoníku, vše podle tr. zákoníku účinného v době spáchání předmětných skutků, v bodě III./20, 21, 25, 26 účastenstvím ve formě návodu ke spáchání přečinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 24 odst. 1 písm.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

b) k § 240 odst. 1 tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, vše ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku,

Ing. Břetislav P. v bodech I.a-c), II. zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku účinného v době spáchání vytýkaných skutků,

společnost Business Advisor, a.s. v bodech I.c), II., zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku účinného v době spáchání vytýkaných skutků,

Ing. Jiří H., Ing. Jaroslav K., v bodě I. jednak zločinem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku, dále zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku spáchaným dílem dokonaným, dílem ve stadiu pokusu, a zločinem podplacení podle § 332 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, vše ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku účinného v době spáchání předmětných skutků, v bodě III. též zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku,

společnost PRAGOIMEX, a.s. v bodě I.c), d) zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 2, 4d) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, zločinem podplácení podle § 332 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, zločinem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, vše ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, v bodě III./ 15-21, 23-26 zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, vše ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku,

Ing. Roman G., Ing. Tomáš D., společnost Perfect Distribution, a.s. v bodě II. zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 2, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, přečinem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, zločinem podplácení podle § 332 odst.1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, vše ve formě spolupachatelství dle § 23 tr. zákoníku, v bodě IV. zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku účinného od 1. 10. 2020, vše ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku.

Obžalovaní se měli protiprávního jednání podle závěrů soudu prvního stupně dopustit následujícím způsobem. Obžalovaný Ing. Martin D. v období nejméně od října 2008 do 31. 1. 2014 bez jakéhokoliv oficiálního vztahu ke Statutárnímu městu Ostrava či jeho městským obvodům, anebo aniž by s těmito měl uzavřenou jakoukoliv smlouvu o spolupráci, prostřednictvím úzké spolupráce s regionálními politiky z České strany sociálně demokratické (dále jen ČSSD), zejména Ing. Simonou P., Miroslavem N., Ing. Lumírem P. a RSDr. Vojtěchem M., získal a vykonával vliv na chod Městské nemocnice Ostrava (dále též jen MNO) a Dopravního podniku Ostrava (dále též jen DPO), získával informace o chodu a připravovaných veřejných zakázkách těchto subjektů, a to zejména od Ing. Františka K., RSDr. Vojtěcha M., Ing. Radoslava H., Ing. Romana K., PhD., Ing. Tomáše F., Evy P., MUDr. Tomáše N. a Ing. Petra Š., kteří byli členy statutárních orgánů, dozorčích rad či v pozici zaměstnanců, a tyto informace či vliv pak zajišťoval pro společnosti PRAGOIMEX a Martek Medical, za což mu tyto hradily finanční prostředky, mající povahu úplatku, jež

zastíraly formou plnění v podobě simulovaných smluv s obchodní společností Business Advisor, jejímž jménem jednal obžalovaný Ing. Břetislav P., který však byl v podřízeném postavení vůči obžalovanému Ing. Martinu D., který danou obchodní společnost ovládal, a obžalovaný Ing. Břetislav P. byl srozuměn, že smlouvy, které byly podepsány jeho jménem, podepsala jiná osoba, přičemž tak jednali s vědomím, že společnost Business Advisor nebude poskytovat sjednaná plnění a daným způsobem, tedy poskytováním informací interního charakteru, vznikla společnostem PRAGOIMEX a Martek Medical neoprávněná výhoda v rámci zadávání veřejných zakázek, případně byla v důsledku vlivu obžalovaného D. vytvářena hodnotící kritéria vyhovující při veřejné zakázce uvedeným společnostem.

Konkrétně pak v bodě I. se takovéto ovlivňování veřejné zakázky týkalo modernizace tramvajového vozového parku pořízením rekonstruovaných tramvají T3, které byla v důsledku vlastnictví užitného vzoru reálně schopna dodat pouze společnost PRAGOIMEX, přičemž obžalovaný D. po dohodě s předsedou představenstva společnosti PRAGOIMEX obžalovaným K. a členem dozorčí rady této společnosti Ing. Jiřím H. zajistil zadání veřejné zakázky tak, aby vyhovovala pouze společnosti PRAGOIMEX a vylučovala účast jiných soutěžitelů, a výše uvedení obžalovaní se dohodli, že úplatky za takovéto zvýhodnění budou zastírány údajnou poradenskou činností poskytovanou společností Happy Summer (později Business Advisor), respektive v bodě I.d) prostřednictvím platby za reklamu společnosti PROPAG-STORM, která byla součástí systému organizované zločinecké skupiny založené Vlastimilem P. a Bronislavem M. za účelem soustavného krácení daně z přidané hodnoty a daně z příjmu právnických osob v rámci nákupu reklamy, respektive reklamních práv v rámci řetězce účelově zřízených obchodních společností, u nichž docházelo až k desetinásobnému cenovému navyšování reklamy a následnému neuhrazení daně z přidané hodnoty (DPH) a daně z příjmů právnických osob (DPPO), přičemž výše uvedeným způsobem společnost PRAGOIMEX zaplatila společnosti Business Advisor v období let 2009-2013 částku 22 810 248 Kč, ačkoliv žádné deklarované plnění stanovené rámcovou smlouvou nebylo realizováno a uvedené platby byly považovány za úplatek. V bodě I.d) pak prostřednictvím společnosti PROPAG-STORM byly ze strany PRAGOIMEX přislíbeny úplatky v celkové výši 11 469 120 Kč, které měly být uhrazeny na základě pěti faktur, kdy došlo toliko ke dvěma platbám, které již nebyly dále obžalovanému D. vyplaceny v důsledku zajištění finančních prostředků na účtu společnosti PROPAG-STORM policejnímu orgánem.

V bodě II. se měli trestné činnosti dopustit obžalovaní Ing. Martin D. a Ing. Břetislav P. spolu s obžalovanými Ing. Romanem G., předsedou představenstva společnosti Martek Medical, Ing. Tomášem D., coby členem představenstva této společnosti, a dále se společnostmi Perfect Distribution (dříve Martek Medical) a Business Advisor, a to tak, že obžalovaný D. v prvním čtvrtletí roku 2012 dohodl společně s obžalovanými G. a D. a společností Martek Medical, že je schopen zajistit zadání veřejné zakázky na dodávku speciálního zdravotnického materiálu pro arytmologii, intervenční kardiologii a intervenční radiologii způsobem, který bude zvýhodňovat společnost Martek Medical, tedy aby dodávka zdravotnického materiálu byla soutěžena v rámci jedné veřejné zakázky, což vyhovovalo právě společnosti Martek Medical, coby tzv. komplementátorské společnosti, neboť rozsah poptávaného zboží fakticky vyloučil účast jednotlivých výrobců zdravotnického materiálu a zajistil, aby předpokládané množství neodpovídalo minulé spotřebě, ale fakticky odpovídalo výrobkům, ve kterých měla společnost Martek Medical možnost dosáhnout nejnižší cenové nabídky, za což měla Martek Medical uhradit obžalovanému D. prostřednictvím společnosti společnosti Business Advisor, s níž byla uzavřena smlouva o kontrolní činnosti, která však nebyla reálně plněna, částku 7 037 500 Kč, která je považována za úplatek.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

V bodě III. pak obžalovaní Jiří H., Jaroslav K., Martin D. (toliko III./20, 21, 25, 26) a společnost PRAGOIMEX (toliko III 15-21, 23-26) v období od 6. 4. 2010 do 27. 6. 2014, ačkoliv věděli, že platby společnosti PRAGOIMEX ve prospěch společnosti Business Advisor nejsou platbami za deklarované služby v rámci dříve sjednané smluvní spolupráce, ale že se jedná o úplatky pro obžalovaného Martina D., zavedli takovýto neoprávněný majetkový prospěch ke škodě českého státu do přiznání k DPH a DPPO, čímž neoprávněně vylákali nadměrné odpočty a neoprávněně snížili daňovou povinnost, v důsledku čehož zkrátili daň o 8 296 996 Kč (H., K.), respektive o 4 468 780 Kč (PRAGOIMEX), a obžalovaný D. navedl výše uvedené osoby ke zkrácení daně v celkové výši 868 000 Kč.

Konečně v bodě IV. obdobně, jako je uvedeno v předchozím případě, obžalovaní G., D. a společnost Perfect Distribution v období od 14. 5. 2012 do 26. 6. 2014, ačkoliv věděli, že platby společnosti Martek Medical ve prospěch Business Advisor uskutečněné na základě smluv o kontrolní činnosti nejsou platbami za deklarované služby, ale že se jedná o úplatky, zavedli tento neoprávněný majetkový prospěch ke škodě českého státu do přiznání k DPH a DPPO, v důsledku čehož zkrátili daň o částku 1 562 244 Kč.

V podrobnostech popisu skutkového děje odvolací soud odkazuje na popis uvedený ve výrokové části napadeného rozsudku.

Za toto jednání byl obžalovanému Ing. Martinu D. podle § 331 odst. 4 a § 43 odst. 1 uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 8 let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou, a dále podle § 66 odst. 1 tr. zákoníku trest propadnutí majetku.

Obžalovanému Ing. Břetislavu P. byl podle § 216 odst. 4 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody ve výměře 4 let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, a dále mu byl uložený peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna denní sazba činí 1 000 Kč, tedy trest v celkové výměře 500 000 Kč.

Obžalovanému Ing. Jaroslavu K. byl podle § 216 odst. 4 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody ve výměře 30 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let, a dále peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna sazba činí 6 000 Kč, tedy celkem 3 000 000 Kč.

Obžalovanému Ing. Jiřímu H. byl podle § 216 odst. 4 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let, a rovněž peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna činí 2 000 Kč, tedy celkem 1 000 000 Kč.

Obžalovanému Ing. Romanu G. byl podle § 216 odst. 4 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let, a peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna činí 4 000 Kč, tedy celkem 2 000 000 Kč.

Obžalovanému Ing. Tomáši D. byl podle § 216 odst. 4 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let, a peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna činí 3 000 Kč, tedy celkem 1 500 000 Kč.

Obžalovaným Ing. P., K., H., G. a D. pak byl shodně podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající ve výkonu funkce statutárních orgánů ve všech typech obchodních korporací na dobu 10 let.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

Obžalované společnosti Business Advisor byl podle § 216 odst. 1 tr. zákoníku a § 16 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob uložen trest zrušení právnické osoby a dále trest propadnutí majetku. Společnosti PRAGOIMEX pak byl podle § 240 odst. 2, § 43 odst. 1, § 68 odst. 1 tr. zákoníku a § 18 odst. 1, odst. 2 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob uložen úhrnný peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna činí 60 000 Kč, tedy celkem ve výměře 30 000 000 Kč. Podle stejných kritérií pak byl uložen společnosti Perfect Distribution úhrnný peněžitý trest ve výměře 500 denních sazeb, kdy jedna činí 20 000 Kč, tedy celkem 10 000 000 Kč.

Oproti tomu byli obžalovaní Martin D., Břetislav P., Břetislav Č., Petr G. a společnosti Business Advisor a VOSTAV MORAVA, a.s. (dále jen Vostav Morava) zproštěni podle § 226 písm. a) tr. ř. obžaloby Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, sp. zn. 4 VZV 2/2014, v bodě III., kdy se měli dopustit jednání spočívajícího v tom, že se obžalovaný D. nejpozději ke dni 1. 9. 2011 dohodl s Břetislavem Č., předsedou představenstva společnosti Vostav Morava, a Petrem G., členem jejího představenstva, že s ohledem na svůj vliv na osoby řídící činnost Statutárního města Ostravy a Městské nemocnice Ostrava zajistí vítězství ve veřejných zakázkách na stavební práce vyhlášených Městskou nemocnicí Ostrava s tím, že zajistí takové podmínky, kterým bude schopna společnost Vostav Morava vyhovět. Jednalo se o zakázky na rekonstrukci 1. a 2. NP budovy traumatologie a rekonstrukci plicního oddělení, k nimž získal a poskytl obžalovaný D. zadávací dokumentaci, dále prostřednictvím blíže nespecifikované osoby z okruhu představitelů Městské nemocnice Ostrava a společnosti SELLER Moravia provádějící administraci za veřejné zakázky došlo ke stanovení výhod spočívajících v nastavení hodnotících kritérií tak, aby tato zvýhodnila společnost Vostav Morava, kdy za získání těchto veřejných zakázek bylo dohodnuto, že společnost Vostav Morava zaplatí obžalovanému D. částku 960 000 Kč, a to zastíráním skrze uzavření smlouvy o kontrolní činnosti mezi společnostmi Vostav Morava a Business Advisor, kdy však takováto kontrolní činnost nebyla provedena a poskytnuté plnění bylo považováno za úplatek. V tomto jednání bylo spatřováno ve vztahu k obžalovanému Martinu D. naplnění znaků dílčího útoku zločinu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2, písm. c), odst. 3 tr. zákoníku, dílčího útoku zvlášť závažného zločinu přijetí úplatku podle § 331 odst. 1, odst. 4 písm. a) tr. zákoníku a dílčího útoku zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. b), odst. 4, písm. c) tr. zákoníku, spáchaného dílem dokonaným a dílem ve stadiu pokusu, u obžalovaného Břetislava P. dílčího útoku zločinu legalizace výnosu z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4, písm. c) tr. zákoníku, v případě obžalovaných Petra G. a Břetislava Č. přečinu podplácení podle § 332 odst. 1 tr. zákoníku, přečinu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku a zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 2, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku a dále u společnosti Business Advisor dílčího útoku zločinu legalizace výnosu z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku a u společnosti Vostav Morava spáchání přečinu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jakož i přečinu podplácení podle § 332 odst. 1 tr. zákoníku.

Konečně pak byli obžalovaní Martin D. a Břetislav P. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěni obžaloby Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, sp. zn. 4 VZV 2/2017, podle níž se měli oba dopustit pokusu zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 21 odst. 1 k § 240 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, spáchaného dílem dokonaným a dílem ve stadiu pokusu, a obžalovaný Martin D. též dílčího útoku zvlášť závažného zločinu účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 odst. 1 tr. zákoníku, přičemž toto protiprávní jednání mělo spočívat v tom, že nejméně

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

v období od 19. 5. 2009 do 23. 6. 2014 obžalovaný Martin D. jako osoba ovládající a řídící společnost Business Advisor a Břetislav P. jako jediný člen představenstva této společnosti jednající podle pokynu obžalovaného D. v úmyslu krátit daňovou povinnost k DPH a DPPO po předchozí dohodě s obžalovaným Vlastislavem P. a Bronislavem M., proti nimž je trestní věc vedena u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 35 T 10/2017, domluvili, že Vlastislav P. zajistí, aby Martin D. mohl většinu příjmů společnosti Business Advisor vyvést z této společnosti tak, že bude objednávat od společnosti PROPAG-STORM reklamní služby a platit za tyto několikanásobně vyšší částky, než činila jejich skutečná cena, a následně 80 % ze základu daně faktur mu bude Vlastislav P. vracet zpět v hotovosti, případně na jeho účet v zahraničí, přičemž obžalovaný D. věděl, že realizace této dohody vyžaduje zapojení dalších společností účelově vložených mezi společnost PROPAG-STORM a společnosti RC Sport a E-motion, přes něž bude probíhat prodej reklamních služeb a finanční tok s tím spojený, kdy tyto společnosti neodvedou DPH, a věděl o existenci dalších osob, které se na takovémto jednání podílejí, a existenci hierarchického uspořádání, rozdělení funkcí a dělby činnosti, které vede k soustavnému krácení daně, a obžalovaný P. pak dle pokynů obžalovaného D. uzavřel za společnost Business Advisor se společností PROPAG-STORM smlouvy, potažmo byl srozuměn s tím, že na některých smluvních dokumentech je padělán jeho podpis, a později obžalovaný P. dle pokynu obžalovaného D. do přiznání k DPH a k DPPO daňového subjektu Business Advisor zavedl faktury výstavce společnosti PROPAG-STORM, kdy ve skutečnosti finanční prostředky, které takovýmto způsobem společnost Business Advisor hradila společnosti PROPAG-STORM, představovaly úplatky za sjednání neoprávněných výhod pro společnosti PRAGOIMEX, Martek Medical a Vostav Morava při získávání veřejných zakázek od Dopravního podniku Ostrava a Městské nemocnice Ostrava. Daným způsobem měli v letech 2009-2013 oba obžalovaní ke škodě českého státu zkrátit DPH a DPPO ve výši 6 061 169 Kč a pokusit se zkrátit tyto daně ve výši 7 677 031 Kč.

I v případě zprošťujících výroků odvolací soud v podrobnostech popisu skutku odkazuje na výrokovou část napadeného rozsudku.

2. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě nenabyl právní moci, neboť byl napaden odvoláními obžalovaných Martina D., Břetislava P., Jaroslava K., Jiřího H., Romana G., Tomáše D. a společností Business Advisor, PRAGOIMEX a Perfect Distribution a dále též státním zástupcem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě, a to jednak v neprospěch obžalovaných D., P., G., Č. a společností Vostav Morava a Business Advisor, týkajících se zprošťujících výroků soudu prvního stupně, a dále též v neprospěch obžalovaných D., H., K., G. a D., co do jim uložených trestů.

3. Stěžejní námitkou **opravného prostředku státního zástupce** jsou námitky v neprospěch všech obžalovaných, kterých se dotýká zprošťující výrok napadeného rozsudku. V případě aplikace § 226 písm. b) tr. ř. ve vztahu k obžalovaným Martinu D. a Břetislavu P. v intencích obžaloby, sp. zn. 4 VZV 2/2017, státní zástupce zdůraznil, že nalézací soud provedl dokazování nezbytné k řádnému zjištění skutkového stavu, kterým bylo prokázáno, že platby směřující od společnosti Business Advisor ke společnosti PROPAG-STORM byly účelové a uměle navyšované s tím, že 80 % z deklarované ceny bez DPH bylo v podobě vratky vypláceno obžalovanému D. jako výnos z korupční trestné činnosti. Nalézací soud sice deklaroval, že společnost Business Advisor nevykonávala smluvně uváděnou činnost a jednalo se pouze o prázdnou skořápku zakrývající trestnou činnost obžalovaného D., ovšem správně zjištěný skutkový stav věci nebyl řádně právně vyhodnocen a je v přímém rozporu s výrokem o vině u obžalovaného D. pod bodem I.1d), jímž byl jmenovaný uznán vinným za členství v organizované zločinecké skupině

zřízené kolem společnosti PROPAG-STORM. Nalézací soud měl veškerá plnění, která obžalovaný prostřednictvím společnosti Business Advisor zasílal společnosti PROPAG-STORM, považovat za plnění ve prospěch takovéto organizované zločinecké skupiny tak, jak bylo zmíněno v rámci bodu I.1d). Nalézací soud též nesprávně vyhodnotil zásadu, že z trestné činnosti se neplatí daně, která však dopadá na zatajení příjmů z trestné činnosti a je limitována na případy, kdy subjekt – plátce DPH nepřiznává jako svá zdanitelná plnění příjmy z trestné činnosti. Žalovaný případ však představuje situaci, kdy obžalovaní neoprávněně navyšovali v daňových přiznáních plnění přijatá od PROPAG-STORM. Celková výše neoprávněně vyplacených nadměrných odpočtů ve výši 4 178 572 Kč představuje škodu na dani bez ohledu na skutečnost, že daňový subjekt má příjmy jen z trestné činnosti.

4. V případě dalšího ze zprošťujících výroků, který se dotýkal jak obžalovaných D. a P., ale též obžalovaných G., Č. a právnických osob Business Advisor a Vostav Morava, u nichž došlo ke zproštění ve smyslu § 226 písm. a) tr. zákoníku ve vztahu ke skutku pod bodem 3.) obžaloby Vrchního státního zastupitelství v Olomouci pod sp. zn. 4 VZV 2/2014, byl opět nalézacím soudem učiněn správný skutkový závěr, že finanční prostředky, které společnost Vostav Morava hradila směrem k Business Advisor, byly úplatky. Nalézací soud však nesprávně dospěl k závěru o nedostatečném prokázání skutečností, že tyto úplatky byly poskytovány za veřejné zakázky vyhlašované Městskou nemocnicí Ostrava. Připomenul, že obžalovaný D. disponoval konceptem zadávací dokumentace k rekonstrukci budovy traumatologie, a to v době před vyhlášením veřejné zakázky, což ve spojení s komunikací jmenovaného s vedením nemocnice, jakož i společností SELLER Moravia, musí být dáno do spojitosti tak, že se jedná o úplatky za zajištění předmětné zakázky. Ve vztahu k ní se nejedná o zásadní časový předstih mezi platbou z 8. 12. 2011 a zveřejněním zakázky 2. 1. 2012. V případě veřejné zakázky na rekonstrukci plicního oddělení se nalézací soud nevypořádal dostatečně s argumentací o nestandardních zadávacích podmínkách, které se lišily od těch, které se vztahovaly k rekonstrukci budovy traumatologie. Žádný ze slyšených svědků přitom nebyl schopen vysvětlit rozdílnost a smysluplnost těchto kritérií, jež vyhovovaly subjektu spřízněnému s vedením nemocnice, který v necenových kritériích mohl podat zdánlivě nejvýhodnější nabídku. S ohledem na pozici obžalovaného D. k managementu nemocnice pak bylo zřejmé, že riziko vymáhání nesplnění nástupu na odstranění vad, případně nedokončení díla, bude minimální, k čemuž ve výsledku došlo, kdy řešení reklamací bylo zpožděno, aniž byla uplatněna jakákoliv sankce. Odvolatel též doplnil, že skutkové závěry nalézacího soudu nebyly správně právně posouzeny, neboť pokud nalézací soud dospěl k závěru, že předmětná plnění byly úplatky v souvislosti s manipulací veřejných zakázek a jednalo se tedy o simulované platby, i bez identifikace konkrétních zakázek, je možno transakce společnosti Vostav Morava a Business Advisor právně vyhodnotit jako legalizaci výnosů z trestné činnosti, neboť simulovaným předstíráním plateb za poradenství pachatelé zastírali výnos z korupční trestné činnosti. V tomto ohledu nemusí být přesně identifikován konkrétní trestný čin, ale postačuje závěr, že finanční prostředky pocházejí z trestné činnosti. Mimoto byla zachována totožnost následku v podobě poskytnutí a přijetí úplatku za manipulace s veřejnými zakázkami. Ve vztahu k obžalovanému Petru G. bylo zdůrazněno, že jako spolumajitel obchodní společnosti se musel zajímat o důvod, proč tato hradí téměř milion Kč za poradenství, které nepotřebuje a které ani nebylo reálně vykonáváno. I přes jeho hospitalizaci musel proto být obžalovaný Č. informován, co je skutečným účelem smluv, a nelze též přehlédnout, že jak on, tak obžalovaný Č. nadále působí ve společnosti Vostav Morava.

5. V neposlední řadě své odvolání státní zástupce adresoval v neprospěch obžalovaných D., H., K., G. a D., a to do výroku o uloženém trestu, kdy má za

to, že nalézací soud nezohlednil dlouhodobost vytýkané trestné činnosti, mimořádně nebezpečný způsob jejího provedení, jenž spočíval v rozsáhlém simulování úkonů a v nulové reflexi obžalovaných. V daném směru uložení podmíněných trestů odnětí svobody je nepřiměřeně mírné a nespravedlivé, a to již s ohledem na nepodmíněný trest uložený obžalovanému P., který fakticky plnil úlohu bílého koně obžalovaného D. V případě posledně jmenovaného Martina D. došlo ze strany krajského soudu k pominutí ustanovení § 43 odst. 1 tr. zákoníku umožňující navýšení hranici trestní sazby o 1/3, čímž by z původně stanovené zákonné výměry 5-12 let odnětí svobody byla její horní hranice stanovená ve výměře 16 let. Státní zástupce má proto za to, že osmiletý trest je nepřiměřeně mírný a na místě by bylo uložení navrhovaného trestu odnětí svobody v délce 11 let. Obdobně v případě obžalovaných H., G., D. a K. by v případě aplikace § 43 odst. 1 tr. zákoníku došlo k navýšení horní hranice odnětí svobody na 10 let a 8 měsíců a trest by pak s ohledem na výše uvedené přitěžující okolnosti měl být ukládán minimálně v polovině zákonné trestní sazby ve spojení s důraznými majetkovými postihy. Nalézací soud též nedostatečně zohlednil majetkové poměry obžalovaných a v případě Jaroslava K. uložil nepřiměřeně mírný peněžitý trest, když pominul, že tento je (byť v SJM) vlastníkem tří bytů v Praze a majetkový trest by tak měl odpovídat hodnotě dvou z těchto nemovitostí. Taktéž Roman G. je vlastníkem dvou luxusních bytů v Ostravě a dále garáže a peněžitý trest by tak měl odpovídat ceně těchto bytů. Obdobně by mělo být přistupováno též k obžalovaným D. a H.

6. Závěrem svého opravného prostředku proto státní zástupce navrhl, aby Vrchní soud v Olomouci podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. d), odst. 2 tr. ř. zrušil zprošťující výroky týkající se skutku uvedeného pod bodem 3) obžaloby 4 VZV 2/2017 a dále zprošťující výrok týkající se skutků vymezených v obžalobě 4 VZV 2/2017 a věc vrátil podle § 259 odst. 1 tr. ř. v této části k novému projednání. Dále navrhl zrušení rozsudku ve výrocích o trestu ve vztahu k obžalovaným Martinu D., Jaroslavu K., Jiřímu H., Romanu G. a Tomáši D. podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. a učinění nového rozhodnutí podle § 259 odst. 3 tr. ř., kdy shora jmenovaným bude za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, respektive § 108 odst. 1 tr. zákoníku, uložen úhrnný trest, a to Martinu D. v trvání 11 let se zařazením pro jeho výkon do věznice se zvýšenou ostrahou a trest propadnutí majetku, Jaroslavu K., Jiřímu H., Romanu G. a Tomáši D. shodně trest odnětí svobody ve výměře 4 let se zařazením pro jeho výkon do věznice s ostrahou a dále peněžité tresty, a to Jaroslavu K. ve výši 10 000 000 Kč, Jiřímu H. ve výši 1 000 000 Kč, Romanu G. ve výši 7 000 000 Kč a Tomáši D. ve výši 1 500 000 Kč. Současně u obžalovaných K., H., G. a D. požadoval uložení trestu zákazu činnosti spočívajícího ve výkonu funkce statutárního orgánu ve všech typech obchodních korporací opět shodně na dobu 10 let.

7. Státní zástupce rovněž využil svého práva a **vyjádřil se písemným podáním k odvoláním obžalovaných,** a to následujícím způsobem. Především zdůraznil, že obhajoba často účelově hodnotí jednotlivé důkazy bez vazby na důkazy další. Obžalovaný Martin D. díky svým vztahům k představitelům Moravskoslezského kraje a Statutárního města Ostravy představoval „styčnou“ osobu pro Dopravní podnik Ostrava a Městskou nemocnici Ostrava. V důsledku toho měl přehled o přípravách veřejných zakázek a tyto nechal zadávat tak, aby nebyl jiný reálný soutěžitel (PRAGOIMEX), či kritéria byla nastavena tak, aby zvýhodnila jednoho soutěžitele (Martek Medical). Za takovouto činnost získával nezákonná peněžitá plnění (úplatky), která byla zastírána jako platby za poradenské služby poskytované reálně nečinné společnosti Business Advisor a tyto pak prostřednictvím plateb za reklamu společnosti PROPAG-STORM legalizoval v podobě inkasování vratek ve výši 80 %. Pokud se týká způsobu vyhlášení rozsudku, k tomuto došlo v souladu s písemným vyhotovením,

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

kdy výrok byl přečten čtecím zařízením a případné nedostatky nezakládají rozdílnost mezi ústním a písemným vyhotovením. Krajský soud jednoznačně vymezil také část obžaloby, pro kterou byli obžalovaní zproštěni, a dané skutky jednoznačně oddělil od zbývajících. Rovněž rozsah ústního odůvodnění je dostatečný. V případě namítané podjatosti státního zástupce se s námitkami tento již vypořádal ve svém usnesení ze dne 23. 3. 2016, proti kterému obžalovaný D. žádným způsobem nebrojil, a pakliže později vznesl totožné námitky u hlavního líčení, bylo připomenuto, že státní zástupce je v jeho rámci stranou trestního řízení a v jeho případě proto nešlo o žádné evidentní vztahy, které předpokládá ustanovení § 30 odst. 1 tr. ř. Ve vztahu k předsedovi senátu Mgr. Krajdlovi pak jeho vztah k věci, respektive bratrovi, který měl v minulosti podnikat s obžalovaným D., byl stranám sdělen společně s dotazem, zda tyto vidí důvod pro jeho podjatost, a reakce všech byla negativní. Stejně tak nevyplývá z žádného vyjádření předsedy senátu jakékoliv porušení presumpce neviny, když k tomuto docházelo až po vyhlášení odsuzujícího rozsudku a jeho okomentování pro média, které plně vycházelo z úvah soudu, jež jej vedly k závěru o vině. Patřičná není ani námitka ohledně nemožnosti soudu rozhodovat na základě neúplných protokolů, které byly následně opraveny, neboť soud měl k dispozici veškerá vyjádření v nahrávkách hlavního líčení, a nadto se dané námitky vztahovaly k otázkám, jimž soud věnoval patřičnou pozornost, zejména tvrzenému řádnému chodu společnosti Business Advisor, řádnému nákupu reklamy, nesprávnému zajištění výpočetní techniky či invektiv vůči státnímu zástupci. Tvrzení obhajoby o nemožnosti jednočinného souběhu trestných činů zjednání výhody při zadávání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě a trestného činu přijetí úplatku není řešeno ani ze strany Nejvyššího soudu jednotně, kdy státní zástupce poukázal i na odlišné závěry, než na které poukazuje obhajoba (např. usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tdo 66/2015). Sám takovýto jednočinný souběh považuje za možný. Pokud se týká výpočtu výše prospěchu, ten dle konstantní judikatury musí odpovídat celé výši poskytnutého úplatku, taktéž je nutné do něj započítávat i DPH na fakturách za simulované deklarování poskytnutých služeb, zejména pokud společnost Business Advisor žádné DPH díky fiktivním nákladům na reklamu nehradila. V případě obžalovaného D. byl nalézacím soudem prospěch také řádně vymezen, když jej tvoří přijaté úplatky, respektive následně inkasované vratky, z čehož vyplývá, že platba pro Business Advisor se rovná úplatku pro obžalovaného D. Obžalovaný, ač neměl v subjektech zadávajících veřejné zakázky jakoukoliv funkci, podařilo se z provedeného dokazování sestavit okruh osob, prostřednictvím nichž Martin D. získal vliv na chod Dopravního podniku Ostrava a Městské nemocnice Ostrava a stal se zprostředkovatelem mezi světem politiky a byznysu. Přijímal pak finanční prostředky bez právního důvodu, které byly odvozovány od hodnot veřejných zakázek, a to prostřednictvím plateb za neexistující poradenství jím ovládaného nečinného subjektu. Stran jeho účasti na organizované zločinecké skupině byly správně hodnoceny výpovědi svědkyň O. a K. a dovozena jejich věrohodnost. Ta je ostatně potvrzována též řadou rozsudků trestních soudů týkajících se společnosti PROPAG- STORM (zejména bylo poukázáno na věc vedenou Nejvyšším soudem pod sp. zn. 8 Tdo 189/2023). Věrohodnost svědkyň O. a K. je pak plně podpořena dalšími důkazy, a to zjištěnými finančními toky, prostorovými odposlechy, nalezenými obálkami v bankovní schránce, právní pomocí z Lichtenštejnska či nárůstem majetku obžalovaného. Za nepodstatné, respektive nepravdivé, považuje státní zástupce též námitky týkající se údajných nedostatků v popisu skutku, kdy vymezení funkčního období Vojtěcha M. bylo popsáno správně, nadbytečné uvedení akademického titulu u Tomáše F. nemá na popis skutku žádný vliv, stejně jako není vadou popis zrychlení či definovaný průměr kol. Závěr o vysoké ceně kardiostimulátorů odpovídá výpovědím svědků K. a G. a nikdo ze svědků pak nebyl schopen vysvětlit, podle čeho bylo stanoveno uvedené početní kritérium neodpovídající skutečné spotřebě požadované Městskou nemocnicí Ostrava. Pokud byl soudu předložen dokument o vítězství v jiné veřejné zakázce, jednalo se o pozdější období,

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

tedy říjen 2012, oproti zakázce vyhlášené v březnu, o jejímž vítězi bylo rozhodnuto 4. 6. 2012.

8. Státní zástupce dále odmítl námitky k délce řízení, která byla zapříčiněna mimořádným rozsahem a složitostí věci, v níž byly podány tři samostatné obžaloby. Stejně tak délka písemného vyhotovení rozsudku nebyla ani ze strany nadřízeného soudu vytýkaná. Nalézací soud nepochybil, pokud v rámci dokazování neprováděl detailní porovnání původu listin, u kterých bylo spolehlivě zadokumentováno, odkud pocházejí. Digitální důkazy byly provedeny nejen prostřednictvím vytištěných listin, ale i samotných HDD, u nichž byla i konstatováním znalce RNDr. Klímy vyloučena jakákoliv manipulace. Zajištěné disky byly obhajobě vždy přístupné, navíc tato mohla disponovat vrácenou výpočetní technikou a z této nabízet důkazy. Rovněž v otázce zákonnosti odposlechů bylo dovozeno, že veškeré příkazy k takovémuto postupu byly řádně odůvodněny a deklarované „nepravdivé" údaje byly toliko písařskou chybou. Danou materií se adekvátně vypořádal nalézací soud. Jestliže obhajoba obžalovaného D. uvedla poukaz na opomenuté důkazy, neprovedené nalézacím soudem, tyto neměly žádný vliv na závěry o vině a jednalo se pouze o dodatky nepodstatných důkazů. Při hodnocení takovýchto důkazů je nutno vzít v potaz jejich povahu a skutečnost, zda by mohly na samotném výsledku dokazování cokoliv měnit, o čemž obžaloba není přesvědčena. Soud rovněž nemusel zaujímat žádné stanovisko k obžalovaným uváděným úvahám o jiné organizované zločinecké skupině v čele se svědkem L., která nebyla předmětem obžaloby. Rovněž tak trestní řízení vedené proti bývalým manažerům Dopravního podniku Ostrava Ing. K. a Ing. H. nevyviňuje obžalovaného, kdy jejich jednání bylo oddělitelné od nyní projednávané trestní věci. Nalézací soud adekvátně rozvedl, proč považuje za důkazně nevyužitelné a pochybné znalecké posudky z oboru ekonomika, jež byly předloženy obhajobou, a to zejména s ohledem na posudek Dr. Hálka, jehož posudky jsou předkládány ve všech věcech souvisejících se společností PROPAG-STORM. Obdobné stanovisko lze zaujmout i k posudkům Dr. Hromjaka a Ostravské znalecké.

9. V případě námitek týkajících se skutkových zjištění soudu, respektive údajné prezentace reálného stavu obhajobou, pak státní zástupce zdůraznil, že nalézací soud správně dovodil nedůvodnost poradenské či kontrolní činnosti společnosti Business Advisor směrem k subjektům PRAGOIMEX a Martek Medical, jakož i to, že veřejné zakázky uvedené ve skutkovém popisu byly vypisovány způsobem, který vyhovoval klientům obžalovaného D., ať už se jednalo o modernizaci a rekonstrukci tramvají, či dodávky zdravotnického materiálu. Co se týče hodnocení odposlechů pořízených v trestním řízení, nelze souhlasit se závěrem, že se vůbec netýkají období, ve kterých měly probíhat předmětné veřejné zakázky. Tyto ve spojení se zajištěnou e-mailovou komunikací mezi obžalovaným D. a Evou P. potvrzují získávání neveřejných informací již v době přípravy veřejné zakázky. Pokud k tomuto byly vzneseny námitky na použitelnost elektronických důkazů, manipulaci s nimi či nezákonnost sledování e-mailových adres, vypořádal se s takovýmito tvrzeními nalézací soud adekvátně. K námitkám deformovaných důkazů bylo zdůrazněno, že nalézací soud hodnotil veškeré důkazy v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř. a naopak obhajoba má tendenci manipulativně vytrhávat dílčí části důkazů z kontextu. Stran výpovědi Bc. Libora H. a jeho odborného vyjádření se nejedná o osamocený důkaz, ale pouze o jeden z mnoha, které jednoznačně prokazují pozici společnosti PRAGOIMEX v dotčených veřejných zakázkách. Ani fakt, že jmenovaný byl přítomen v jednací síni, neovlivňuje jeho závěry, které korespondují s jinými znaleckými posudky, a nebyla též dovozena žádná snaha policejního orgánu ovlivnit obsah jeho odborného vyjádření. Není pravdou, že by obžalovaný nebyl řádně seznámen s výsledky vyšetřování, přičemž doplnění dokazování o e-maily ze schránky xxx nezpůsobily krácení práva obžalovaného, neboť se s těmito mohl v průběhu hlavního líčení seznámit a reagovat na ně.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

Na pozici obžalovaného nic nezměnil ani úřední záznam o schůzce informátora, respektive jeho absence ve spise, a v případě dalších návrhů obhajoby na doplnění dokazování není pravdou, že všechny byly státním zástupcem zamítnuty, a pokud tomu z důvodu nadbytečnosti či nepotřebnosti bylo, mohly být opětovně navrženy u hlavního líčení. Státnímu zástupci není zřejmé, jakým způsobem mohou závěry v trestní věci Ing. K. a Ing. H. ovlivnit pozici obžalovaného, neboť tito byli odsouzeni pro dotační podvody, a nikoliv pro korupční trestnou činnost, která je předmětem tohoto trestního řízení. Ohledně odebrání poznámek Ing. D. v pozici obviněného došlo k jejich vrácení a umožnění realizovat jejich obsah při první čtené výpovědi. Namítané průtahy řízení pak nemohou mít jakýkoliv dopad na výrok o vině, ale tuto otázku lze toliko zohlednit při ukládání trestu. Pokud se týká jeho výměry, zde státní zástupce poukázal na své odvolání, v němž považuje naopak sankci uloženou obžalovanému D. za nepřiměřeně mírnou. Jestliže je poukazováno na datum uložení dokumentu ke dni 13. 11. 2010, nabízí se k tomuto jednoduché vysvětlení, tedy že k tomuto dni obžalovaný veškerá svá data zálohoval, a pokud skutečně neměl v uvedených organizacích vliv na jejich chod, uniká obžalobě, proč měl mít koncepty zadávacích dokumentací k dispozici, jestliže tyto jsou z povahy věci neveřejné. Obžalovaný též nevysvětlil enormní nárůst svých hotovostních vkladů v době vytýkané trestné činnosti a také transakce v Lichtenštejnsku, které odpovídaly 80 % vratek z reklamních plateb. V neposlední řadě ohledně fungování společnosti Business Advisor lze odkázat na vyjádření spoluobžalovaného Ing. P., z něhož je zřejmé, že tento o ničem ve společnosti nerozhodoval, fakticky v ní nic nedělal a plnil pouze pozici „bílého koně“. S ohledem na výše uvedené proto navrhl státní zástupce odvolání obžalovaného Ing. D. zamítnout jako nedůvodné.

10. K odvolání obžalovaného Ing. Břetislava P. státní zástupce uvedl, že za klíčové je třeba považovat tu skutečnost, že jmenovaný se sám cítil být v pozici „bílého koně“, kdy pro společnost Business Advisor nevykonával žádnou relevantní činnost. Tímto tvrzením vyvrací obhajobu spoluobžalovaných D. a G., kteří uvedli, že s ním jednali. Obžalovaný si musel být vědom pochybného rázu uvedené společnosti, přičemž z pořízených odposlechů je zřejmé, že jeho činnost vycházela z příkazů Ing. D. Rovněž na sebe nechával podepisovat cestovní výkazy a přijal odměnu 48 000 za „nicnedělání“. Svým jednáním tedy zakrýval pozici skutečně ovládající osoby, přičemž konal v nepřímém úmyslu, kdy navíc některé smlouvy i podepisoval a byl si tím pádem vědom rozsahu „obchodní činnosti Business Advisor“. Pokud se týká jeho sebereflexe, k této dospěl až po vyhlášení rozsudku a státní zástupce je toho názoru, že by bylo na místě jmenovaného opětovně vyslechnout ve spojení s přečtením předkládaných listin jím zasílaných, v nichž se vyjadřuje k uvedeným skutečnostem. Pokud podá úplnou a pravdivou výpověď, bylo by možno přikročit k udělení podmíněného trestu odnětí svobody v kombinaci s trestem peněžitým a trestem zákazu činnosti, kdy lze zohlednit jeho dosavadní bezúhonnost, vysoký věk a skutečnost, že by měl být potrestán nižším trestem než obžalovaný D. V případě odvolání společnosti Business Advisor bylo doplněno, že zde byla jednoznačně prokázána její vina a ve vztahu k jejím tvrzením lze tak odkázat na závěrečnou řeč státního zástupce u hlavního líčení.

11. K odvolání obžalovaných Tomáše D., Romana G. a Perfect Distribution bylo shrnuto, že obžalovaní prostřednictvím Martek Medical hradili obžalovanému D. finanční prostředky za zajištění dotčené zakázky pod zástěrkou plateb za údajné poradenství, které nebylo nikdy reálně poskytnuto. Toto bylo prokázáno sérií antidatací a nedoložením jakéhokoliv výstupu z poradenství, nelogickou konstrukcí cen a absencí digitálních stop. Jak již bylo uvedeno výše, také vyjádření obžalovaného P. prokazuje lživost obhajoby o údajných obchodních jednáních, což potvrzuje také odposlech mezi P. a D., kdy po údajně déle než roce a čtvrt poskytovaného poradenství D. P. sděluje, aby

se hezky oblékl, až se půjde představit paní ředitelce V. ze společnosti Martek Medical. To, že veřejná zakázka byla vypsána tak, aby vyhovovala společnosti Martek Medical, dokládá i výpověď svědka MUDr. K., který po přečtení zadávací dokumentace věděl, že vyhraje právě Martek Medical. Nikdo ze svědků nevěděl, odkud se vzala požadovaná plnění a předpokládaná spotřeba, stejně jako nelze pominout obsah hovoru mezi obžalovaným D. a Romanem T. z 29. 6. 2012. Skutečnost, že si následně právnická osoba výdaje za neexistující poradenství zahrnula do nákladů, přestože se jednalo o úplatky, odůvodňuje i následné odsouzení pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby.

12. K odvolání společnosti PRAGOIMEX a obžalovaných Jiřího H. a Jaroslava K. bylo opět zmíněno neexistující poradenství mezi Business Advisor a PRAGOIMEXEM, kdy nelze přehlédnout, že platby úplatků poté, co Business Advisor přestala být pro obžalované využitelná, začaly probíhat přes společnost PROPAG-STORM. Jestliže obžalovaný K. namítá absenci subjektivní stránky, pak musel vědět, že společnost PRAGOIMEX žádné poradenství neobdržela a že předkládané studie jsou antidatované. Jeho výpověď, v níž se snaží vyhnout spolupráci s obžalovaným D. a společností Business Advisor, do jisté míry též usvědčuje spoluobžalovaného D. a vyvrací jeho obhajobu o přínosnosti daného poradenství. Stran společnosti PRAGOIMEX rozsudek jednoznačně uvádí, za co měla tato společnost hradit úplatky a popisuje vztah k předmětným zakázkám, přičemž odměny pro společnost Business Advisor byly kalkulovány právě z hodnoty plnění těchto veřejných zakázek. Na právní kvalifikaci, zejména co do naplnění znaku „věci obecného zájmu“, nic nemění ani skutečnost, že se zakázky týkaly Dopravního podniku Ostrava, coby korporace ovládané Statutárním městem Ostrava, kdy se nejednalo o běžný obchodní vztah, nicméně za obstarání věcí obecného zájmu zákonodárce považuje též zachovávání povinnosti uložené právním předpisem nebo smluvně převzaté, jejímž účelem je zajistit, aby v obchodních vztazích nedocházelo k poškozování nebo bezdůvodnému zvýhodňování účastníků těchto vztahů nebo osob, které jejich jménem jednají. Pachatelem trestného činu podle § 331 tr. zákoníku pak může být kdokoliv, kdo v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu přijme úplatek. Ze znaleckého zkoumání bylo adekvátně dovozeno, že jediným reálným dodavatelem mohla být právě společnost PRAGOIMEX, kdy předražení tramvají je dokládáno i porovnáním cen totožných dopravních prostředků pořizovaných před začátkem deklarované spolupráce a po ní.

13. Závěrem státní zástupce tedy navrhl také odvolání obžalovaných H., K., D., G. a právnických osob Perfect Distribution a PRAGOIMEX zamítnout jako nedůvodná, s opakovaným zdůrazněním, že toliko v případě obžalovaného P. je případně možná změna v otázce ukládaného trestu z nepodmíněného na podmíněně odložený spolu s uložením dalších sankcí, která je však podmíněna podáním pravdivé a úplné výpovědi u odvolacího soudu obžalovaným.

14. **Obžalovaný Ing. Martin D.** učinil velmi obsáhlé odvolání, sestávající se z řady doplňků a rozšíření, kdy řada z jím uváděných námitek a tvrzení představuje jednak opakování jeho obhajoby z řízení před soudem prvního stupně, případně se jedná o opakovanou argumentaci z dříve učiněných odvolacích podání. Své závěry nadto podpořil také stanoviskem, potažmo replikou, k vyjádření státního zástupce k odvolání obžalovaných. Převážná část opravného prostředku je pak učiněna prostřednictvím obhájce JUDr. Miloslava Kijase, později doplněného o odvolání obhájce doc. JUDr. Lukáše Bohuslava, PhD.

15. V první části svého odvolání (ze dne 12. 1. 2024) obžalovaný namítl, že písemné vyhotovení rozsudku soudu prvního stupně není ve shodě s obsahem rozhodnutí tak, jak bylo vyhlášeno, a došlo tak k porušení § 129 odst. 1 tr. ř., v důsledku čehož lze mít i pochybnosti

o shodě rozhodnutí s hlasováním senátu krajského soudu. Bylo poukázáno na chybné části vyhlášení výroku napadeného rozsudku, a to zejména na stranách 29-32, 34-47. Obsah výše uvedených stran nebyl ve skutečnosti vůbec vyhlášen. Chybné je též vyhotovení rozsudku na straně 22, kde při vyhlašování právní věty bylo uvedeno „ad III) 20, 21, 22, 25“, zatímco v písemném vyhotovení je podoba textu „ad III) 20, 21, 25, 26“. Mimoto k vyhlašování napadeného rozsudku byla vznesena námitka, že takto činil předseda senátu, u něhož nebylo zákonným způsobem rozhodnuto o podjatosti, a to ve vztahu k níže rozvedeným skutečnostem o vztahu jeho bratra k obžalovanému D. Rozsudek pak nebyl náležitě po svém vyhlášení odůvodněn, a to zejména směrem ke zprošťujícímu výroku. Ostatně soud prvního stupně při svém rozhodování, při kterém se nezabýval obhajobou tvrzenými skutečnostmi a tato obhajoba proto zůstala nevyvrácena, vycházel z nesprávných podkladů v podobě protokolů z hlavního líčení, jejichž oprava byla k námitkám obžalovaného provedena až po vyhlášení napadeného rozsudku, a to 14. 6. 2023. Krajský soud též nerespektoval námitku obžalovaného týkající se podjatosti státního zástupce, který o něm podával nepravdivé informace ve sdělovacích prostředcích, kdy dříve vznesená námitka, o níž bylo rozhodnuto v přípravném řízení, se liší od stávající argumentace. Výrok napadeného rozsudku pak nese znaky rozporu s odůvodněním rozhodnutí ve vztahu k ovlivněným zakázkám, a to jak Dopravního podniku Ostrava, kdy vůči spol. PRAGOIMEX bylo konstatováno, že nepotřeboval pro svou dlouhodobou spolupráci s dopravním podnikem pomoc, stejně jako v případě Městské nemocnice Ostrava a společnosti Martek Medical, kdy nebylo prokázáno, zda veřejná zakázka byla ovlivněna a jak, když Martek Medical měl v daném období vysoutěžené i zakázky další.

16. Opakovanou námitkou je otázka právního posouzení jednání obžalovaného, které je ze strany nalézacího soudu v rozporu s aktuální judikaturou, respektive komentářovou literaturou. Jedná se o nemožnost jednočinného souběhu trestných činů podle § 256 tr. zákoníku a 331 tr. zákoníku, kdy prvně uvedený je speciálním ke druhému. Pakliže chce soud vymezit pachatelství u osoby stojící mimo strukturu vztahů zadávání veřejné zakázky, musí uvést, která osoba takovouto veřejnou zakázku svou činností měla ovlivnit, což po celé trestní řízení zůstalo pominuto. Obžalovaný D. je osobou, která stojí mimo sféru činnosti obecných zájmů a užití § 331 tr. zákoníku vůči němu není s ohledem na podmínku zákazu analogie v neprospěch možné. Stejně tak nebylo možné dovodit trestnou činnost účasti jmenovaného na organizované zločinecké skupině ve smyslu § 361 tr. zákoníku či ve prospěch takovéto skupiny (107 tr. zákoníku), kde sice bylo poukazováno na trestní spis vedený u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 35 T 10/2007, aniž by však takovýto byl proveden. Rozporná je také formulace právní a skutkové věty v bodech I) a II), kdy sice na jedné straně podle znění právní věty měl obžalovaný D. získat pro sebe značný prospěch, což ovšem neodpovídá větě skutkové, podle níž finanční prostředky byly zaplaceny společnosti Business Advisor, která má právní osobnost od svého vzniku do zániku. Mimoto není uvedeno ani v jaké výši, jakým způsobem a zda vůbec finanční prostředky přešly do držby obžalovaného D. a krajský soud nevyložil skutečnou výši prospěchu obžalovaného, kdy popisuje toliko zisk na úplatcích, ač do takovéhoto získaného prospěchu nelze zahrnovat náklady, které pachatel v rámci trestné činnosti vynaložil. Nalézací soud se dále v samotném výroku rozsudku dopustil řady nepravd, kdy bylo poukázáno, že Simona P. nebyla náměstkyní primátora na úseku zadávání veřejných zakázek v segmentu zdravotnictví a kultury, Vojtěch M. již zemřel, osoba se jménem a titulem Ing. Tomáš F. nebyla nikdy vyslechnuta a nebyla ani zaměstnancem Dopravního podniku Ostrava. Byla uváděna neexistující kritéria, parametry či fyzikální veličiny, stejně jako nebylo popsáno, z čeho vycházel soud, jestliže konstatoval neschopnost společnosti Martek Medical dodat kardiostimulátory za nejnižší cenu.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

17. Z hlediska vytýkaných vad trestního řízení, kromě nerespektování rozhodovací praxe Ústavního soudu a Nejvyššího soudu, odvolatel poukázal na to, že při dokazování nestačí provést listiny v jejich kopii, kdy soud rezignoval na to, aby ověřil skutečný stav z originálu, respektive nevypořádal se s žádostí o zpřístupnění originálů elektronických materiálů a bitových kopií, nebyl připojen trestní spis Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 35 T 10/2011, odposlechy, z nichž bylo vycházeno, byly pořízeny nezákonným způsobem, neboť v příkazu k danému postupu příslušný soud toliko okopíroval návrh státního zástupce a opomněl určité důkazy, o kterých dokonce sám v průběhu hlavního líčení tvrdil, že je nutné je provést (originály HDD, výslech znalce Ing. Bernatíka). Rovněž nebyly reflektovány návrhy obhajoby ze dne 26. 5. 2021 směrem k dotazu na Dopravní podnik Ostrava či již výše uvedené provedení originálů listin a elektronických nosičů. Soud prvního stupně se nevypořádal s tvrzeními obžalovaného a provedenými důkazy a tyto nehodnotil směrem k údajnému vlivu obžalovaného na Městskou nemocnici Ostrava a Dopravní podnik Ostrava ve prospěch Martina D.

18. Obsáhlou část svého odvolání obžalovaný zaměřil k jím namítanému reálnému skutkovému stavu objektivních důkazů, kdy zdůraznil, že v případě výroku pod bodem I) byla opomenuta dlouhodobá spolupráce mezi Dopravním podnikem Ostrava a PRAGOIMEXEM, která byla založena i na úzkém personálním propojení obou subjektů, stejně jako fakt, že o renovaci vozového parku bylo rozhodnuto již v roce 2007. V bodě II) byla předmětná zakázka „zkopírovaná" od obdobné probíhající u pražského IKEMu, přičemž Martek Medical se stal vítězem nejenom v dotčené zakázce, ale též v řadě dalších po celé České republice. V případě výroku III) byla rekapitulována z hlediska časového smluvní spolupráce mezi PRAGOIMEXEM a Business Advisor a zdůrazněno, že společnost PRAGOIMEX vedla řádné účetnictví a nikdy nemohlo dojít k nahrazení úhrady faktury vystavené společnosti Business Advisor platbou ve prospěch jiného subjektu, v tomto případě PROPAG-STORM.

19. Obžalovaný opakovaně ve svém opravném prostředku poukazoval na spekulace nalézacího soudu při právním hodnocení jeho jednání a vytkl mu, že vychází z nekritického hodnocení výpovědí svědkyň K. a O., které nepovažuje za věrohodné. Další obžalovaní či svědci v trestní věci k jeho údajné trestné činnosti nic neuvádějí a naopak nalézací soud nevysvětlil, proč například v případě Městské nemocnice Ostrava nevěří jejím lékařům, že kvalita i cena materiálu byla nejvýhodnější. Za nezákonné považuje též sledování elektronických adres, kdy takovýto postup je třeba učinit do budoucna, což nebylo dodrženo, a soud vycházel také z materiálů, které byly daným způsobem zajištěny dříve. Jak již bylo uvedeno výše, na řadě míst odvolání či jeho následného doplnění obžalovaný opakovaně zmiňoval chybný způsob nakládání se zajištěnými elektronickými nosiči, které nebyly adekvátně zabezpečeny a nebylo s nimi nakládáno v souladu se závazným pokynem policejního prezidenta. Z takovéhoto jednání vyplývá obava z manipulace s nimi. Následně obžalovaný opětovně uváděl své výhrady k dokazování a hodnocení k jednotlivým bodům obžaloby, a to ve světle své argumentace, kterou rozvedl již před soudem prvního stupně, kdy stručně lze uvést, že nespatřuje žádné pochybení v postupu zadávání a výběru veřejných zakázek, kdy takovéto řízení bylo vždy transparentní, bez jakýchkoliv poznatků o zasahování do něj, závěry nebyly nikterak rozporovány ani ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a vše odpovídalo technickým parametrům dle norem Evropské unie. Naopak za deformovaný důkaz vedle shora uvedené výpovědi svědkyň K. a O. považuje odborné vyjádření Bc. H., který nemá adekvátní vzdělání k podání posudku tak, jak to učinil v řízení před soudem, o to více, že byl před tímto přítomen ve veřejnosti a je dána jeho spojitost s dřívějším působením v Dopravním podniku Ostrava. Z dalších dosud nezmíněných námitek je pak třeba uvést tvrzení, že v případě obžalovaného nedošlo k jeho, respektive obhájcovu, řádnému seznámení s trestním spisem, zabavení poznámek obžalovaného při výslechu a jejich navrácení až po zásahu Nejvyššího státního zastupitelství

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

či negace principu kontradiktornosti, kdy veškeré návrhy obžalovaného na doplnění dokazování byly zamítnuty. Akcentovány byly též průtahy krajského soudu, kdy řízení před soudem trvalo od podání obžaloby v květnu 2016 neodůvodněně dlouhou dobu, neboť rozsudek byl vyhlášen v říjnu 2021 a vyhotoven byl za další dva roky. V neposlední řadě, ač primárně obžalovaný brojí proti závěru o své vině, i z hlediska uloženého trestu tento považuje za nepřiměřený, neboť nebyla zohledněna délka řízení a doba, která uběhla od údajného páchání trestné činnosti. Rovněž propadnutí majetku považuje za přísnou sankci, která byla odůvodněna toliko jednou větou bez zkoumání jeho majetkových poměrů, a takovýto závěr považuje za nepřezkoumatelný, respektive nezákonný. Z výše uvedených důvodů proto obžalovaný navrhl, aby odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d), e) tr. ř. zrušil napadený rozsudek a věc podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

20. V navazujících doplněních odvolání ze dne 15. 1. 2024, 22. 8. 2024 a 3. 7. 2025 obžalovaný ve velké řadě skutečností zopakoval svou argumentaci ze svého prvního podání a nadto ji rozvedl následujícím způsobem. Věnoval pozornost otázce politického vlivu ČSSD, která v uvedené době nedisponovala většinou hlasů, a osoby, na něž měl obžalovaný mít údajně vliv (P., N., P., M.), neovládaly radu města. Simona P. neměla na starosti zadávání veřejných zakázek, na rozdíl od osob, které patřily k tzv. jižanskému křídlu (Jiří S., Aleš B. a v návaznosti na ně Oldřich L., kteří byli ve vnitřní opozici vůči vedení ČSSD představovanému Miroslavem N. a tzv. „porubským křídlem“). Přitom osoby B., S. a L. vypovídaly nepravdivě a jejich výpovědi nejsou věrohodné. Nebylo prokázáno, že by obžalovaný vyvíjel k dotčeným veřejným zakázkám jakoukoliv nekalou aktivitu, či by dokonce nabízel či vyplácel finanční motivaci dalším osobám v souvislosti s těmito zakázkami. Údaje o investicích byly průběžně zveřejňovány, a pokud u obžalovaného byly nalezeny jakékoliv informace, tyto byly pořízeny, respektive uloženy, až po datu takového zveřejnění. Ohledně rekonstrukce tramvají se jednalo o obvyklý postup v České republice, přičemž v rámci zakázek pro Dopravní podnik Ostrava existovali další dodavatelé (INEKON, Škoda Transportation či Stadler). K již uvedeným námitkám směřujícím vůči odbornému vyjádření Bc. H. bylo též doplněno, že jmenovaný svědek je podjatý nejen pro dřívější spolupráci s Dopravním podnikem Ostrava, ale též pro přátelské vztahy s Alešem B. Další ze spekulací nalézacího soudu je neodůvodněný závěr o navýšení obratu společnosti PRAGOIMEX o 40 %, které jsou v rozporu se znaleckým posudkem Ostravské znalecké a forenzním auditem Dopravního podniku Ostrava.

21. Stejné námitky byly vztaženy také k jednání dotýkajícího se Městské nemocnice Ostrava a společnosti Martek Medical, kde bylo zdůrazněno, že Roman G. měl vazby jak na nemocnici, tak Statutární město Ostrava, neboť byl partnerem dcery Oldřicha L. a znal městské politiky. Za dané situace tak osoby dotčené zakázkou nepotřebovaly ke svým jednáním obžalovaného D. Správný není též závěr o tom, že Martek Medical byla komplementátorskou společností. Jednalo se o distribuční firmu, což je na trhu zcela běžné. Byla schopna díky svému působení nabídnout nejnižší cenu ve srovnání s ostatními, přičemž sloučení zakázky se jednak inspirovalo v IKEMu a Fakultní nemocnici Plzeň a rovněž představovalo trend centralizace nákupu.

22. Ve vztahu k legalizaci prostředků prostřednictvím společnosti PROPAG-STORM nebyla podle obžalovaného prokázána jakákoliv dohoda ohledně úplatků a k takovéto nebyl ani motiv. Opětovně bylo poukázáno na nevěrohodnost klíčových svědkyň K. a O., na jejíž základě přistoupil nalézací soud ke spekulacím, za současného opomenutí výpovědi obžalovaného a jeho analýzy k objasnění ceny reklamních práv. Při hodnocení není možné vycházet ze znaleckého posudku A-Consult, jehož znalec neměl příslušnou odbornost a posuzoval pouze 10-20 % reklamních akcí bez stanovení ceny obvyklé a při aplikování

chybné metodiky. Nebylo nikterak prokázáno, že obžalovaný znal společnosti stojící na počátku nebo ve středu tvrzeného řetězce. Stejně tak nevěděl o obvyklé ceně či podrobnostech týkajících se reklamních práv či skutečnosti, že je kráceno DPH. Ostatně stran legalizace výnosů z trestné činnosti nebyla rovněž prokázána samotná zdrojová trestná činnost v podobě zjednání výhody při zadávání veřejné zakázky, a to opět s poukazem, že existovaly další zakázky, které byly úspěšně vysoutěženy společností Martek Medical, stejně jako existovali potencionální klienti směrem ke společnosti PRAGOIMEX. Obžalovaný se též vyjádřil ke svému majetku, na který poukazují závěry nalézacího soudu, kdy jeho rodina měla dostatek příjmů k jeho nakumulování. Drahé kameny, které byly zajištěny, byly pořízeny legálně již v roce 2008 s tím, že jejich certifikace není povinná a daný certifikát lze opatřit i později. Zajištěná hotovost sloužila jmenovanému jako rezerva a zdroj k hotovostním transakcím. Jestliže ve vztahu k příjmům obžalovaného bylo poukazováno na výpovědi svědkyň O. a K. o tzv. balíčkování a předávání vratek, pak v jejich výpovědích existují rozpory, kde k takovémuto jednání či předávkám mělo docházet.

23. Obžalovaný dále podrobně rozvedl otázky spolupráce mezi Business Advisor a společnostmi PRAGOIMEX a Martek Medical. Soudem tvrzená neúčelnost dané spolupráce je toliko spekulací. Soud prvního stupně neprovedl důkazy směrem k potřebám fungování externího poradce a sám se naopak dopouští rozporného hodnocení, kdy přes tvrzené neprovádění poradenské či kontrolní činnosti, kterou PRAGOIMEX neměl pro personální propojení s dopravním podnikem zapotřebí, by současně muselo vést k závěru, že PRAGOIMEX nepotřeboval k získávání důvěrných informací obžalovaného D. Důvodnost spolupráce s Business Advisor vychází z častých změn zákona o veřejných zakázkách a poradenská činnost nebyla omezena pouze pro Ostravu, ale s ohledem na modernizační projekt Vario i na jiné části České republiky. Rovněž v případě spolupráce Business Advisor s Martek Medical není mezi takovouto činností a veřejnou zakázkou časová souvislost, přičemž existenci spolupráce potvrdili i slyšení svědci. Nadto Business Advisor vedla spolupráci s řadou dalších subjektů a nebylo vyvráceno, že by tato byla rovněž spojena s ovlivňováním veřejných zakázek, potažmo že takto činil obžalovaný.

24. V dalších částech odvolání bylo nalézacímu soudu znovu vytknuto opomenutí výpovědi obžalovaného, či jím předkládaných důkazů, absence důkazní hodnoty pořízených odposlechů, nereagování na návrhy k doplnění dokazování, spekulativnost a chybná právní kvalifikace v rozporu s ustálenou judikaturní praxí. Tato byla v rámci posledního doplnění odvolání ze dne 3. 7. 2025 konkretizována, ať již co do otázky písemného vyhotovení rozsudku ve shodě s tím, jak byl vyhlášen (usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tdo 459/2023), či nemožnosti aplikace § 331 tr. zákoníku na jednání obžalovaného D. (usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 7 Tdo 445/2024).

25. V odvolání, které obžalovaný podal prostřednictvím obhájce Doc. JUDr. Lukáše Bohuslava, PhD., ze dne 21. 5. 2022 obdobně jako v předchozím případě vytkl především nerespektování ustálené judikatury, a to jednak směrem k nezákonnosti zajištěných odposlechů, kdy při jejich povolování byl příslušným soudem pouze převzat návrh státního zástupce bez vlastního hodnocení a zdůvodnění, proč se jedná o neodkladný, respektive neopakovatelný, úkon, jakož i absence protokolu. Dále byla napadena autenticita a integrita důkazů, kdy zajištění stop s elektronickým obsahem nebylo učiněno v souladu s pokynem policejního prezidenta za současného pořízení fotodokumentace, bitové kopie, vytvoření hashe, zapečetění a uložení v ochranném obalu a neprovedení důkazů v originální formě. V neposlední řadě byla namítnuta podjatost a neodbornost Bc. H.

26. Druhý okruh námitek směřoval k chybné aplikaci právní kvalifikace jednání, a to konkrétně pro nemožnost souběhu trestných činů podle § 331, § 256 tr. zákoníku, kde soud prvního stupně neuvedl, jak a koho měl obžalovaný ovlivňovat, jestliže nevykonával rozhodovací

pravomoc. V neposlední řadě byla vznesena námitka podjatosti ve vztahu k předsedovi senátu, a to pro dřívější spolupráci jeho bratra A. K. v rámci společnosti Elikol s obžalovaným D. Důvodnost podjatosti byla posílena též mediálním vystupováním předsedy senátu, zejména jeho vyjádřeními pro iDNES.cz dne 21. 6. 2021, kde předvídal vinu obžalovaných. I v tomto podání pak bylo navrženo zrušení napadeného rozhodnutí, a to konkrétně podle § 258 odst. 1 písm. a), písm. d) tr. ř. a vrácení věci soudu k novému projednání a rozhodnutí, a to za užití § 262 tr. ř., tedy přikázáním věci jinému senátu Krajského soudu v Ostravě.

27. V neposlední řadě je ve vztahu k obžalovanému Martinu D. třeba poukázat na jeho stanovisko k písemnému vyjádření státního zástupce k odvolání obžalovaných, potažmo repliku obžalovaného (ze dne 5. 8., 8. 8. 2024). V tomto stanovisku vyjádřil nesouhlas s písemným vyjádřením státního zástupce a znovu zopakoval své odvolací námitky, které má za důvodné a podpořené judikaturou Nejvyššího soudu, Ústavního soudu i Evropského soudu pro lidská práva. Pouze stručně, kdy odvolací soud nepovažuje za nezbytné opakovaně rozvádět argumentaci obžalovaného, která již byla popsána v předchozích pasážích, lze připomenout, že obžalovaný brojí proti způsobu vyhlášení napadeného rozsudku, podjatosti předsedy senátu krajského soudu, vycházení soudu z chybných podkladů - protokolů z hlavního líčení, které byly opraveny až po vyhlášení napadeného rozhodnutí, porušení norem trestního práva z hlediska právní kvalifikace jednání obžalovaného, nedostatkům ve vymezení znaku prospěchu, který měl obžalovaný trestnou činností získat, proti nedostatkům v popisu skutku pro uvedení neexistujících či chybných veličin, vadám průběhu trestního řízení před soudem prvního stupně (nepřiměřená délka řízení, absence originálu listin a neprovedení digitálních důkazů, pouhý odkaz na spis, který nebyl soudem prvního stupně proveden, či nezákonnost odposlechů), existenci opomenutých důkazů, chybám ve skutkových zjištěních soudu prvního stupně a existenci deformovaných důkazů, vadám přípravného řízení (zabavení písemné přípravy obžalovaného, nezařazení části vyšetřovacího spisu pro potřeby soudu, odmítnutí realizace navržených důkazů), porušení presumpce neviny a nepřiměřenosti uloženého trestu. Obžalovaný připomněl, že odposlechy, které byly pořízeny v průběhu trestního řízení, neprokázaly žádné jeho zapojení do trestné činnosti a možnost takto činit, kdy vliv na příslušné politiky za ČSSD nebyl relevantní z důvodu, že tito neovládali stěžejní orgány Statutárního města Ostrava. Obžalovaný se ohradil proti tvrzení, že jeho obhajoba byla agresivní a nekorektní, naopak státní zástupce postupoval vůči němu a jeho právům přezíravě.

28. **Obžalovaný Ing. Břetislav P.** prostřednictvím svého obhájce JUDr. Mario Hanáka zaměřil svůj opravný prostředek jak do otázky viny, tak uloženého trestu. Stran prvního okruhu námitek upozornil na formální pochybení napadeného rozsudku spočívajícího v rozporu mezi skutkovou a právní větou, kdy první z nich uvádí jako kvalifikační moment získání prospěchu značného rozsahu, avšak v rámci právní věty ke zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti je zmíněn § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, ač skutkové větě by mělo odpovídat písmeno d). Daný kvalifikační znak se objevuje v odůvodnění rozsudku při úvahách o výměře a druhu trestu, jakožto přitěžující okolnost ve smyslu § 42 písm. m) tr. zákoníku, což považuje za dvojí přičítání téže skutečnosti v jeho neprospěch. Dále zaměřil odvolatel svou pozornost na hodnocení výpovědí a ostatních důkazů, kdy zdůraznil, že jeho faktická míra zapojení do „údajné“ trestné činnosti byla zcela okrajová, jeho podpisy byly z větší míry zfalšované, činnost pro Business Advisor pak byla příležitostná, aniž by dostal za tuto odměnu, a sám byl v daném ohledu instruován obžalovaným D. Z daného pohledu proto není na místě dovození subjektivní stránky trestného činu, neboť při svém vystupování spoléhal na znalosti a zkušenosti obžalovaného D. a předchozí spolupráci vycházející z dlouhodobých dobrých vztahů. Také svědkyně

O. a K. jej neznaly, ale slyšely o něm pouze z doslechu, je tedy těžké dovodit motiv, proč a z jakých důvodů by poskytoval obžalovanému D. „bianco šek" k páchání trestné činnosti. Obžalovaný se připojil k řadě námitek procesního charakteru, které se týkají vyhotovení a vyhlášení rozsudku, nedostatečného vypořádání se s obhajobou, nesprávného postupu při námitkách proti protokolaci a podjatosti soudu a připomněl, že bez vědomí svého obhájce po vynesení rozsudku učinil spontánní výpověď na základě své žádosti adresované dozorujícímu státnímu zástupci. V tomto ohledu by proto měl být zproštěn podle § 226 písm. c), případně písm. a) tr. ř. Pokud se týká trestu, obžalovaný zdůraznil svůj pokročilý věk (xxx let) a délku trestního řízení, kterou nepovažuje za přiměřenou, čímž došlo k porušení čl. 36 Listiny a jeho práva na spravedlivý proces. Nepodmíněný trest ve výměře 4 let, zatímco ostatní aktéři, kteří byli zapojeni do obchodů, profitovali z uvedeného jednání a dostali podmíněně odložené tresty, nepovažuje za zákonný. Soud prvního stupně řádně nezkoumal jeho majetkové poměry, pročež i jemu uložený peněžitý trest bude nedobytný, neboť pobírá pouze starobní důchod a příležitostně si vydělává brigádami. Jako polehčující okolnosti na jeho straně je třeba vnímat již avizovaný věk, doposud vedený řádný život, nemoc a okrajovou roli při projednávaném jednání, z něhož neměl žádný zisk. V případě, že by tedy nedošlo ke zrušení napadeného rozsudku a zproštění obžalovaného, měl by mu být uložen podmíněně odložený trest za současného zrušení trestu peněžitého. Současně se vyjádřil k odvolání státního zástupce do zprošťujících výroků, které navrhuje zamítnout.

29. **Obžalovaní Ing. Tomáš D. a Ing. Roman G.** podali nejprve separátní, byť obsahově shodná, odvolání prostřednictvím obhájce Mgr. Martina Blaško, LL.M., které následně doplnili společným podáním obhájce JUDr. Adama Kopeckého, LL.M. Jejich odvolání je zaměřeno jak do otázky viny, tak uloženého trestu. V rámci prvního z odvolání zdůraznili, že ve výroku popsaný skutek není trestným činem, když neobsahuje všechny zákonné znaky skutkové podstaty § 256 tr. zákoníku. Nebylo objasněno, jakým jednáním měla být ovlivněna veřejná zakázka, co bylo obsahem takového ovlivnění a jednání obžalovaných nesměřovalo k vyvolání škodlivého následku, respektive tento nebyl řádně označen. Jestliže napadený rozsudek staví na komplementátorské povaze společnosti Martek Medical, protiřečí si, pokud na jedné straně vyčítá vypsání zakázky „en bloc", a na druhé straně zmiňuje ovlivnění počtu samotného zboží ve smyslu jeho ponížení, které naopak nutně musí vést k rozšíření okruhu možných dodavatelů. Mimoto zadavatel nemohl, pokud neměl postupovat v rozporu se zákonem, vypsat zakázku jinak než jako jedinou, neboť její rozdělení bylo považováno za neefektivní a neekonomické. Dále nebylo zjištěno jakékoliv pojítko mezi obžalovaným D. a zadavateli veřejné zakázky, a jestliže tedy skutek není trestným činem ani vůči hlavnímu pachateli, nemůže být řeč o spolupachatelství odvolatelů. U těchto absentuje též znak příčinné souvislosti, kdy stíhaná veřejná zakázka nalezla svou obdobu u dříve vypsané zakázky pro IKEM. Při uvedení znaku „získání jinému značný prospěch" nebyl tento konkretizován a je-li odkazováno na předpokládanou hodnotu veřejné zakázky a nabídkovou cenu Martek Medical, nejedná se o řádný postup, neboť prospěch má být vyčíslen jako čistý, tedy po odečtení nákladů pro realizaci veřejné zakázky. O nesprávnosti rozdělení zakázky pak hovoří i poukazovaná judikatura Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu, jakož i rozhodovací praxe ÚOHS.

30. V případě trestného činu podplácení podle § 332 tr. zákoníku bylo v prvé řadě zdůrazněno, že pakliže obžalovaní měli poskytnout úplatek Martinu D., tento není osobou obstarávající věc obecného zájmu. Soud hovoří pouze o tom, že jmenovaný měl mít nespecifikovaný vliv na nespecifikované osoby z řad Městské nemocnice Ostrava či administrátora veřejné zakázky, avšak nebyl v žádném formálním vztahu, který by mu umožňoval, byť spolupůsobit na veřejnou zakázku. Úřední osobou pak nejsou ani administrátor, ani zadavatel zakázky, a jestliže tedy absentují důkazy o tom, že by dotčené

osoby byly subjekty obstarávajícími věc obecného zájmu, respektive že by byla dána existence úplatku a tento měl vztah k činnosti, která pod obstarávání veřejného zájmu spadá, jedná se o nepřípustný postup obžaloby. Této se nedaří v řízení prokázat skutkový stav tak, aby bylo možné dospět k závěru o trestnosti jednání obžalovaných, a proto obchází aplikaci ustanovení tr. zákoníku, kde se takovéto zjištění nevyžaduje, obzvláště za situace, kdy skutková podstata podle § 332 tr. zákoníku na předmětnou věc nedopadá. V daném případě není na místě ani možnost užití ustanovení o nepřímém úplatkářství, neboť by nebyla zachována totožnost skutku. Jestliže úplatkem je považováno plnění mezi Martek Medical a Business Advisor, jedná se o dvě samostatné právnické osoby, plnění mezi nimiž vycházelo z řádně uzavřeného obchodního vztahu bez znaku neoprávněnosti. V uvedeném případě tedy přichází do úvahy dvě varianty o tom, kdo měl být upláceným, a to buď obžalovaný D., u nějž však absentuje neoprávněnost a právní nárok na platbu je dán platnou smlouvou, kdy finanční plnění nesměřuje k osobě obstarávající věc veřejného zájmu, anebo je upláceným osoba z řad zadavatele veřejné zakázky, přičemž obžalovaný D. by vystupoval jako prostředník, ovšem v tomto případě chybí skutkové vymezení, kdo takovou osobou je.

31. Rovněž v případě trestného činu podle § 216 tr. zákoníku lze toliko uvést, že pokud zaniká trestnost predikativního, tedy zdrojového, trestného činu, zaniká též trestnost podle § 216 tr. zákoníku. Dále bylo poukázáno, že žádný z trestných činů, který byl kladen obžalovaným za vinu, není zvlášť závažným zločinem ve smyslu § 14 odst. 3 tr. zákoníku a je tím zavdána rozpornost v rámci skutkové věty a kvalifikace činu, ale též rozpornost ve vztahu ke zbytku výrokové části napadeného rozsudku. Ostatně není ani jasné, ve vztahu k jakému znění trestního zákoníku je trestnost činu posuzována.

32. Stran trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku byla zdůrazněna rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, z níž vyplývá, že i pokud by byl spáchán trestný čin tak, jak byl rozvedený výše, nelze zatajení příjmu z takovéto trestné činnosti v daňovém řízení posuzovat jako zkrácení daně. Jestliže nebyl dán způsobilý adresát úplatku, nemůže být dovozen závěr o ilegalitě předmětných plateb a není dán závěr o nemožnosti zahrnout platby do daňového přiznání. Jednou z podmínek trestnosti jednání je vznik škody v majetkové sféře státu, avšak pokud tato není dána, nemůže být naplněn znak ve smyslu § 240 tr. zákoníku. Samo fiktivní plnění není přitom trestné a stává se tak až naplněním znaku zkrácení určitého druhu daně, tedy v situaci, kdy stát utrpí materiální újmu, respektive dochází k narušení daňové neutrality. V tomto případě však takováto daňová neutralita v neprospěch České republiky narušena nebyla, kdy Business Advisor na výstupu odvedla DPH v plné výši a Martek Medical na vstupu DPH uplatnila až po daňové korekci. Částka uplatněná společností Martek Medical na vstupu mohla tedy představovat toliko zlomek částky odvedené jakožto DPH ze strany Business Advisor. Mimoto platby Business Advisor nebyly úplatkem, ale legitimním plněním, a nemohlo tak dojít ani ke zkrácení daně z příjmů právnických osob. Daňová neutralita spočívá podle odvolatele v korelaci příjmů na straně dodavatele a výdajů na straně objednatele plnění. Napadený rozsudek neuvádí, že by náklady uplatněné společností Martek Medical nebyly reflektovány jako příjmy společnosti Business Advisor. Plnění Martek Medical za poradenské služby společnosti Business Advisor tak nebylo fiktivní, ale učiněné v dobré víře, neboť nebylo povinností Martek Medical znát vnitřní a personální strukturu Business Advisor. Pokud by uvedené platby byly úplatkem, i jejich zahrnutí by zvyšovalo riziko odhalení trestné činnosti ze strany finančních orgánů a argumentace obžaloby tak postrádá logiku. Mimoto byli obžalovaní odměňováni ze zisku Martek Medical před zdaněním a zahrnutí takovýchto plateb by tedy znamenalo snížení jejich vlastního příjmu. Navíc i pokud obžalovaní dané platby do účetnictví nezahrnuli vůbec, nemohli by být za údajné krácení daně stíháni, neboť nejenže nelze stíhat zatajení prostředků z trestné činnosti v rámci účetnictví, ale, jak poukazuje ve své rozhodovací praxi

Nejvyšší soud, nelze trestně postihnout ani celkové nezdanění prostředků trestné činnosti. S ohledem na výše uvedené proto bylo navrženo, aby v případě obou obžalovaných byl napadený rozsudek podle § 258 tr. ř. zrušen a odvolacím soudem bylo rozhodnuto znovu, a to tak, že se jmenovaní podle § 226 tr. ř. zprošťují obžaloby, případně aby věc byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

33. Jak již bylo uvedeno, v rámci doplnění odvolání, které adresovali oba obžalovaní společně prostřednictvím obhájce JUDr. Adama Kopeckého, LL.M., nejprve obecně poukázali na absenci důkazů a jejich vadné hodnocení. Nebylo prokázáno naplnění objektivní stránky trestného činu podle § 256 tr. zákoníku. Městská nemocnice Ostrava dlouhodobě zamýšlela vypsat veřejnou zakázku po vzoru zakázky IKEMu, přičemž tato tendence kopírovat zadávací postupy a trendy právě posledně uvedeného institutu byla u Městské nemocnice Ostrava dlouhodobě pozorovatelná. Výběrové řízení nikdo nenapadl ani u ÚHOS, který do celého procesu nezasáhl. Odvolatelé podrobně rozvedli přehled subjektů, které si vyzvedly zadávací dokumentaci a kteří následně podaly nabídky. Stanovení počtu zboží vycházelo z interního procesu nemocnice, kdy svědci z řad lékařů potvrdili, že množství poptávaného zboží nebylo atypické. Odběr zboží byl koncipován na systému tzv. konsignačního skladu, kdy naskladněné zboží zůstávalo ve vlastnictví Martek Medical, a to až do odebrání. Martek Medical nakupovala a distribuovala kardiostimulátory i ve větším objemu a zvítězila i v obdobných zakázkách, jako tomu bylo u Fakultní nemocnice Ostrava. V průběhu dokazování nebylo zjištěno, že by obžalovaní vznesli směrem k administrátorovi či Městské nemocnici Ostrava požadavek vypsání veřejné zakázky určitým způsobem.

34. V případě úplatkářství může být adresátem úplatku toliko osoba přímo obstarávající věc obecného zájmu, což nebylo prokázáno a opětovně byly rozvedeny závěry, proč není na místě užití ani kvalifikace ve smyslu úplatkářství nepřímého. Bylo připomenuto, že Martek Medical byl pod tlakem akcionářů se snahou zvýšit objem prodeje mimo skupinu AGEL, přičemž dříve byl Martek Medical často vylučován z výběrových řízení a spolupráce s Business Advisor měla nedostatky odstranit, k čemuž také došlo. Jakékoliv ovlivňování či manipulaci se zakázkami všichni svědci vyloučili. Ostatně z řad zadavatele či administrátora zakázky nebyl nikdo obžalován. Nic neprokázaly ani pořízené odposlechy či záznamy o sledování. Závěr soudu prvního stupně o jejich konspirativnosti je účelový a v řadě hodnotících aspektů (komunikace mezi obžalovaným D. a Romanem T. z hlediska plynutí času či administrativní chyby na faktuře) postrádá logiku. Pokud jde o zkrácení daně, i zde dochází ze strany odvolatelů k opakování argumentace z odůvodnění jejich předchozího opravného prostředku, tedy že platba nepředstavovala úplatek, jelikož obžalovaný D. nebyl způsobilým adresátem úplatků a zatajení příjmu trestné činnosti v daňovém řízení není zkrácením daně, neboť státu nevznikla škoda. Bylo poukázáno na znalecký posudek Ostravské znalecké, kdy dané transakce byly řádně zdaněny a Martek Medical navíc uplatnila krátící koeficient z důvodu skupinového plátcovství DPH, což ve výsledku vedlo k tomu, že státu bylo odvedeno více. O uznatelnosti daňových položek z pohledu daně z příjmů právnických osob rozhodovalo účetní oddělení spadající pod finančního ředitele, tedy mimo sféru obžalovaných, a o položkách z pohledu DPH bylo rozhodováno dokonce mimo rámec Martek Medical. Zdanění faktur navíc snižovalo prospěch obžalovaných, neboť tito byli odměňováni za zisky Martek Medical před zdaněním, pročež by pro ně bylo výhodnější dané platby do daňově uznatelných nákladů nezahrnovat. Samotná fakturace včetně přiměřenosti cen byla přezkoumána finančním úřadem a nebylo shledáno žádné pochybení. Závěrem tak byl učiněn stejný návrh jako v prvotním podání odvolatelů, tedy zrušení napadeného rozsudku a jejich zproštění podle § 226 tr. ř., anebo vrácení věci k novému projednání soudu prvního stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

35. **Obžalovaný Ing. Jiří H.** prostřednictvím svého obhájce JUDr. Radka Hudečka směřoval své odvolání rovněž do otázky viny a uloženého trestu, přičemž jeho obsah rozdělil do dvou základních rovin, a to na procesní námitky a námitky hmotněprávní. Z hlediska vadného procesního postupu krajského soudu namítl, stejně jako předchozí odvolatelé, podjatost předsedy senátu krajského soudu Mgr. Igora Krajdla z důvodu provázanosti jeho bratra A. s podnikatelskou činností obžalovaného Martina D. v rámci společnosti Elikol. O této skutečnosti měl přitom senát krajského soudu rozhodnout i bez jakéhokoliv návrhu, což neučinil. Dále zazněla stejná argumentace, jako tomu bylo v případě obžalovaného Martina D. stran rozporů mezi vyhlášeným rozsudkem a jeho písemným vyhotovením, a to ve vztahu ke stránkám 29-32, 34-47. Krajský soud se dopustil podle přesvědčení obžalovaného nesprávné právní kvalifikace, neboť v rozporu s aktuální judikaturou Nejvyššího soudu neměl přistoupit ke konstatování jednočinného souběhu úplatkářských trestných činů podle § 331 či § 332 tr. zákoníku s trestným činem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 tr. zákoníku. Výroková část napadeného rozhodnutí je též nepřezkoumatelná pro nesprávné pořadí právní věty a jejího paragrafového znění u avizovaných trestných činů, stejně jako došlo k porušení zásady jednoty a totožnosti skutku u výroku I) a III), které se překrývají, ač jde o dva skutky, a porušují tak požadavek uvedený v ustanovení § 160 odst. 1 věta druhá tr. ř. s vytvořením překážky ne bis in idem. Konečně v případě procesních námitek je též poukázáno na formulaci ve vztahu k veřejné zakázce, kdy měli obžalovaní H. a K. opatřit sobě prospěch, avšak v rámci podplácení a legalizace výnosů z trestné činnosti, který je jim rovněž kladen za vinu, měli vytýkaným jednáním opatřit jinému prospěch, což je nejen ve vzájemném rozporu, ale též takto formulovaná právní věta nekoresponduje s větou skutkovou.

36. V rámci hmotněprávních námitek bylo zdůrazněno, že krajský soud neprokázal nadevší pochybnost vinu obžalovaného a jeho úmysl spáchat trestnou činnost. Nepodařilo se objasnit, jakým způsobem bylo manipulováno s veřejnou zakázkou, tedy kdo a kdy toto provedl a kdo, kdy a čím uplácel, potažmo byl uplácen. I kdyby obhajoba připustila, že smluvní vztah uzavřený mezi společnostmi PRAGOIMEX a Business Advisor nebyl výhodný a nepřinášel ekonomický prospěch, nebyla prokázána návaznost na manipulaci s veřejnými zakázkami. Soud prvního stupně přistoupil k odmítnutí či relativizaci výsledků znaleckého zkoumání bez porovnání s jinými odbornými závěry, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným. Naopak opřel své závěry „odborné posouzení“ samozvaného znalce Bc. H., který měl vazby na Aleše B., jenž ho doporučil do pracovní komise Dopravního podniku Ostrava, kde s ním však byla ukončena spolupráce pro nedostatek odborných technických znalostí. Nebyl též prokázán závěr krajského soudu o nemožnosti účasti společnosti INECON Group na veřejné zakázce pro pozměnění jejího zadání, neboť z přípisu samotné společnosti vyplývá, že tato se výběrového řízení nezúčastnila, neboť požadovaná cena nepokrývala její náklady. Nalézací soud též nesprávně interpretoval význam spolupráce mezi PRAGOIMEXEM a Business Advisor, stejně jako bylo vyvráceno tvrzení, že obžalovaný D. zajistil nakoupení více tramvají. Odvolatel zdůraznil, že Dopravní podnik Ostrava vyhlásil výběrové řízení na modernizaci tramvají T3 nikoliv při specifikaci požadavku změny na typ Vario LF, ale jednalo se o modernizaci obecně. Rekonstrukci pak realizovaly i jiné firmy, které byly schopny tuto provádět, avšak daná zakázka pro ně nebyla ekonomicky zajímavá. V tomto ohledu znalecké posudky označují celé zadávací řízení za řádné, ceny dodávek za obvyklé a potvrzují též existenci více dodavatelů. Mimoto byl celý proces veřejné zakázky velmi obsáhlý, začínající u odborných útvarů Dopravního podniku Ostrava, přes představenstvo, dozorčí radu až po zastupitelstvo Magistrátu města Ostrava, a tudíž takto nemohla jediná osoba se zakázkou manipulovat. Jako příklad inkvizičního přístupu soudu při hodnocení důkazu byl uveden znalecký posudek

Ing. Hálka k intervalům obvyklosti ceny reklamy, kdy nalézací soud jako usvědčující z neobvyklosti ceny bral dolní hranici takovéhoto intervalu, ačkoliv měl postupovat ve prospěch odvolatele a vycházet z hranice opačné. Dále není jasné, z jakých důkazů krajský soud dospěl ke zpochybnění potřeby dopravního podniku při modernizaci tramvají a skutečnosti, že zadávací parametry byly stanoveny ve prospěch PRAGOIMEX, z čehož vyplývá pouze domnělé ovlivnění veřejné zakázky. Byl zdůrazněn vztah mezi Dopravním podnikem Ostrava a společností PRAGOIMEX, trvající již od roku 2000, z čehož vyplývá, že nebylo třeba prostředníka k jejich jednání. Obhajoba zpochybňuje též výpověď svědka F., který měl spor s obžalovaným H. pro své špatné výsledky a nedostatek zkušeností. V případě spolupráce společností PRAGOIMEX a Business Advisor bylo zdůrazněno, že zákon o veřejných zakázkách byl celkem 15x novelizován a společnost neměla specialisty, kteří by se danou materií zaobírali. Mimoto o spolupráci rozhodlo vedení společnosti PRAGOIMEX, jehož obžalovaný H. nebyl členem, ale pouze realizoval jeho pokyny. Celá spolupráce s Business Advisor pak byla přínosná a její spektrum širší, než je popisováno. Odměna pro Business Advisor nebyla součástí kalkulace nabídky ceny, ale součástí celkových nákladů. Samotný PRAGOIMEX měl od dopravního podniku (od 4. 2. 2013) oficiální informace o veřejné zakázce, tedy již tři týdny před datem, které je přisuzováno obžalovanému D., což opět vyvrací tvrzení nalézacího soudu o neoprávněné výhodě a eliminaci potencionálních uchazečů. Jestliže je v napadeném rozhodnutí konstatováno, že veřejná zakázka probíhala v jednacím řízení bez uveřejnění, pak shodným způsobem činily i jiné dopravní podniky.

37. Ve shodě s dalšími odvolateli též obžalovaný H. zdůraznil, že zajištěné telefonní odposlechy neprokazují žádnou protiprávnost jednání. Skutečnosti neodpovídá ani soudem tvrzený papírový nákup tří repasovaných tramvají a jejich opětovný prodej dopravnímu podniku o 3 000 000 Kč dráž, neboť ze strany dodavatele byly ještě provedeny další činnosti, jejichž výčet rozvedl a pokud i forenzní audit z roku 2008 kalkuloval s kupní cenou ve výši 19 000 000 Kč, pak šlo stále o ekonomicky výhodnou dodávku levnější o 30 % oproti novým tramvajím. Dále nekorespondují závěry nalézacího soudu ohledně odměny pro Business Advisor ve výši 4 %, která se měla vracet formou reklamy, neboť soud při stanovení 80% vratky z ceny za reklamu zásadním způsobem narušil výpočet výše zmíněné 4% odměny. Pokud smlouva s PROPAG-STORM byla uzavřena na částku 5 170 000 Kč, z čehož 80 % činí 4 136 000 Kč, toto neodpovídá 4 % z částky 129 360 000 Kč, která byla předmětem smlouvy mezi PRAGOIMEX a Dopravním podnikem Ostrava. V každém případě reklama, která byla objednána, byla provedena, zadokumentována a její cena dle znaleckého zkoumání je obvyklá. Do protikladu k tomuto byla výpověď svědka Š. ze společnosti Jamall který potvrdil, že jejich firma dodávala do reklamy společnosti PROPAG-STORM částky 1 až 2 000 000 Kč měsíčně a z těchto žádné vratky nedostávala a nebyla ani trestně stíhána, respektive správcem daně jí nebyly doměřeny žádné doplatky. K daňovému deliktu pak odvolatel stručně uvedl, že daň byla vykázána a řádně uhrazena. Námitky obžalovaný vznesl též vůči uloženému trestu odnětí svobody, který se mu jeví jako nepřiměřeně přísný, a to právě s ohledem na délku trestního řízení, stejně jako není na místě uložení peněžitého trestu, neboť se neobohatil a daná sankce neodpovídá jeho postavení a majetkovým poměrům. Závěrem navrhl, aby při uplatnění zásady in dubio pro reo odvolací soud zrušil napadený rozsudek a jmenovaného zprostil obžaloby, z procesní opatrnosti však navrhl též zrušení výroku o peněžitém trestu.

38. V rámci doplnění svého odvolání ze dne 19. 6. 2024 obžalovaný znovu potvrdil, že ze zápisu z obchodních jednání vyplývá, že skutečně došlo k poskytnutí plnění ve vztahu společností PROPAG-STORM a Business Advisor, stejně jako hodnotil přínosnou spolupráci mezi společnostmi PRAGOIMEX a Business Advisor, která mimo jiné vedla k nepokračování ve vývoji velkokapacitních vozidel, ale k nasměrování vývoje nízko a středně kapacitních

tramvají, jakož i vývoje trakčního motoru chlazeného vodou. Závěry soudu prvního stupně, že analýzy Business Advisor byly bezcenné a plnění z daného vztahu měla cenu nejvýše desítek tisíc korun, je tedy nepodložené. Krajský soud ignoroval znalecký posudek Dr. Hálka, že hodnoty procentuálních podílů Business Advisor a PRAGOIMEX uplatněné pro dělbu celkových výnosů jsou obvyklou cenou. Rovněž v daňovém řízení nebylo nalezeno žádné pochybení v přijatých plněních, kdy při DPH uměle vytvořené nízké či vysoké ceny nevedou k úniku této daně, pokud jsou obě strany plátci s nárokem na odpočet a u daně z příjmů právnických osob zakládá důvod pro její krácení pouze rozdíl z tržní a sjednané ceny. I krajský soud uznává, že reklamní služby byly skutečně poskytovány, přičemž jejich ekonomickou opodstatněnost opět potvrdil znalec Hálek a sjednanou cenu označil za obvyklou. Při určení výše daňové povinnosti je třeba vyjít z jejího skutečného důvodu plnění. Přitom činnost obžalovaného D. lze alternativně považovat za zcela legitimní a se zákonem souladný lobbing, přičemž fakt, že na faktuře byl dán důvod plnění, formálně jinak nic nemění na tom, že takové plnění je způsobilé k uplatnění odpočtu daně. Závěrem svého doplnění odvolání obžalovaný opětovně připomněl, že sám nebyl členem vedení společnosti PRAGOIMEX ani statutárním orgánem, stejně jako nedisponoval plnou mocí k sestavení či podání daňových přiznání, a proto nelze jej ani ostatní spoluobžalované uznat vinným z daňových trestných činů.

39. V neposlední řadě obžalovaný podáním ze dne 9. 9. 2024 argumentoval k vyjádření státního zástupce k odvolání obžalovaných, v němž poukázal na absenci jakéhokoliv důkazu, že obžalovaný D. někoho uplácel, respektive že tato osoba změnila znění zadání výběrového řízení. Poukázal též na judikaturu Nejvyššího soudu k otázce vyloučení souběhu trestných činů podle § 256 a § 331 tr. zákoníku, nezbytnost, aby v případě trestného činu podplácení podle § 332 tr. zákoníku bylo takové jednání vedeno vůči subjektům vykonávajícím veřejnou moc a sami pachatelé pak byli veřejnými osobami, a vyloučil též možnost pohledu na stíhané jednání optikou nepřímého úplatkářství ve smyslu § 333 tr. zákoníku.

40. **Obžalovaný Ing. Jaroslav K.** své odvolání, které učinil prostřednictvím obhájce JUDr. Aleše Dvouletého, adresoval do výroku o vině a uloženém trestu a napadený rozsudek označil za nepřezkoumatelný a nejasný. Podle jeho přesvědčení rozhodnutí postrádá řádné odůvodnění, v němž absentuje, jak se soud vypořádal s jeho obhajobou, a vyslovil též existenci opomenutých důkazů, které svědčí v jeho prospěch. Pokud se týká smlouvy mezi společnostmi PRAGOIMEX a Business Advisor, tuto nepřipravoval a neměl to ani v náplni práce. Osoby odpovědné za tuto smlouvu, tedy K., F. a Ř., jakožto zaměstnanci PRAGOIMEX, v trestním řízení nevypovídaly pro obavu z vlastního trestního stíhání, což mělo být ve smyslu zásady in dubio pro reo hodnoceno v jeho prospěch. On sám obžalované D. a P. neznal a neměl úmysl k jakémukoliv podplácení. Ostatně u jeho osoby chybí jakýkoliv motiv k páchání trestné činnosti, neboť byl odměňován v návaznosti na naplnění ročního plánu, a nikoliv s ohledem na zisk z jednotlivých zakázek. Nalézací soud se ve vztahu k němu nezabýval otázkou, zda plnění poskytovaná společností PRAGOIMEX společnostem Business Advisor a PROPAG-STORM lze považovat za úplatek, ani zda sám měl úmysl uplácet. U jmenovaného nebyly nalezeny žádné interní dokumenty dopravního podniku a jeho osoba neprochází ani zajištěnou elektronickou komunikací. Lze konstatovat, že situace u obžalovaného byla obdobná jako u Petra G., který však byl v rámci stíhání v souvislosti se společností Vostav Morava zproštěn obžaloby. Před podpisem samotné smlouvy mezi společnostmi PRAGOIMEX a Business Advisor obžalovaný vycházel z informací o podobné spolupráci, která probíhala ve vztahu k jiným výrobcům. Dále poukázal na to, že jestliže nalézací soud postavil své závěry mimo jiné na tom, že obžalovaný D. a P. jsou nevěrohodní, neboť před soudem nevypovídali, dospěl k závěru o vině též u obžalovaného K., ač tento oproti předchozím jmenovaným vypovídal a odpovídal na otázky. V případě hodnocení svědeckých výpovědí

O. a K. prvně jmenovaná označila za hlavní hybatele obžalované D. a H., svědkyně K. pak o obžalovaném nemluvila vůbec. Soud prvního stupně se nevypořádal se svědeckými výpověďmi S., H. a K., kteří rovněž jméno obžalovaného nezmiňovali, potažmo neměli žádné zjištění, že by se na trestné činnosti podílel. V obecné rovině pak všichni svědci vyloučili, že by došlo k jakékoliv manipulaci s veřejnými zakázkami. Společnost PRAGOIMEX nemusela ostatně dopravní podnik nikterak ovlivňovat, protože byla jediným možným dodavatelem poptávaných tramvají. Ač toto nalézací soud také uznává, přesto v rozporu s tím tvrdí, že existovala dohoda na ovlivnění veřejné zakázky mezi obžalovanými D., H. a K.

41. Stran reklamy a daňového deliktu zdůraznil, že nesestavoval daňová přiznání. Ostatně neúčelnost reklamy sama o sobě nezakládá bez dalšího jeho trestní odpovědnost, kdy sice může jít o nehospodárné nakládání s prostředky, ale nebyl zjištěn jeho úmysl zkrátit daň. Samotná reklama a propagace byly v gesci obchodního úseku a pana K., a nakonec i obžalovaný H. potvrdil, že to byl on, kdo o reklamě vedl jednání. V každém případě obžalovaný neměl vědomost o tom, že by koncovým příjemcem peněz z reklamy byl obžalovaný D. a byl si vědom jejího předražení.

42. V neposlední řadě obžalovaný brojil svým odvoláním též proti uloženému peněžitému trestu, kdy v prvé řadě zdůraznil, že neměl v úmyslu se daným jednáním obohatit a také se neobohatil. Není pravdou, že by jeho sebereflexe byla nulová, když v průběhu hlavního líčení vypovídal a sám si je vědom, že měl při uzavírání smluv postupovat jinak a věnovat jim větší pozornost. Z hlediska ukládání sankce měla být zohledněna též délka trestního stíhání, kdy již toto samo o sobě je pro něj velkou životní zkušeností. V neposlední řadě akcentoval též svůj věk a zdravotní stav, k nimž nebylo přihlíženo. Závěrem navrhl, aby odvolací soud zrušil napadený rozsudek, provedl již dříve provedené důkazy a poté jej zprostil obžaloby podle § 226 písm. b), písm. c) tr. ř.

43. Odvolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podala **též obžalovaná právnická osoba PRAGOIMEX** prostřednictvím obhájce JUDr. Tomáše Sokola, a to do závěru o vině a uloženém trestu, kdy v napadeném rozhodnutí spatřuje vady uvedené v § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d), e) tr. ř. Nejprve svými námitkami právnická osoba brojila proti trestnému činu podplácení, k němuž argumentuje nepřehledností popisu skutku, z nějž nelze dovodit, že obžalovaný D. obstarával věc obecného zájmu a s ohledem na to tedy nemohl být podplácen. Ve svém podání zdůrazňuje, že schopnost zajistit sledovaný cíl v podobě výsledku zadávacího řízení pro veřejnou zakázku není obstaráním věci obecného zájmu, stejně jako vytvoření podmínek pro jednoho soutěžitele nemusí znamenat zvýhodnění jiných. Nalézací soud neosvětlil, jak měl obžalovaný D. zajistit, aby modernizace vozového parku Dopravního podniku Ostrava byla provedena nákupem rekonstruovaných tramvají T3. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívá nejen v neprokázání, že získání neveřejných informací Martinem D. proběhlo za úplatu, ale v případě bodu Ia), b), c) není vysvětleno, jak a od koho měl takové informace získat, a v případě bodu Id) je stanovení čtyř osob nekonkrétním údajem. Nebylo vysvětleno, co je míněno pod pojmem „asistence obžalovaného při získávání zakázek“, kdy nelze učinit závěr o legálnosti či nelegálnosti takovéto „asistence“. Rovněž není zřejmé, že obžalovaný D. předal někomu jakoukoliv finanční částku, o které by bylo možné, byť hypoteticky, uvažovat jako o úplatku, a to s cílem opatřit sobě prospěch velkého rozsahu, což by znamenalo, že obžalovaný D. byl osobou obstarávající veřejný zájem. Jelikož však tomu tak nebylo, nemohla být případná platba pro něj úplatkem. Informace od Dopravního podniku Ostrava musel mít díky svému předchozímu vztahu obžalovaný H., ovšem není zřejmé, jaké informace to byly a jak obžalovanou zvýhodnily vůči jiným soutěžitelům. Dále je tvrzeno, že obžalovaný D. při ovlivňování dopravního podniku využíval úzké spolupráce s politiky

z ČSSD, což by ovšem znamenalo, že tvrzený vliv nezískával podplácením. Pokud by takovýto úplatek i přesto existoval, není zřejmé, komu plynul. Podle obhajoby se tak nabízí daleko jednodušší konstrukce vysvětlení, a to, že šlo o lobbing, který nemá zcela pevná pravidla. S poukazem na stávající rozhodovací praxi Nejvyššího soudu pak obžalovaný rovněž zdůraznil vyloučení možnosti jednočinného souběhu trestných činů přijetí úplatku a podplácení s trestným činem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě. K otázce posledně zmíněného trestného činu podle § 256 tr. zákoníku obhajoba uvedla, že obžalovanému je přičítáno protiprávní jednání obžalovaných K. a H., ale toliko v bodě Ic), d), nikoliv už pod písmeny a) a b), kdy není vysvětleno, proč je takto postupováno, a byť se nabízí spojení s nabytím účinnosti zákona o trestní odpovědnosti právnických osob (dále jen TOPO), není to zcela zřejmé. Jestliže by mělo jít o trestný čin podle § 256 tr. zákoníku, muselo by být protiprávní jednání finalizováno uzavřením smlouvy o dílo, případně včetně dodatku, u nějž není z rozsudku zřejmé, zda byl uzavřen před 1. 1. 2012 nebo až po tomto datu, kdy rozsudek vychází z vymezení období od 8. 4. 2011 do 6. 3. 2012, a bylo tak na místě vycházet z varianty pro obžalovanou příznivější, kdy samotná smlouva o dílo byla uzavřena dne 8. 2. 2011. Za nelogičnost obhajoba považuje též tvrzení krajského soudu, že obžalovaní H. a K. získali svým jednáním prospěch na úkor jiných a ve prospěch obžalovaného D., ale současně je na jiném místě tvrzeno, že obžalovaný D. zajistil zvýhodnění pro obžalovanou právnickou osobu za úplatu, čímž je vyloučeno, aby obžalovaní H. a K. pro D. výhodu mohli získat, jestliže tento nebyl soutěžitel. Zůstává dále otázkou, jakým jednáním byli znevýhodněni ostatní soutěžitelé, respektive zda tito vůbec existovali, neboť lze spekulovat pouze o tom, že nabídka někoho odradila, ale ne o tom, že soutěžitel existoval. Výslechy svědků nepotvrdily nic, z čeho by bylo možné dovodit trestnou činnost obžalované, kdy v rámci získání veřejné zakázky nebyl činěn na nikoho nátlak či nebylo zjištěno, že by byl někdo ovlivněn. Znalecké posudky, z nichž většinu soud prvního stupně nehodnotil ve prospěch obžalovaného, aniž by svůj postup vysvětlil, přitom potvrzují existenci více potencionálních dodavatelů a přiměřenost ceny. Soud prvního stupně pak i přes námitky obhajoby postavil své závěry na odborném vyjádření Bc. H. Z jeho strany byla též ignorována vyjádření Ministerstva pro místní rozvoj a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, podle nichž není povinností uchazeče nabízet v různých zadávacích řízeních stejné ceny.

44. K trestné činnosti legalizace výnosů z trestné činnosti bylo zdůrazněno, že platby obžalované ve prospěch Business Advisor a PROPAG-STORM nebyly úplatky. Jakákoliv manipulace s reálnými platbami nemohla sloužit k zakrytí neexistujícího trestného činu, respektive výnosu z něj, a chybí tak „zdrojový trestný čin“. Za problematické spatřuje obžalovaná též hodnocení jejího jednání jako spolupachatelství, ač z povahy právnické osoby fakticky může být protiprávní jednání fyzických osob, právnické osobě pouze přičítáno, kdy sama ve smyslu trestního práva nejedná a nemůže tedy být spolupachatelem, o to více, že z dalšího popisu skutku nevyplývá, kdo měl být dalším spolupachatelem.

45. V neposlední řadě obhajoba zaměřila svou pozornost také na uložený trest, který se jeví jako nepřiměřeně přísný, kdy ve vztahu k peněžité sankci nebyly zkoumány majetkové poměry obžalované a nebyla zohledněna její dosavadní bezúhonnost, jakož i délka trestního řízení. Za procesní pochybení pak spatřuje otázku vyloučení předsedy senátu tak, jak ji uplatnil obžalovaný D., kdy byť obžalovaná nepodala proti usnesení o nevyloučení předsedy senátu Mgr. Igora Krajdla stížnost, zůstává otázkou, jaký vliv může mít uvedené usnesení na již proběhlé hlavní líčení a rozsudek, který byl vyhlášen, přičemž je zjevné, že v době, kdy se soudce účastnil hlavního líčení a rozhodoval, formálně pochybnost o jeho nepodjatosti trvala, neboť nebyla formálně odstraněna. Závěrem proto obžalovaná navrhla, aby odvolací

soud zrušil napadený rozsudek a zprostil ji obžaloby z důvodů uvedených v § 226 písm. a), písm. b) tr. ř.

46. V rámci doplnění svého odvolání ze dne 4. 10. 2024 obžalovaná zopakovala své námitky k trestné činnosti podplácení, za zdůraznění spekulací soudu prvního stupně, neprokázání nezákonnosti postupu, jakož i nenaplnění znaku obstarávání věci obecného zájmu, zejména ve smyslu kdo, komu a jakou částku předal a za co byla tato poskytnuta, stejně jako nebyly konkretizovány další závěry o získávání informací a podkladů obžalovaným D., které vycházejí pouze ze spekulací krajského soudu.

47. Další z obžalovaných právnických osob – **Perfect Distribution (dříve Martek Medical)** prostřednictvím obhájce JUDr. Jakuba Kotrby rovněž adresovala odvolání do všech výroků, jimiž je dotčena, tedy jak otázky viny, tak trestu. Ve svém prvním podání obžalovaná namítla, že nebylo prokázáno, kdy a za jakých okolností došlo k dohodě mezi obžalovanými D., G. a D., že obžalovaní D. a G. věděli o údajném vlivu obžalovaného D. na Městskou nemocnici Ostrava, případně administrátora veřejné zakázky SELLER Moravia, stejně jako nebyla prokázána dohoda, v čem má spočívat údajné zvýhodnění obžalované a že by tato měla informace o parametrech veřejné zakázky dříve než ostatní uchazeči, že obžalovaní G., D. a D. vůbec na někoho v souvislosti s veřejnou zakázkou působili a konečně, že obžalovaná nepřijala za úplatu od Business Advisor sjednaná plnění.

48. V doplnění svého odvolání ze dne 26. 2. 2024 obžalovaná v prvé řadě akcentovala vágní popis skutku, když v zásadě neví, jakou povahu dohody, kdy a na jakém místě má vyvracet. V průběhu trestního řízení nebyl předložen žádný odborný důkaz (typicky znalecký posudek) o nevýhodnosti nákupu zdravotnického materiálu, neboť nabídková cena pro Městskou nemocnici Ostrava byla nejvýhodnější a sám nalézací soud potvrzuje existenci velkého množství proměnných, které výpočty ceny mohly ovlivnit, avšak tyto se v trestním řízení nezkoumaly. Rovněž ničeho neprokazují ani zajištěné telefonní odposlechy, přičemž údajná konspirativnost hovorů obžalovaného D. nemůže být kladena obžalované k tíži, stejně jako není prokazována její trestná činnost z hovoru mezi D. a Romanem T., kdy ostatně posledně jmenovaný ze společnosti SELLER Moravia není stíhán. Soud dále spekulativně hodnotí, co mělo být obsahem komunikace, jestliže probíhala řádným způsobem, a přičítá rozsáhlost komunikace, která však byla dána zmeškanými hovory či řetězenými SMS zprávami jako důkaz o páchané trestné činnosti, aniž bere do úvahy, že si volající mohli prostě „lidsky sednout“. Krajský soud se pak dopouští řady dalších spekulací, které nic neprokazují. Jednou z nich je údajná záměrná písařská nesprávnost ve vystavovaných fakturách, předávání podkladů na CD či obeznámenost obžalované s interními postupy či zázemím partnerské společnosti. Ohledně daňového řízení pak je obžalovaná přesvědčena, že nedošlo k žádnému porušení daňových předpisů, neboť plnění mezi Business Advisor a Martek Medical proběhlo a kontrolní činnost Business Advisor jen v určité části zakázek byla vysvětlena pozicí a činností Jany M. Cílem činnosti Business Advisor nebylo jmenovanou nahradit, ale sekundárně poskytnout zpětnou vazbu obžalované. Další spekulace krajský soud uvádí k dataci či nesprávnostem ve fakturaci ve smyslu zastírací pojistky k poskytnutí úplatku a podává též nesprávný výklad o tom, že obžalovaný P. o spolupráci mezi Business Advisor a Martek Medical ničeho nevěděl. Nesprávný závěr „o tajném organizování běžné obchodní činnosti“ vyvrací například svědecká výpověď Miroslava M., který potvrdil návštěvy obžalovaných D. a P. u obžalované. Nebyl též potvrzen vliv obžalovaného D. na městské subjekty. Pokud by takovýto vliv existoval, mohl by D. protlačit sloučení Městské nemocnice Ostrava s jiným zařízením, což ovšem bylo zamítnuto a ani ředitel N. o jeho vlivu nic neuvedl. Veřejná zakázka, která je předmětem řízení, byla inspirována obdobnou zakázkou

IKEMu. Příslušní lékaři se účastnili jejího hodnocení a jejich požadavky byly vyslyšeny za dobrou cenu. Tuto spokojenost potvrzují jak MUDr. G., tak MUDr. K., jehož vyjádření, že zakázka „v jednom balíku" vyhovovala společnosti Martek Medical a nikdo jiný by jí nesplnil, nevychází z odborných znalostí. Ostatně výhodnost postupu potvrdil i MUDr. H. z Fakultní nemocnice Ostrava. Jakýkoliv nátlak či manipulace se zakázkou byly slyšenými svědky vyloučeny a rovněž svědek L. svým tvrzením o krátkém časovém prostoru na přípravu pro IT řešení zakázky potvrdil, že takováto časová tíseň nemůže svědčit o údajném protiprávním vlivu obžalované.

49. K uložené sankci v podobě peněžitého trestu ve výměře 10 000 000 Kč obžalovaná uvedla, že není přiléhavé odůvodnění nalézacího soudu, jestliže tento při její koncepci vychází z výše údajného úplatku, coby indikátoru adekvátnosti peněžitého trestu, neboť příjemcem údajného úplatku, a tedy i majetkového prospěchu, nebyla obžalovaná, nýbrž jiné osoby. Perfect Distribution za inkasované peněžní prostředky poskytla Městské nemocnici Ostrava protiplnění v podobě sjednaného zdravotnického materiálu. Závěrem proto bylo navrženo, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a obžalovanou podle § 226 písm. a) tr. ř. zprostil obžaloby, eventuálně významným způsobem snížil peněžitý trest.

50. Konečně předmětný rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadla odvoláním také **obžalovaná právnická osoba Business Advisor**, a to prostřednictvím svého opatrovníka Mgr. Davida Cagaše. Svůj opravný prostředek zaměřený jak do otázky viny, tak trestu, uvedla přesvědčením, že závěry nalézacího soudu jsou chybné, neboť společnost kontrolní a poradenskou činnost ve vztahu k veřejným zakázkám fakticky prováděla a v daném směru podnikala již od roku 2008, přičemž své služby poskytovala širšímu okruhu zákazníků a nikoliv pouze subjektům uvedeným v napadeném rozsudku. Nejednalo se tedy o nahodilé služby, které by měly protiprávní základ, a s ohledem na to by proto měl být napadený rozsudek ve vztahu k ní zrušen a společnost by měla být zproštěna obžaloby.

51. Z podnětu podaných odvolání Vrchní soud v Olomouci, jako soud odvolací, přezkoumal z hledisek uvedených v § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadaného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nebyly v odvolání vytýkány, pak odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroku, proti nimž bylo podáno odvolání. V rámci provedeného přezkumu odvolací soud dospěl k následujícím závěrům.

52. V prvé řadě je třeba zdůraznit, že nebyly dány podmínky pro zamítnutí nebo odmítnutí opravného prostředku uvedené v § 253 tr. ř., neboť obžalovaní i státní zástupce podali svá odvolání coby osoby oprávněné ve smyslu § 246 odst. 1 písm. a), písm. b) tr. ř., ve lhůtě stanovené k tomu v § 248 odst. 1 tr. ř. a odůvodnili způsobem, který respektuje ustanovení § 249 odst. 1 tr. ř. Souhrnně lze tedy konstatovat, že odvolání byla podána řádně a včas.

53. Po přezkoumání věci odvolací soud dále konstatuje, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, svým průběhem v převážné míře respektovalo příslušná ustanovení trestního řádu, zejména týkající se dodržení práva obžalovaných na obhajobu, když tito byli od počátku trestního řízení zastoupeni obhájci, resp. opatrovníky, kterým bylo umožněno účastnit se všech procesních úkonů přípravného řízení a řízení před soudem. Obžalovaní, potažmo jejich obhájci měli možnost osobně se účastnit hlavního líčení před nalézacím soudem, u kterého mohli využít všech svých práv, počínaje právem vyjádřit se k věci, která jim byla kladena za vinu a účastnit se prováděného dokazování. To pak bylo uskutečněno za respektování všech zákonných ustanovení a při dodržení zásady ústnosti a bezprostřednosti.

REKAPITULACE PŘEDMĚTU TRESTNÍHO ŘÍZENÍ, POSTOJE OBŽALOVANÝCH A OBSAHU PODANÝCH ODVOLÁNÍ

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

54. Odvolací soud si na tomto místě dovoluje pro rozsáhlost a složitost projednávané věci, s níž souvisí také obsáhlé pojetí napadeného rozsudku krajského soudu a v návaznosti na něj i opravné prostředky procesních stran, zrekapitulovat stručně podstatu jednání, které je obžalovaným kladeno za vinu, a jejich postoj k ní. Podstatou trestního řízení je jednání, v jehož středu se má podle žalobního návrhu nacházet obžalovaný Ing. Martin D., který bez oficiálního vztahu ke Statutárnímu městu Ostrava a jeho orgánům, využívajíc známosti a spolupráce s regionálními politiky zejména z řad ČSSD, měl vykonávat vliv na Městskou nemocnici Ostrava a Dopravní podnik Ostrava, ve vztahu k nimž byl schopen získávat neveřejné informace a svým působením umožňovat, aby těmito subjekty vypisované veřejné zakázky byly upravovány tak, aby vyhovovaly určitým podnikatelským subjektům, a to konkrétně společnostem PRAGOIMEX ve vztahu k zakázkám Dopravního podniku Ostrava a Martek Medical a Vostav Moravia ve vztahu k Městské nemocnici Ostrava, přičemž tyto společnosti za informace a schopnost nastavení parametrů pro veřejné zakázky v jejich prospěch, a tím i úspěšnost ve výběrovém řízení, poskytovaly obžalovanému úplatky, které byly zastřeny sjednáváním smluv o poradenské a kontrolní činnosti, kterou pro ně měla vykonávat společnost Business Advisor (dříve Happy Summer), za níž jednal obžalovaný Ing. Břetislav P., ačkoliv tento byl fakticky ovládán právě obžalovaným D. a k žádné faktické činnosti ze strany Business Advisor nedocházelo. V případě společnosti PRAGOIMEX pak část těchto úplatků byla poskytována též formou zastíraných plateb za reklamní služby, které si tato společnost objednávala u společnosti PROPAG-STORM, jež byla založená a řízená Vlastislavem P. a Bronislavem M. jako organizovaná zločinecká skupina působící za účelem soustavného krácení DPH a DPPO, kdy z takovýchto plateb za několikanásobně předražené reklamní služby probíhaly vratky ve výši 80 % ze základu daně faktur vystavených společností PROPAG-STORM směrem k obžalovanému D. Za společnost PRAGOIMEX se na trestné činnosti měli podílet Ing. Jaroslav K. a Ing. Jiří H., za společnost Martek Medical Ing. Roman G. a Ing. Tomáš D. a za společnost Vostav Morava Ing. Břetislav Č. a Ing. Petr G. Současně bylo kladeno za vinu uvedeným společnostem a osobám, které za ně jednaly, jakož i obžalovaným D. a P., že daným způsobem, kdy docházelo k zaúčtování plateb, které ve skutečnosti představovaly úplatky, do přiznání k dani, docházelo ke krácení DPH a DPPO.

55. K takto žalovanému jednání se všichni obžalovaní vyjádřili negativním způsobem, kdy popírají jakékoliv zapojení do trestné činnosti. Nejen obžalovaný D., ale v návaznosti na něj i ostatní obžalovaní zdůraznili, že nebyl prokázán žádný vliv Martina D. na Městskou nemocnici Ostrava či Dopravní podnik Ostrava. Současně ze strany obžalovaných bylo argumentováno, že obžalovaný nebyl osobou obstarávající veřejný zájem, že by sám někoho, zejména osobu obstarávající veřejný zájem, uplácel, stejně jako že by dotčené společnosti PRAGOIMEX, Martek Medical či Vostav Morava měly v rámci veřejných zakázek a výběrových řízení oproti jiným subjektům zvýhodněné postavení či disponovaly neveřejnými informacemi. Bylo opakovaně zdůrazněno, že žádný ze svědků nepotvrdil manipulaci s veřejnými zakázkami či vyvíjení jakéhokoliv nátlaku v souvislosti s nimi. Naopak vše probíhalo řádně, v případě společnosti PRAGOIMEX i na základě dlouhodobé spolupráce s Dopravním podnikem Ostrava. Ostatní soutěžitelé nebyli v žádné z uvedených zakázek vyloučeni, znalecké zkoumání potvrdilo obvyklost cen a jakýkoliv rozpor nebyl konstatován ani jinými institucemi v čele s ÚOHS. Ve vztahu ke společnosti Business Advisor byla tato podle obžalovaných řádně fungující firmou, poskytující poradenskou a kontrolní činnost nejen výše uvedeným subjektům, ale i dalším podnikatelským osobám. Stejně tak byl označen za řádný a fakticky probíhající vztah v rámci reklamních plnění směrem ke společnosti PROPAG-STORM, kdy reklama byla vždy realizována a ceny za ní byly označeny za obvyklé. Z tohoto důvodu je třeba považovat uvedené smluvní transakce,

jakož i platby, za řádné a následné zdanění, včetně uplatnění daňového odpočtu, za zákonné. Nad rámec výše uvedeného obžalovaní podotkli, že i pokud by byla prokázána trestná činnost korupčního charakteru, pak by z jejího výtěžku nebylo možné hradit daň, a tudíž by nedocházelo k jejímu krácení. Společným znakem odvolání řady obžalovaných pak byla námitka, že z hlediska použité právní kvalifikace není možný souběh trestných činů podle § 331, eventuálně § 332, s trestným činem podle § 256 tr. zákoníku.

56. Dále mají odvolatelé napadený rozsudek za nejasný a nepřezkoumatelný, kdy soud prvního stupně staví pouze na svých domněnkách a hypotézách a dopouští se při hodnocení důkazů nelogičností, stejně jako nepostupuje v případě pochybností ve prospěch obžalovaných, jak mu to ukládá zákon. Rovněž došlo k pomíjení obžalovanými navržených důkazů, aniž by se nalézací soud s důvodností jejich provedení či neprovedení vypořádal.

57. Ze strany obžalovaných pak byly vzneseny i procesní námitky, a to zejména k osobě předsedy senátu Krajského soudu v Ostravě Mgr. Igora Krajdla, který je podle jejich přesvědčení vyloučen z projednání věci, a to hned ze dvou základních důvodů. V prvé řadě se jedná o jeho vyjádření k projednávané věci v médiích, v nichž prezentoval ještě před rozhodnutím věci svůj názor na vinu obžalovaných, a zejména pak se jedná o vztah jeho bratra A. K. a jeho dřívější obchodní spolupráci s obžalovaným Martinem D. Mezi oběma posledně uvedenými v minulosti vznikly spory v podnikání, které se měly přetavit do špatné finanční situace bratra předsedy senátu, jež se stal dlužníkem obžalovaného D., což ve výsledku mohlo mít vliv na zhoršení jeho zdravotního stavu a následné úmrtí. Takováto spojitost mohla předsedu senátu ovlivňovat v jeho rozhodovací činnosti. Senát krajského soudu přitom o takovéto situaci sám nerozhodl, ale předseda senátu procesní strany pouze upozornil v průběhu hlavního líčení na zjištěnou situaci, a ačkoliv procesní strany byly v daném okamžiku bez výhrad, měl senát krajského soudu i tak bez dalšího rozhodnout. Stran procesních pochybení pak bylo několika obžalovanými též poukázáno na rozpory mezi vyhlášením rozhodnutí v hlavním líčení a písemným vyhotovením rozsudku.

58. Konečně z hlediska trestů, byť primárně se obžalovaní zaměřují na výrok o své vině a popírají trestnou činnost, je vytýkáno též uložení nepřiměřených trestů, a to zejména s ohledem na jejich dosavadní bezúhonnost a délku trestního řízení. V případě uložených majetkových sankcí pak nebyly, dle přesvědčení odvolatelů, řádným způsobem zkoumány jejich majetkové poměry.

59. Oproti tomu státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě, považuje napadený rozsudek v jeho odsuzující části za správný, kdy toliko brojí proti podobě uložených sankcí, které má, při zdůraznění dlouhodobosti, způsobu provedení a nulové sebereflexi jejích pachatelů, za nepřiměřeně mírné, jak co do výměry nepodmíněného trestu u obžalovaného D., tak podmíněného odložení trestů u obžalovaných H., G., D. a K., jimž měl být ukládán trest nepodmíněný za současného zpřísnění jejich majetkového postihu.

60. V případě obžalovaných, u nichž došlo ke zproštění obžaloby, se domáhal zrušení rozhodnutí a vrácení věci soudu prvního stupně, neboť tento, ač správně označil spol. Business Advisor za účelovou a sloužící k zakrytí trestné činnosti, nevyhodnotil její činnost, resp. činnost osob, které za ni jednaly a za ní stály, za protiprávní směrem ke krácení daně a účasti na činnosti organizované zločinecké skupině, kdy v daném ohledu nesprávně vyhodnotil zásadu, že z trestné činnosti se neplatí daně. Rovněž ve vztahu k zakázkám týkajících se spol. Vostav Morava sice krajský soud správně dovodil, že její platby vůči Business Advisor lze považovat za úplatky, čehož si vzhledem k nemožnosti provádění účelové činnosti museli být vědomi všichni obžalovaní, avšak tyto již nepropojil s příslušnými zakázkami, k nimž obžalovaný D. disponoval příslušnou dokumentací,

a nevypořádal se s argumentací o nestandardních zadávacích podmínkách, které vyhovovaly právě obžalované společnosti, jakož i o následném nevymáhání při jejich porušení.

PROCESNÍ NÁMITKY ODVOLATELŮ

61. Za nejobsáhlejší a ze strany obžalovaných nejčastěji uváděnou námitku je třeba označit údajné procesní pochybení soudu prvního stupně, jež se týká podjatosti předsedy senátu, ať již stran jeho vyjadřování v médiích, či pro vztah jeho bratra k obžalovanému D. Ačkoliv obžalovaný Martin D. ve svém opravném prostředku připomíná, že námitka podjatosti již byla řešena ve stížnostním řízení, kdy Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 13. 6. 2024, č. j. 2 To 31/2024-26691, zamítl stížnost obžalovaných D., D. a G. do rozhodnutí krajského soudu, podle něhož není podle § 30 odst. 1 tr. ř. předseda senátu Mgr. Igor Krajdl vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 77 T 1/2016, dodává, že jeho argumentace rozvedená v odvolání je obsáhlejší, než jak učinil v podané stížnosti. Dané námitce nelze zcela přisvědčit, kdy v základu zůstávají tvrzení obžalovaných v jejich odvolání shodná s obsahem stížnosti proti usnesení krajského soudu. Odvolací soud tedy v plném rozsahu odkazuje na shora zmíněné usnesení pod sp. zn. 2 To 31/2024. Toliko pro připomenutí a při nezměněném náhledu na danou problematiku ani po jejím napadení v odvoláních obžalovaných D. a nově též Ing. Jiřího H. je třeba připomenout následující.

62. Odvolací soud nikterak nezpochybňuje v obecné rovině vymezené důvody podjatosti soudu tak, jak na ně odkazuje obhajoba, nicméně dospěl k přesvědčení, že tyto v nyní projednávané věci naplněny nejsou. Je třeba zdůraznit, že otázka nestrannosti soudce, coby neodmyslitelné součásti práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, byla opakovaně a konstantně proklamována ze strany jak Nejvyššího soudu, tak Ústavního soudu, které navazují na rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva (dále jen ESLP), jako je tomu při vytyčení základních premis nestrannosti, kterou je třeba rozumět absenci předsudku či zaujatosti soudce (rozsudek Velkého senátu ESLP ze dne 23. 4. 2015 ve věci Morice proti Francii, stížnost č. 29369/10). Jak ostatně poukazují též odvolatelé, nestrannost soudce je posuzována ve dvou krocích, a to prostřednictvím tzv. subjektivního a objektivního testu nestrannosti. Zatímco subjektivní test zjišťuje jaké je osobní přesvědčení nebo zájem soudce v dané věci (rozsudek Velkého senátu ESLP ze dne 15. 12. 2005 ve věci Kyprianou proti Kypru, stížnost č. 73797/01), tedy v tomto smyslu subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu, pak test objektivní zkoumá, zda existují skutečnosti vzbuzující pochybnosti o nestrannosti soudce (již výše uvedený rozsudek ESLP ve věci Morice versus Francie), kdy nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům či věci, ale objektivně nahlíženo musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti (k tomu též blíže nález Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. III. ÚS 441/04). K subjektivnímu testu nestrannosti je třeba doplnit, že stran něj je dána vyvratitelná domněnka nestrannosti soudce, tedy tento je považován za nestranného, dokud není prokázán opak (k tomu též rozsudky ESLP ze dne 23. 6. 1981 ve věci Le Compte Van Leuven a De Meyere proti Belgii, stížnost č. 6878/75, a ze dne 15. 10. 2009 ve věci Micallef proti Maltě, stížnost č. 17056/56).

63. Nejvyšší soud připomněl, že důvody podjatosti musí být založeny na skutečně existujících objektivních skutečnostech, které odůvodňují vážné riziko neobjektivního přístupu k věci nebo k osobám v ní vystupujících, pouhý subjektivní pocit soudce nebo stran, že soudce je pro podjatost vyloučen z projednávané věci, není postačující pro posouzení otázky, zda je schopen nestranně vykonávat úkony trestního řízení (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2016, sp. zn. 5 Tdo 1495/2015), a rovněž nelze nestrannost vyvozovat toliko ze

způsobu rozhodování a z odůvodnění rozhodnutí, se kterými obviněný není spokojen, případně z procesního postupu soudu, a to ani v případě, že takový vykazuje určité nedostatky (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 11 Tvo 21/2008, nově též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2025, sp. zn. 11 Tvo 21/2024).

64. Při promítnutí daných premis do aktuálně projednávané věci je třeba zopakovat, že vrchní soud již dříve ve shodě se soudem krajským nezpochybnil existenci obchodních vazeb, které panovaly mezi obžalovaným D. a bratrem předsedy senátu A. K., jež se datují do doby několik let předcházející tvrzené trestné činnosti (2003-2004). Při doplnění časové posloupnosti tak, jak na ni poukázal Vrchní soud v Olomouci ve výše uvedeném usnesení ze dne 13. 6. 2024, je na místě uvést, že obžaloba napadla ke Krajskému soudu v Ostravě dne 26. 5. 2016, tedy v době, kdy již bratr předsedy senátu byl v kómatu a následně v prosinci 2016 zemřel. Pokud v průběhu hlavního líčení vyšla najevo (pro předsedu senátu nová) skutečnost, že jeho bratr byl v minulosti činný v obchodních vztazích s obžalovaným D., jednalo se pro něj o informaci, s níž neprodleně seznámil procesní strany, jakož i zbylé členy senátu krajského soudu, deklaroval, že se necítí podjatý a pro jakoukoliv další absenci navazujících vztahů, které by mohly zapříčinit obavy o jeho nestrannosti (rozhovory s bratrem o obžalovaném, poskytování mu právních rad apod.), ponechal na zvážení procesních stran, zda ony samy budou podjatost namítat. K tomuto bezprostředně po sdělení předsedy senátu (leden 2020) nedošlo a námitka podjatosti, kterou vznesl obžalovaný D., byla směrem ke krajskému soudu adresována až o čtyři roky později (15. 1. 2024), tedy po více jak dvou letech od vyhlášení napadeného rozsudku. Ačkoliv samozřejmě vrchní soud neupírá obžalovaným právo na dodatečné vyhodnocení situace a uplatnění námitky podjatosti, o níž bylo Krajským soudem v Ostravě rozhodnuto, stejně jako o stížnosti proti tomuto usnesení rozhodnutím Vrchního soudu v Olomouci, lze i ve stávající chvíli konstatovat, že stávající postup obžalovaných lze mít spíše za taktický a účelový, coby jeden z prostředků domoci se zrušení napadeného rozsudku. Procesním stranám v případě jejich subjektivního předpokladu, že existuje důvodná možnost podjatosti Mgr. Igora Krajdla, nic nebránilo vznést námitku podjatosti bezprostředně po oznámení daných skutečností ze strany předsedy senátu či s určitým mírným časovým odstupem, což však neučinili. Z výše uvedeného lze tedy dovodit, že stejně jako z proklamace příslušného předsedy senátu nebyl dovozen subjektivní rozměr jeho nepodjatosti, tak není tento dán ani v rovině objektivní. Posuzované propojení vazeb mezi obžalovaným D., A. K. a Mgr. Igorem Krajdlem zjevně nebylo ze strany žádné z procesních stran vnímáno natolik intenzivně, aby narušilo důvěru v rozhodování nestranným soudním senátem. Bratr předsedy senátu byl pouze krátkou dobu, a nadto několik let před nyní projednávanou trestnou činností, obchodně činný společně s jedním z obžalovaných, aniž by byl dán jakýkoliv další vztah Mgr. Igora Krajdla k takovéto činnosti. Jestliže odvolatelé dovozují, že úmrtí A. K., respektive jeho špatný zdravotní stav, který je zapříčinil, mohly vyvěrat ze špatné finanční situace, do níž se posledně jmenovaný dostal, a která měla vyplývat z jeho dřívějších neshod a obchodních vazeb na obžalovaného D., případně jeho dlužnické postavení vůči obžalovanému, nebylo takovéto tvrzení žádným způsobem blíže odůvodněno a prokázáno. Na tomto místě lze do jisté míry situaci parafrázovat zobecňujícím příkladem, kdy by soudce nemohl být činný, například za situace, pokud jeho rodinný příslušník zemřel v důsledku určitého zhoršení zdravotního stavu vyplývajícího ze špatných majetkových poměrů v návaznosti na dříve sjednanou bankovní hypotéku, právě vůči takovéto finanční instituci. Dané vazby všech aktérů nyní projednávané trestní věci jsou tedy z hlediska podjatosti kteréhokoliv člena senátu Krajského soudu v Ostravě natolik nepatrné a nepodstatné, že nelze dovodit obavy z nestrannosti rozhodovacího orgánu.

65. Pochybení ohledně postupu krajského soudu pak nebylo dovozeno ani stran způsobu, jakým k věci přistoupil předseda senátu, tedy že senát automaticky nerozhodoval o vyloučení bez

návrhu kterékoliv z procesních stran, ale tyto namísto toho seznámil se svým stanoviskem a ponechal na jejich uvážení, zda námitku podjatosti vznesou. Obžalovaní, respektive žádná z procesních stran, nebyla krácena na svých právech, neboť objektivní informace, která jim umožňovala zvolit určitý procesní postup, jim byla předána a nebylo jim nikterak bráněno na ni reagovat, k čemuž ostatně došlo, byť s mnohaletým zpožděním v roce 2024, námitkou obžalovaného D. O této pak bylo řádným způsobem krajským soudem rozhodnuto, obžalovaní měli možnost se bránit proti danému rozhodnutí formou stížnosti, o níž bylo opět zákonným způsobem ze strany Vrchního soudu v Olomouci rozhodnuto. Jak vyplývá i z této části odůvodnění, vrchní soud, ač by mohl velmi stručně odkázat na své předchozí rozhodnutí k dané věci, považuje otázku podjatosti soudu za jednu z elementárních, které je třeba vyřešit pro celou dobu průběhu trestního řízení, a proto svou pozornost opětovně věnoval znovu užité argumentaci obžalovaných.

66. Ve stejném duchu lze přistoupit také ke druhé rovině tvrzené podjatosti předsedy senátu, která má spočívat v jeho vyjádřeních směrem k médiím o projednávané trestní věci. I v tomto směru se vrchní soud již dříve dané materii věnoval a jeho stanovisko zůstává nadále neměnné. Z žádných vystoupení předsedy senátu, ať již před samotným rozhodnutím (článek iDNES.cz dne 21. 6. 2021), ani po samotném vyhlášení rozsudku (5. 10. 2021), nebylo zjištěno, že by předseda senátu sděloval jakékoliv informace, které by bylo možno vyložit jako předjímání meritorního rozhodnutí či jsoucí v rozporu se soudcovskou nestranností, ať již jeho či celého senátu. V době předcházející rozhodnutí byla média informována ke svému dotazu pouze o nemožnosti bližšího vyjádření a při zdůraznění, že soud bude muset postupovat velmi pečlivě a při vyhodnocení všech důkazů. Samotné vyjádření, že ve spise chybí přímé důkazy, je pouze vyslovením faktu, který nevylučovaly ani samotné orgány činné v přípravném řízení a státním zástupcem prezentovaná obžaloba na počátku soudní fáze projednání věci. Konstatování učiněná po vyhlášení napadeného rozhodnutí jsou pak de facto opakováním odůvodnění rozhodnutí, které bylo podáno veřejně v rámci hlavního líčení, a toliko sumarizuje důvody, pro které bylo rozhodnuto o vině a trestu obžalovaných, stejně jako o důvodech jejich zproštění v části obžaloby.

67. Pouze na doplnění k otázce možné podjatosti pak vrchní soud doplňuje, že její důvodnost nebyla dána ani ve vztahu k způsobu vedení trestního řízení, kdy odvolací soud má za to, že senát krajského soudu přistupoval k procesním stranám zcela objektivně, bez jakéhokoliv negativního zabarvení. Jak již bylo uvedeno výše, obžalovaní nebyli kráceni na svých právech, zejména stran práva na obhajobu, kdy byli od počátku trestního řízení zastoupeni obhájci, kterým bylo umožněno účastnit se všech procesních úkonů přípravného řízení a řízení před soudem. Obžalovaní i jejich obhájci měli možnost osobně se účastnit hlavního líčení před nalézacím soudem, u kterého mohli využít všech svých práv, počínaje právem vyjádřit se k věci, která jim byla kladena za vinu, a účastnit se provádění dokazování. To pak bylo v obecné rovině uskutečněno za respektování všech zákonných ustanovení a při dodržení zásady ústnosti a bezprostřednosti. Jestliže soud vedl trestní řízení po dobu, která ve vztahu k jiným věcem vybočuje z běžného časového rámce, respektive po nadstandardně dlouhou dobu vypracovával napadené rozhodnutí, z tohoto samotného nelze podjatost soudu nikterak dovozovat, neboť je v souladu se složitostí a obsáhlostí projednávané trestní věci. Na druhou stranu však odvolací soud již na tomto místě uvádí, že právě otázka vyhotovení napadeného rozhodnutí, jakož i délka trestního řízení jako takového, mohou mít určitou relevanci k trestnímu řízení, jak o tom bude pojednáno níže.

68. K námitkám obžalovaných, které se vztahují k vadnému postupu nalézacího soudu, a to zejména rozporům mezi vyhlášenou podobou rozhodnutí a jeho písemným vyhotovením, lze uvést následující. Ztotožnit se v prvé řadě může soud s poukazem na nesprávný odkaz na příslušné body skutkové věty, které krajský soud prezentoval na straně 22 in fine výroku

napadeného rozhodnutí, tedy v pasáži věnované právnímu posouzení žalovaného skutku, kdy u obžalovaného Martina D. uvedl *„ad III) 20, 21, 25, 26*“, ačkoliv, jak bylo ověřeno ze zvukového záznamu pořízeného při hlavním líčení, ve skutečnosti vyhlásil *„ad III) 20, 21, 22, 25“*. Tato vytýkaná nesprávnost je tedy důvodná, byť je zřejmé, že se jednalo pouze o omyl při vyhlašování, neboť v následujících pasážích (strana 25) již byla dovozena shoda mezi písemným vyhotovením a vyhlášením rozsudku.

69. Za spíše nepřesnost než procesní pochybení lze označit vytýkanou vadu, kdy opět v pasážích týkajících se právní věty při kvalifikaci jednání, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, je vysledovatelná disproporce mezi pořadím právní věty jednak *ad I) Ing. Jiří H., Ing. Jaroslav K.* a dále u obžalovaných *Ing. Romana G., Ing. Tomáše D. a Perfect Distribution ad II),* kdy došlo v prvém případě k záměně pořadí při vymezení zákonných znaků zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti a zločinu podplácení, ve druhém případě přečinu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě a zločinu podplácení. Takovouto nesprávnost však odvolací soud neshledává za natolik výraznou, aby, pakliže by byla jedinou, mohla vést ke kasaci, ba vůbec potřebě jakéhokoliv zásahu do napadeného rozhodnutí, neboť nikterak nezasahuje do řádné koncepce a zákonných požadavků na podobu výrokové části rozhodnutí.

70. Obžalovaný P. ve svém odvolání poukázal jednak na formální pochybení, jestliže skutková věta vytýkaného jednání uvádí kvalifikační moment „získání prospěchu velkého rozsahu“, avšak v právní větě nalézací soud konstatuje spáchání zločinu legalizace výnosu z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, nikoliv podle písm. d), odpovídajícího znění skutkové věty. Za podstatné však považuje, že tento kvalifikační znak se objevuje v odůvodnění rozsudku při úvahách o výměře a druhu trestu, kdy soud konstatuje, že získání prospěchu velkého rozsahu je považováno za přitěžující okolnost ve smyslu § 42 písm. m) tr. zákoníku, což vede dle přesvědčení odvolatele za dvojí přičítání téže skutečnosti v jeho neprospěch.

71. Výše uvedené námitce obžalovaného však přisvědčit nelze, byť následující zdůvodnění svých úvah odvolací soud činí za důrazného upozornění, že tak činí spíše obiter dictum, neboť je třeba připomenout, že vzhledem k tomuto zrušujícímu usnesení není možné jakkoliv předjímat otázku viny kteréhokoliv z obžalovaných, což náleží toliko soudu prvního stupně, kdy ostatně samotná problematika vybočuje z roviny procesní do otázky právního posouzení jednání obžalovaných, tedy do roviny jejich viny, která v současné době nebyla nikterak dovozena. Dané závěry vrchního soudu je tedy v tomto okamžiku třeba vnímat spíše jako obecně vyjasňující danou materii, přičemž v budoucnu by je v dané věci bylo možné aplikovat pouze a jen za situace, jestliže by v rámci nového projednání věci nalézací soud dospěl k opětovné nutnosti vyslovit vinu obžalovaných. V rámci právního posouzení jednání obžalovaného soud ve vztahu k obžalovanému Ing. Břetislavu P. přistupoval v rámci bodu I) písm. a-c), II), u nichž byla vyslovena vina jmenovaného zločinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 4, písm. c) tr. zákoníku, podle normy účinné v době spáchání vytýkaného skutku. Je pravdou, že v daném směru, kdy nalézací soud postupoval u všech obžalovaných při právní kvalifikaci jejich jednání buď podle právní normy účinné v době spáchání předmětných skutků, anebo podle znění trestního zákoníku účinného od 1. 10. 2020, přičemž trestná činnost kladená obžalovaným za vinu je rozsáhlejšího charakteru, mohl být v daném ohledu soud prvního stupně konkrétnější a vymezit užití trestní normy i u těch trestných činů, u nichž postupoval podle znění trestního zákoníku účinného v době spáchání. Nicméně je zřejmé, že úvahy krajského soudu v případě viny obžalovaného P. vycházely ze znění, které se vztahovalo k datu neurčitého dne 1. čtvrtletí roku 2012 (bod II). Odhlédne-li vrchní soud od veškerých dále konstatovaných vad, které vedly ke zrušení napadeného rozsudku, jež zavdávají potřebu

nadále hledět na všechny obžalované optikou presumpce neviny, pak toliko po formální stránce, jestliže nalézací soud koncipoval skutek, jímž byl obžalovaný P. uznán vinným tak, že se měl dopustit trestné činnosti v podobě legalizace výnosů z trestné činnosti, pak prospěch, který kladl obžalovanému za vinu, představoval v bodech I) písm. a)-c) částku 22 810 248 Kč a v bodě II) částku 7 037 500 Kč, tedy celkově sumu, která přesahuje hranici prospěchu velkého rozsahu tak, jak byla vytyčena v příslušném znění právní úpravy podle § 216 odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, aktuálně podléhající úpravě odst. 5 písm. c) tr. zákoníku.

72. Pouze na doplnění vrchní soud dodává, že nejen u obžalovaného P., ale též u dalších obžalovaných, bylo v právní kvalifikaci odsuzujícího výroku uvedeno, že se tito dopustili trestného činu ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Ačkoliv si je odvolací soud vědom, že soudní praxe je v tomto relativně častá, není takovýto poukaz nezbytný, neboť spolupachatelství je pouze způsobem spáchání činu, nikoliv jeho samostatnou formou, když spolupachatel odpovídá stejně, jako by čin spáchal sám (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 11. 1998, sp. zn. 7 Tz 148/1998, či nověji usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2017, sp. zn. 11 Tdo 126/2017). Daný poznatek však odvolací soud uvádí skutečně jen nad rámec posuzovaných skutečností, neboť uvedení formy spolupachatelství do výrokové části by za jiných okolností nepředstavovalo vadu napadeného rozhodnutí.

73. K výtce obžalovaného, že kvalifikační znak výše prospěchu se objevil též jako přitěžující okolnost při úvahách o výměře a druhu trestu, je třeba uvést, že a priori takový postup nalézacího soudu chybný není. Zákonodárce v § 42 písm. m) tr. zákoníku jako jednu z přitěžujících okolností uvádí spáchání trestného činu ve větším rozsahu, na více věcech nebo více osobách, nebo spáchání činu nebo pokračování v něm po delší dobu. Jak vyplývá z uvedeného, daná přitěžující okolnost vyjadřuje hned několik kvantitativních hledisek, které charakterizují rozsah trestného činu. Je třeba ji vnímat jako celkový pohled na páchanou trestnou činnost, zejména za situace, kdy není možné použít jiná kvantifikující kritéria. Nalézací soud přitom ve svých úvahách (bod 653.) poukázal ve světle § 42 písm. m) tr. zákoníku jednak na spáchání činu ve větším rozsahu a pokračování v trestné činnosti po delší dobu, kdy již druhé kritérium bylo u obžalovaného soudem odůvodněno trváním několika let. Jestliže je určitý rozsah znakem základní skutkové podstaty nebo kvalifikované skutkové podstaty, lze rovněž uvažovat o takovéto přitěžující okolnosti, ovšem pouze při podstatném překročení dolní hranice tohoto rozsahu, který postačuje k naplnění uvedeného znaku, jinak by skutečně šlo o postup v rozporu s ustanovením § 39 odst. 5 tr. zákoníku (k tomuto srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, 854 s.). Namítaný postup nalézacího soudu tedy nemusí být v takovém případě vadný, ovšem současně musí být užití takové přitěžující okolnosti pro výše uvedené řádně odůvodněno, což ovšem ve vztahu k otázce většího rozsahu ve smyslu § 42 písm. m) tr. zákoníku ze strany krajského soudu splněno nebylo.

74. Další námitka k vadnému postupu nalézacího soudu směřovala k nesprávnému vyhlášení napadeného rozsudku, respektive rozporům, které panují mezi ústním vyhlášením a písemným vypracováním rozhodnutí. Konkrétně se měl nalézací soud dopustit pochybení ve zprošťující části, kde nebyly vyhlášeny pasáže na stranách 29-32 a 34-47. Po přehrání zvukového záznamu z hlavního líčení konaného dne 5. 10. 2021 odvolací soud konstatuje, že předseda senátu skutečně přistoupil k vyhlášení této zprošťující části tím způsobem, že po uvedení jmen obžalovaných a konstatování, že tito se dle § 226 písm. a) tr. ř. zprošťují obžaloby Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě, sp. zn. 4 VZV 2/2014, v bodě III), respektive obžaloby, sp. zn. 4 VZV 2/2017, již nevyhlásil popis jednání, které jim bylo těmito žalobními návrhy kladeno za vinu, ani jeho právní kvalifikaci, ale ve finále pouze doplnil, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž jsou obžalovaní stíháni.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

75. Způsob vyhlášení rozsudku upravuje trestní řád v § 128, kde vyslovuje požadavek, aby vyhlášení rozsudku bylo v naprosté shodě s obsahem tak, jak byl v poradě odhlasován. Jestliže tomu tak není, jedná se o závažnou vadu, pro níž je nutno v řízení o opravném prostředku rozsudek zrušit. Dále je třeba zdůraznit, že podle ustanovení § 120 odst. 3 tr. ř. výrok, jímž se obžalovaný uznává vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, musí přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením, zda jde o zločin nebo přečin, a místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků, včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu. Podle navazujícího ustanovení § 122 odst. 2 tr. ř. pak ve výroku zprošťujícího rozsudku musí být uvedeno, o který z důvodů uvedených § 226 se zproštění obžaloby opírá. Jak bylo opakovaně zdůrazňováno ze strany Nejvyššího soudu (např. usnesení ze dne 30. 4. 2024, 4 Tdo 265/2024; nově aktualizováno i v rámci usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. 5 Tdo 459/2023 /publikováno pod č. 10/2024 Sb. rozh. tr./), výrok, byť zprošťující, musí mít všechny uvedené náležitosti, tj. jak dostatečný popis skutku, skutkovou větu, tak právní větu, a to ve smyslu § 120 odst. 3 tr. ř., přičemž se jedná o nedělitelnou součást tohoto výroku. Ostatně obdobně se vyjádřil i Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 26. 12. 2012, sp. zn. 4 Tdo 1089/2012, a to tak, že neúplným je takový výrok napadeného rozhodnutí, který neobsahuje některou podstatnou náležitost stanovenou zákonem. Lze pouze upřesnit, že v tehdy posuzované věci státní zástupce vytýkal rozsudku soudu prvního stupně neúplnost výroku, neboť vedle důvodu zproštění podle § 226 absentovala tomu odpovídající citace právní věty.

76. Jakkoliv vrchní soud uznává, že poukaz na příslušnou obžalobu státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, případně její pasáž, může být vnímán jako dostatečně konkretizující, neboť tato byla ve vztahu k procesním stranám, v tomto případě obžalovaným, doručena a také na počátku hlavního líčení přednesena ze strany státního zástupce a bylo by tedy možné při jisté benevolenci označit zjednodušující postup krajského soudu sice za vadný, ovšem nikoliv natolik výrazně, aby vedl ke kasaci rozhodnutí, je třeba v tomto případě ctít ustálenou rozhodující praxi založenou na opakovaných rozhodnutích Nejvyššího soudu a jeho požadavku, aby vyhlášení výroku rozhodnutí probíhalo plně v souladu se zákonnými ustanoveními trestního řádu. Nad rámec uvedeného si vrchní soud dovoluje poukázat, že by setrvání na takovém požadavku mělo vést orgány činné v trestním řízení ke snaze koncipovat popis skutku stručnějším způsobem. Po novém projednání věci tedy nalézací soud musí výrokovou část, ať již v odsuzující či zprošťující části, vyhlásit způsobem, jakým bylo výše rozvedeno. Ostatně lze připomenout, že mnohdy je u velmi rozsáhlých věcí, v nichž je rozhodováno o složité trestné činnosti, na níž se účastní větší množství obviněných, nebo v nichž došlo ke škodlivému následku u velkého počtu poškozených, možné připustit i jiné formy vyhlášení výroku (např. prostřednictvím čtecího zařízení – jak ostatně postupoval částečně i krajský soud, nebo minimálně vizuální formou – typicky promítnutím popisu skutku na obrazovku či plátno v jednací síni, anebo předložením písemného vyhotovení tzv. skutkové věty všem oprávněným osobám). Jinými slovy, musí být vždy postupováno tak, aby účastníci řízení mohli vnímat určitý konkrétní skutek, který musí být zřetelný a srozumitelný (k tomu rovněž usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tdo 459/2023).

77. Naopak další z procesních námitek, která brojí proti nedostatečným podkladům, z nichž nalézací soud při svém rozhodování vycházel, je třeba odmítnout. Ačkoliv je poukázáno, že po vyhlášení rozhodnutí došlo na návrh obžalovaných k opravě některých částí protokolu o hlavním líčení, a tudíž krajský soud neměl mít pro svou potřebu úplné protokoly, daná námitka není na místě. Soud je při vedení trestního řízení a dokazování, jež tvoří páteř celé jeho činnosti, vázán zásadou ústnosti a bezprostřednosti, přičemž tato byla plně zachována.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

Senát krajského soudu postupoval při konstrukci svých závěrů ze skutečností, které jednotliví členové vnímali v průběhu hlavního líčení, a utvářeli si tak obraz, z něhož vyplynuly jejich závěry. V případě jakýchkoliv pochybností by měli k dispozici zvukové nahrávky v průběhu hlavního líčení, jež poskytují daleko detailnější pohled na průběh hlavního líčení než protokol o něm a písemná podoba zachycená v protokolech tak není pro daný účel rozhodující. Ostatně je třeba zdůraznit, že řada projednání trestních věcí končí před soudy během jednoho hlavního líčení, kdy je pochopitelně nemožné, aby před vyhlášením rozhodnutí měl senát k dispozici písemný protokol o jeho průběhu, ale tento je vyhotovován až dodatečně. To pochopitelně nebrání soudu, aby dospěl k meritornímu rozhodnutí.

78. Jednou ze zásadních námitek ze strany odvolatelů v postavení obžalovaných je délka trestního řízení, a to zejména s poukazem na dobu vedení řízení v jeho soudní fázi. Trestní řízení představuje v rámci činnosti obecného soudu jednoznačně nejmarkantnější případ potřeby zachování rychlosti projednání věci, neboť jako takové je vedeno pro nejzávažnější protiprávní činy a je proto dán vysoký zájem společnosti na jejich odhalování a potírání, stejně jako musí být důsledně chráněna práva všech subjektů, které jsou tímto řízením dotčeny, tedy zejména obžalovaných a poškozených. Zákonodárce v tomto zavazuje orgány činné v trestním řízení postupovat z úřední povinnosti a projednávat věc urychleně bez zbytečných průtahů, samozřejmě při plném šetření práv a svobod zaručených Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána (§ 2 odst. 4 tr. ř.). Daný požadavek byl akcentován též řadou rozhodnutí jak Ústavního soudu, tak ESLP, a jeho nedodržení směřuje k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

79. Na přiměřenost délky trestního řízení pochopitelně má vliv řada faktorů, počínaje samotnou povahou stíhaného jednání, kdy je třeba zohlednit jeho rozsah, délku páchání, případný mezinárodní přesah či potřebu vyvíjet mezinárodní spolupráci v rámci dokazování, počet stíhaných osob a svědků, náročnost zajištění důkazů například formou telefonních odposlechů a sledování, vypracováním znaleckých posudků či otázkou latence odhalování trestné činnosti.

80. Ačkoliv se dosavadní judikatura ESLP v řadě případů vyjadřovala i k určitým časovým vymezením, za kterých je možno označit délku trestního řízení za nepřiměřenou, takovéto vymezení není jednotné. Lze například poukázat, že v rozhodnutí ve věci Wloh proti Polsku ze dne 19. 10. 2000, č. stížnosti 27785/95, nebyla jako nepřiměřeně dlouhá shledána délka řízení v trvání šesti let, ačkoliv za jiných okolností bývá takováto časová hranice shledána nepřiměřeně dlouhou (srov. např. nález Ústavního soudu z 20. 7. 2005, sp. zn. I. ÚS 585/04). Je tedy na místě konstatovat, že specifičnost každé trestní věci bude mít vliv i na délku jejího projednání a tuto je proto třeba posuzovat důsledně individuálně.

81. Trestní řízení vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 77 T 1/2016 lze beze zbytku označit za projednávání věci obzvláště náročné co do obsahu spisového materiálu, délky páchání a povahy vytýkaného jednání, jakož i složitosti zajišťování důkazního materiálu, a to nejen ze strany orgánů činných v přípravném řízení, ale taktéž předkládaných obhajobou. Ačkoliv k trestné činnosti mělo podle názoru obžaloby docházet v letech 2008-2014, je třeba připustit, že aktuální délka celého trestního řízení je zatížena zejména prodlevami ze strany jak soudu prvního stupně, tak bohužel i soudu odvolacího. Samotné přípravné řízení bylo i přes obsáhlost možné označit za nadstandardně rychlé, kdy k podání obžaloby došlo již po dvou letech od doby, kdy mělo dojít k ukončení trestné činnosti. Následně Krajský soud v stravě vedl hlavní líčení po dobu téměř pěti let, byť lze opět připustit, že pokud stěžejní část trestního řízení náleží právě do fáze řízení před soudem, kde dochází k provádění dokazování a tudíž lze očekávat, že tato část může probíhat v delším časovému úseku, jsou

soudy stále vázány povinností věc projednávat s maximálním urychlením, o to více, jestliže řízení je či alespoň v určité své fázi bylo vedeno jako vazební. Postup krajského soudu byl přezkoumáván jak jeho vedením, tak nadřízeným soudem, přičemž nebyla k návrhu obžalovaného D. shledána potřeba určení lhůty k provedení procesního úkonu, jak o tom svědčí usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1.6.2022, sp. zn. 3 ÚL 7/2022. Jestliže vrchní soud v posledně uvedeném rozhodnutí deklaroval (k datu 1. 7. 2022) odůvodněnost delšího postupu soudu prvního stupně při vyhotovování napadeného rozsudku, je nyní v rámci odvolacího řízení nucen konstatovat, že aktuálně již lze hovořit o protahování daného stavu, neboť vyhotovení vyhlášeného rozhodnut a jeho doručování, aniž by na tom procesní strany nesly výraznějšího zavinění, jakož i následné předložení věci vrchnímu soudu, trvalo téměř 2,5 roku. Jak již bylo uvedeno výše, i Vrchní soud v Olomouci musí na neúměrné délce trestního řízení přiznat určitý svůj podíl, když poté, co mu byla věc předložena krajským soudem (26. 3. 2024), byla podle rozvrhu práce přiřazena soudci zpravodaji, který později ukončil svou činnost a odešel do starobního důchodu, aniž stihl tuto rozsáhlou skupinovou trestní věc nařídit. Daná situaci sice vyvěrala z plného respektování práva na zákonného soudce ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny, nicméně ve výsledku vedla k dalšímu prodloužení projednání věci, když po téměř roce (k 1. 3. 2025) musela být věc v důsledku výše uvedeného přidělena jinému soudci zpravodaji k novému nastudování. Jakkoliv se v určitých případech může jednat o objektivní důvody, stále je třeba mít na paměti, že odpovědnost vůči procesním stranám trestního řízení nese v tomto případě soud, respektive dotčené soudy, a tak za stávající situace nelze než uzavřít, že v nyní projednávané věci jsou objektivně dány průtahy, které by měly nalézt odraz i v případném rozhodovacím postupu, o to více, že vzhledem ke zrušujícímu výsledku odvolacího řízení lze očekávat další, časově nikoli nevýznamné, projednávání věci.

82. Další ze série námitek obžalovaných proti postupu ze strany orgánů činných v trestním řízení, respektive způsobu provedení dokazování vytýká nalézacímu soudu, že se spokojil při provádění řady listinných materiálů s jejich kopiemi, aniž by došlo k ověření obsahu z originálů, potažmo že nebyly zpřístupněny originály bitových kopií, přičemž s nosiči dat, které obsahovaly zajištěné důkazy, nebylo nakládáno procesně řádným způsobem (konkrétně v rozporu s pokynem policejního prezidenta). Dle obžalovaných existují pochybnosti, zda takto zajištěné důkazy nemohly být účelově upraveny. Za nezákonné byly označeny odposlechy telekomunikačního provozu a sledování elektronické komunikace.

83. I tyto námitky odvolací soud po zhodnocení postupu soudu prvního stupně ve světle jeho odůvodnění v napadeném rozhodnutí shledal nedůvodnými. V prvé řadě je třeba zdůraznit, že důkazem v trestním řízení může být prakticky cokoliv, co může přispět k objasnění věci. Proto ani v případě listinných důkazů, ať již se jedná o kopie z jiných – originálních listin, či kopie vytvořené z elektronického originálu, není v žádném případě vyloučeno, aby takovýto důkaz sloužil v trestním řízení. Pochopitelně je v případě existence pochybností, které by vznikly ať již na straně soudu, či byly namítány procesními stranami, třeba hodnotit věrohodnost a pravost takovéhoto materiálu. Nalézací soud byl konfrontován s námitkami obžalovaných již v průběhu hlavního líčení a dané materii se věnoval v bodě 637. odůvodnění rozsudku. Jednak správně poukázal na skutečnost, že základní materiály, zejména v podobě účetních dokladů společnosti Business Advisor, byly zajištěny v originálech a tvoří přílohu trestního spisu. Jiné listiny jsou pak doloženy způsobem, kdy není pochyb o jejich původu, neboť se jedná o případy, kdy byly vydávány klienty společnosti Business Advisor či zajištěny při prohlídce kancelářských prostor společnosti D. a partneři. I v případě, že policejní orgán pořizoval kopii originálních listin, byl takovýto postup zadokumentován, včetně poukazu o vrácení originálního materiálu osobám, které jej vydaly.

84. Odvolací soud musí ve shodě se soudem prvního stupně odmítnout tvrzení či minimálně určité pochybnosti, které vznesli odvolatelé z řad obžalovaných k možné manipulaci s takovýmito důkazy, ať již by se jednalo o pořizování listinných kopií, anebo v otázce digitálních důkazů. Předně nebyl v průběhu trestního řízení zaznamenán jakýkoliv další poznatek o tom, že by existovalo byť jen podezření z určitého nezákonného zásahu ze strany policejního orgánu směrem k zajištěným důkazům, a proto argumentace odvolatelů postrádá jakýkoliv reálný základ. Dále pak bylo nalézacím soudem správně poukázáno, že tyto důkazy v mnoha směrech na sebe navazují a jsou ve vzájemném souladu. Tvrzení o manipulaci ze strany policejního orgánu by tudíž muselo znamenat, že tento zasáhl do trestního řízení nikoliv pouhou úpravou několika materiálů, ale musel by de facto vytvořit komplexní celek podvržených důkazů, které by byly zajišťovány napříč širokým spektrem subjektů, které jimi disponovaly. Ačkoliv se obhajoba obžalovaných, zejména obžalovaného D., snaží poukazovat na určitý komplot, který panoval v rámci politického uskupení, konkrétně mezi „znesvářenými tábory ČSSD v ostravské oblasti“ (o čemž bude pojednáno níže), zapojovat do těchto rozbrojů také orgány činné v trestním řízení s tvrzením o jejich možné manipulativnosti je naprosto nepodložené.

85. Ostatně k otázce digitálních stop a jejich úpravy se velmi podrobně a přesvědčivě vyjádřil znalec RNDr. Vlastimil Klíma (body 440.-444.) se závěrem, že vykopírovaná data z paměťových médií jsou autentická a nebylo s nimi dodatečně manipulováno. Posledně jmenovaný též podal vysvětlení k posudku znalce Ing. Jiřího Bernatíka, k němuž bylo ze strany nalézacího soudu správně dovozeno, že jím nabízené závěry představují složitý a toliko hypotetický proces manipulace s metadaty a pomíjí základní souvislosti, na něž upozornil znalec RNDr. Klíma, který případné nejasnosti zcela logicky osvětlil formou rekonstrukce smazaných dat. Odvolací soud se tak plně ztotožnil s hodnocením, jež zaujal nalézací soud v bodech 448. a 451. odůvodnění napadeného rozsudku. Toliko na doplnění je nezbytné upozornit, že shora uvedená problematika neprovedení důkazů v originální podobě nemůže být podřazena pod otázku opomenutých důkazů, kdy je na soudu prvého stupně, jakým způsobem provádí dokazování, respektive jaké důkazy k tomu užije, jestliže se náležitým způsobem vypořádá s jejich hodnověrností a případnými námitkami procesních stran. Této povinnosti přitom nalézací soud plně dostál. Ostatně soud neprováděl tyto elektronické důkazy pouze formou vytištěných materiálů, ale, jak správně poukázal ve svém vyjádření i státní zástupce, jednalo se i o postup předložení samostatných harddisků ve formě otisku zajištěné výpočetní techniky, kdy tyto byly obhajobě přístupné již jen z důvodu, že výpočetní technika, která byla pro účely trestního řízení zajištěna, byla následně navrácena.

86. Rovněž tak se odvolací soud musí ztotožnit s argumentací nalézacího soudu ve vztahu k otázce záznamu odposlechů telekomunikačního provozu a důkazů zajištěných záznamem e-mailových schránek. I zde se nalézací soud vypořádal se zákonností postupu orgánů činných v přípravném řízení (bod 455.), kdy okresní soud na základě řádně učiněného návrhu posoudil zákonnost a odůvodněnost odposlechu telekomunikačního hovoru ve světle zachování práv osob, do nichž bude daným postupem zasahováno. Lze sice vést určitou polemiku s názorem soudu prvního stupně, že doplňování či cizelování odůvodnění státního zástupce žádajícího o takovýto postup není na místě, neboť by se tak soud stavěl do role pomocníka obžaloby, kdy takovýto zásah soudu je a priori skutečně na místě odmítnout. Současně však nelze opomenout, že soud je rovněž garantem procesní správnosti postupu orgánů činných v trestním řízení. Musí proto, pakliže by požadavek policejního orgánu či státního zástupce byl opodstatněný, avšak současně by soud nalezl i další skutečnosti, které by požadovaný postup (v tomto případě odposlech telekomunikačního provozu) opodstatňovaly, tyto zvážit a rozvést. Přesto lze souhlasit, že primárně soud vydávající příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu posuzuje předložený návrh co do jeho zákonnosti a odůvodněnosti, a pakliže jej v daném rozsahu shledá za opodstatněný, nemusí

za každou cenu vytvářet své vlastní, respektive nové, konstrukce. V daném případě po přezkoumání postupu Okresního soudu v Ostravě lze uzavřít, že tento správně nedovodil překážky požadovaného postupu, který byl ze strany navrhovatele adekvátně zdůvodněn.

87. Obdobný odkaz na zdůvodnění nalézacím soudem lze učinit též ve vztahu k námitce směřující do záznamu elektronické komunikace, která byla zajištěna ve smyslu § 158d odst. 1, odst. 3 tr. ř., a to jednak stran otázky sledování e-mailové schránky pouze do budoucna a dále sledování e-mailové schránky xxx, k níž obžalovaný D. neměl uživatelský vztah. Odvolací soud v plném rozsahu odkazuje na závěry krajského soudu rozvedené v bodě 494. odůvodnění rozsudku. Zákonodárce sice stanoví přísná kritéria, která takovéto zásahy do práv jednotlivců umožňují, a to právě v podobě omezení, aby k zásahu docházelo pouze v nezbytných a odůvodněných případech, na dobu nezbytně nutnou a pochopitelně pouze v období, jehož počátek je vytyčen příslušným povolením či souhlasem dozorujícího orgánu, avšak současně je třeba vždy vnímat specifika jednotlivých sfér zásahu. V případě elektronické komunikace je zřejmé, že takovéto povolení se nevztahuje pouze na jednotlivé příchozí zprávy pro futuro, ale je vázáno na konkrétní digitální úložiště, jakým e-mailová schránka je, a pakliže jsou v takovéto sledované lokaci uchovány zprávy i staršího data, nic nebrání sledujícímu orgánu v jejich zajištění a následnému použití coby důkazu v trestním řízení. Nalézací soud zcela správně připomenul, že v e-mailové schránce zůstává komunikace uložena výhradně z vůle osob, které takovou schránku ovládají, neboť každý uživatel má možnost příslušnou zprávu odstranit. Jestliže ji proto o vlastní vůli ponechává uloženou ve sledované lokaci, může tato podléhat zásahu v podobě sledování.

88. Rovněž tak se odvolací soud ztotožnil s opodstatněností zahrnutí sledování e-mailové schránky, jejímž zakladatelem a uživatelem byla sekretářka obžalovaného D. Zuzana K., neboť, byť se nejedná o osobu, která byla v pozici obviněné v tomto trestním řízení, jednalo se o komunikační kanál, kterým plynuly zprávy též k obžalovanému, byť tento neměl do e-mailové schránky jako takové přístup. Opačný závěr by totiž aproboval neudržitelný stav, kdy by pachatelé trestné činnosti mohli jednoduše ke své činnosti zneužívat komunikační prostředky v dispozici jiných osob, aniž by se vystavovali hrozbě rozkrytí jejího obsahu. Ve vztahu k uvedené e-mailové adrese bylo dále namítáno, že s výsledkem jejího sledování nebyl obžalovaný D. řádně seznámen, když obsah komunikace nebyl původně zařazen do trestního spisu a jejím obsahem se stal až v pozdější fázi řízení. Tato námitka ostatně nikterak nenarušuje zachování práv obžalovaného v průběhu trestního řízení, neboť podstatou zůstává nutnost opřít meritorní závěry pouze o důkazy, s nimiž se obžalovaný může seznámit, být přítomen jejich provádění a vyjadřovat se k nim, což bylo ve fázi řízení u krajského soudu plně zachováno. Jakýkoliv jiný přístup by vedl k nelogickému upozadění možnosti obžaloby předkládat nové důkazy i v soudní fázi řízení a narušil by tak procesní rovnost stran. Nad rámec uvedeného lze však zdůraznit, že, jak sám dozorující státní zástupce poukázal ve svém vyjádření, předmětné e-maily byly založeny do vyšetřovacího spisu v tzv. „třetí věci“, týkající se daňových deliktů společností PRAGOIMEX a Martek Medical, a obžalovaný se tedy s nimi mohl seznámit již v průběhu přípravného řízení.

89. Ostatně v daném směru nelze též přisvědčit námitkám obžalovaných, jestliže tvrdí, že přípravné řízení ze strany policie a státního zástupce bylo vedeno tendenčně a jakékoliv návrhy na doplnění dokazování byly zamítány, což neodpovídá realitě, nehledě na to, že je nezbytné (jak bylo řečeno již výše) zdůraznit soudní fázi projednání věci, jako těžiště celého trestního řízení, v němž jsou prováděny důkazy k návrhu procesních stran, přičemž takové právo nebylo obžalovaným krajským soudem odepřeno. Soud prvého stupně dostál též své povinnosti v případě odmítnutí doplnění dokazování navrženými důkazy vysvětlit, proč tak

neučinil, v důsledku čehož není dána existence tzv. opomenutých důkazů, s nimiž by se nalézací soud nevypořádal. Není totiž povinností soudu provádět veškeré stranami navržené důkazy, ale při koncipování meritorního rozhodnutí tento sám zvažuje, o jaké důkazy své závěry opře, byť je současně povinován vysvětlit důvody, které ho vedly k zamítnutí návrhu na doplnění dokazování.

90. Jestliže obžalovaní dále namítali určitou podjatost směrem ke státnímu zástupci, která měla vyplývat z jeho přístupu v přípravném řízení (odebrání poznámek obžalovanému D.), či způsobu vyjadřování směrem k obžalovaným u hlavního líčení anebo do médií, ani zde odvolací soud neshledal narušení práv obžalovaných či jakékoliv pochybení, potažmo nepřiměřenost postupu obžaloby. V prvé řadě musí odvolací soud zdůraznit, že on sám, potažmo soud prvního stupně, nejsou kompetentní o námitce podjatosti státního zástupce rozhodovat. K otázce odebrání poznámek obžalovanému D. se ostatně vyjádřil ve svém písemném podání sám státní zástupce s poukazem, že takovýto postup byl odůvodněn úvahou, že se jedná o listinné důkazy, avšak následně došlo k zásahu ze strany Nejvyššího státního zastupitelství, jež vyhodnotilo dané listiny jako poznámky obžalovaného, tyto mu byly vráceny a v dalším průběhu trestního řízení je mohl plně využít ke své obhajobě. Ani tato situace proto nezavdává jakékoliv pochybnosti o krácení práv obžalovaných či nutnosti konstatovat podjatost státního zástupce, jak bylo navrhováno. Je třeba zdůraznit, že v soudní fázi trestního řízení je státní zástupce toliko jednou z procesních stran a také ve vztahu k němu je pochopitelně třeba zachovávat požadavek jejich parity. Ostatně obhajoba v rámci námitek vůči osobě státního zástupce neuvedla žádný z důvodů vymezených v § 30 tr. ř., který by jako jediný opodstatňoval vyloučení dotyčné osoby z úkonů trestního řízení. Předmětné námitky vůči státnímu zástupci brojí především proti jeho vystupování v médiích a vyjadřování se k projednávané trestné činnosti. Obžalovaný D. ve svém odvolání též zdůraznil, že soud prvního stupně o námitce podjatosti učiněné dne 5. 12. 2016 v rámci prvního hlavního líčení nerozhodoval a poukázal na skutečnost, že o podjatosti státního zástupce bylo rozhodnuto pravomocně již dříve v přípravném řízení. I v tomto případě obhajoba namítala, že předseda senátu neadekvátně reagoval, jestliže se dotázal na stanovisko státního zástupce a po jeho vyjádření ve shora uvedeném smyslu pokračoval v hlavním líčení, aniž by sám automaticky rozhodl.

91. Vrchní soud v Olomouci je nucen zdůraznit, že celé trestní řízení, ať již v jeho přípravné fázi, či v rámci hlavního líčení, bylo zatíženo velkou řadou námitek, zejména ze strany obhajoby vůči všem orgánům činným v trestním řízení, čehož jsou dokladem i zmíněné návrhy na vyslovení podjatosti, ať již státního zástupce či předsedy senátu krajského soudu. Obhajoba má beze zbytku právo vyjadřovat se k činnosti orgánů činných v trestním řízení a činit námitky a návrhy také směrem k důvodnosti jejich vyloučení z průběhu trestního řízení. To pak musí jednoznačně vycházet z požadavku na nestrannost rozhodujícího orgánu, akcentovat důstojnost trestního řízení a, jak již bylo uvedeno výše, klade důraz na potřebu ochrany základních práv procesních stran, v čele s obžalovanými.

92. Odvolací soud opakuje, že žádnému z obžalovaných nebyla upřena možnost výkonu takovýchto jim zákonem přiznaných práv a tito je rovněž v různých fázích trestního řízení realizovali. Po přezkumu daných námitek však nemohlo být dovozeno naplnění podmínek uvedených v § 30 odst. 1 tr. ř. Trestní řízení je zcela jistě jedním z nejmarkantnějších způsobů, kterým může být každý jedinec ve svém životě dotčen ze strany státního aparátu, neboť je spojeno s hrozbou mnohdy výrazného nepodmíněného trestu odnětí svobody, jakož i zásahem do dalších osobnostních práv dotčených osob, na což má vliv i způsob, jakým je trestní řízení, resp. projednání věci vnímáno širokou veřejností. Zejména pozice obžalovaného vykazuje potřebu tohoto bránit, aby nedocházelo k nedůvodným zásahům do jeho práv a svobod, které jsou až do pravomocného skončení věci zastřešeny zásadou

presumpce neviny. Proto orgány činné v trestním řízení musí postupovat tak, aby nezavdávaly v případě zveřejnění okolností případu důvodné pochybnosti, že uvedená zásada je jakkoliv narušována. Byť takováto podmínka platí zejména ve vztahu k soudu coby nestrannému a nezávislému garantovi daných práv procesních stran, nelze od ní odhlížet ani ve vztahu k dalším orgánům činným v trestním řízení, jakými jsou policie a státní zastupitelství. Současně však, jak již bylo uvedeno výše, nelze odhlížet od skutečnosti, že státní zástupce v rámci řízení před soudem je jednou z procesních stran, které rovněž nemohou být upírána práva tak, aby nedošlo k jeho znevýhodnění vůči obžalovaným.

93. Nyní projednávaná věc, ať již povahou trestné činnosti kladené obžalovaným za vinu, jakož i jejich osobami a provázaností na politickou sféru Moravskoslezského kraje, byla po celou dobu značně medializovaná. Takový zájem vedl k řadě vyjádření napříč spektrem zúčastněných subjektů, ať již mezi nimi v rámci hlavního líčení nebo směrem k médiím. Jestliže odvolací soud upozornil na postavení státního zástupce v rámci hlavního líčení, coby jedné z procesních stran, pak tomuto nelze upírat možnost vyjadřovat se na dotazy médií k projednávané věci, a to i způsobem, který by byl například neakceptovatelný u členů senátu nalézacího soudu. Státní zástupce jako garant veřejné obžaloby, na základě níž předestírá již ve veřejné fázi trestního řízení své přesvědčení o vině obžalovaných, nemusí svá vyjádření omezovat natolik výrazným způsobem jako je tomu u členů soudního senátu, tedy aby z nich nebylo možné dovodit předčasné meritorní závěry. Samozřejmě, že i státní zástupce by měl zachovávat požadavek na to, aby orgány činné v trestním řízení vyhledávaly důkazy nejen v neprospěch, ale též ve prospěch, obviněného a ctít požadavek presumpce neviny, ovšem to nevylučuje, aby svým vyjádřením prezentoval názor na projednávanou věc na základě jím (respektive policejním orgánem) nashromážděných důkazů v přípravném řízení. Proto ani námitky obžalovaných vůči státnímu zástupci nemohou obstát, jestliže tento vystupoval ve shora uvedeném kontextu, kdy předestíral své úvahy, které vycházely z podaného žalobního návrhu. Ostatně stejný způsob vyjadřování (ovšem negací tvrzení obžaloby) využívala i obhajoba obžalovaných. K osobě státního zástupce pak bylo konstatováno, že u něj nebyly shledány důvody k vyloučení z trestního řízení podle § 30 odst. 1 tr. ř. a ani po podání obžaloby nebyly v tomto smyslu žádné relevantní poznatky směrem k jeho osobě doplněny. Krajský soud tedy zcela správně reagoval na uvedený návrh, kdy jakýkoliv jiný postup ve smyslu argumentace, kterou nyní používá obžaloba, by vedl k možnosti činění nekonečných návrhů směrem k vyloučení orgánů činných v trestním řízení, a tím jeho paralyzování. Pouze na okraj si odvolací soud dovoluje poukázat, že vyjádření obhajoby směrem ke státnímu zástupci, vytýkajícímu jeho údajnou podjatost v rámci trestního řízení, co do vyjadřování či samotného přístupu k opomíjení důkazů, které měly být předkládány obžalovanými již v přípravném řízení, není úplně přiléhavé. Po seznámení se s obsahem průběhu hlavního líčení je třeba objektivně konstatovat, že to byla právě obhajoba, která často svým přístupem vyhrocovala průběh trestního řízení a snažila se jej zahltit předkládáním množství důkazů, jež jen velmi okrajově souvisely s projednávanou trestnou činností, stejně jako vznášením opakovaných námitek a návrhů s cílem vytvořit zdání opomenutých důkazů či zaujatého postupu orgánů činných v trestním řízení. Ačkoliv odvolací soud (stejně jako soud prvního stupně) v žádném případě nemůže bránit takovémuto postupu, tedy zejména předkládání nových důkazů či vznášení relevantních námitek a vyjádření, neboť takový přístup by znamenal upření práv procesních stran, pro další řízení musí na tyto apelovat, aby se i s ohledem na potřebu důstojnosti, rychlosti a hospodárnosti projednání trestní věci snažily o zamyšlení se nad dosavadním vývojem trestního řízení, ať už z hlediska svých mnohdy přepjatých vyjádření, anebo často velmi obsáhle se opakujícími tvrzeními.

K NÁMITKÁM TÝKAJÍCÍCH SE SKUTKOVÉHO STAVU PROJEDNÁVANÉ VĚCI A JEJÍHO PRÁVNÍHO POSOUZENÍ

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

94. Jestliže odvolací soud neshledal na straně nalézacího soudu ani orgánů činných v trestním řízení v širším slova smyslu jakýchkoliv procesních pochybení, která by opodstatňovala kasační rozhodnutí, k jinému závěru dospěl při přezkumu odvolací argumentace, ať již obžalovaných, či státního zástupce stran vlastních závěrů krajského soudu o vině obžalovaných, či naopak (v části) jejich zproštění obžaloby.

95. Obžalovaným vytýkané jednání zasahuje hned do několika rovin protiprávní činnosti a dotýká se několika objektů trestného činu. Stěžejní konstrukcí je jednání obžalovaných, které vedlo ke zvýhodňování určitých subjektů při získávání veřejné zakázky, přičemž tato rovina je úzce spjatá s korupční trestnou činností a legalizací výnosů z trestné činnosti, a to i prostřednictvím organizované zločinecké skupiny. V neposlední řadě pak protiprávní jednání kladené obžalovaným za vinu směřuje též do oblasti daňových úniků. Jak již bylo uvedeno výše, relativně enormní mediální zájem o projednávanou trestní věc se odráží v podnikatelsko-politických vazbách, které měly protiprávně rezonovat v oblasti Moravskoslezského kraje v podobě, kdy obchodní společnosti měly získávat skrze osobu obžalovaného D. a právě takovéto jeho vazby směrem k místní části ČSSD veřejné zakázky u Dopravního podniku Ostrava a Městské nemocnice Ostrava.

96. Jak již bylo uvedeno výše, koncept trestné činnosti měl spočívat v tom, že obžalovaný D. skrze vazby na regionální politiky, jakož i podnikatele, umožňoval získávání neveřejných informací či úpravu podmínek veřejných zakázek tak, aby tyto byly vysoutěženy právě spřátelenými subjekty, konkrétně společnostmi PRAGOIMEX, Martek Medical a Vostav Morava, za což tyto poskytovaly „odměnu“, která měla představovat úplatky, jež plynuly obžalovanému D. v podobě zastřených plateb na účet jím ovládané společnosti Business Advisor, která tyto příjmy podřazovala pod provádění kontrolní či poradenské činnosti, ač ve skutečnosti žádnou takovou neposkytovala, ani toho nebyla schopna. Dílčím způsobem pak úplatky měly plynout též přes předražené nákupy reklamy prostřednictvím společnosti PROPAG-STORM a realizovaných vratek, kdy toto jednání již bylo podřazeno pod činnost organizované zločinecké skupiny. Ve výsledku pak byly úplatky podle přesvědčení obžaloby zahrnovány do účetnictví společností, které je vyplácely, a tímto způsobem byly následně vykazovány nadměrné odpočty DPH a DPPO.

97. Krajský soud provedl velmi obsáhlé dokazování, přičemž s řadou skutečností, které popsal v odůvodnění napadeného rozhodnutí, se odvolací soud musí již na tomto místě ztotožnit. Základem, který tvoří jádro sporu mezi procesními stranami, je však jednak otázka legálnosti plateb na účet společnosti Business Advisor, ale též proces vypisování a vysoutěžení veřejných zakázek pro Dopravní podnik Ostrava a Městskou nemocnici Ostrava. Odvolací soud musí své závěry odvíjet od kruciální otázky, která, ač byla zmiňována ať již procesními stranami (a to i v rámci odvolání obžalovaných) či v mediálním prostředí, nenalezla jakoukoliv odezvu v napadeném rozsudku. Obžalovaný Ing. Martin D. byl v průběhu trestního řízení opakovaně v různých podáních a vyjádřeních označován za lobbistu, kdy právě takováto jeho činnost měla vést k ovlivňování veřejných zakázek a inkasování úplatků. Zmínka o takovémto postavení obžalovaného v rozhodnutí krajského soudu však absentuje. Odvolací soud si dovoluje na tomto místě vytyčit základní znaky lobbingu, neboť má za to, že bez takovéhoto uvození není možné nadále přistupovat k projednávání trestní věci.

98. Lobbování je u široké veřejnosti vnímáno dlouhodobě jako vysoce problematický jev, kdy dochází k ovlivňování veřejné sféry neprůhledným, neveřejným a „zákulisním“ způsobem, o čemž opakovaně informuje řada odborníků či mezinárodních neziskových organizací (např. Transparency International). Tito také zmiňují snahu, respektive výzvy o regulaci daného jevu, které se datují již několik desítek let. Současně však zdůrazňují, že ačkoliv lobbing bývá spojován a často fakticky realizován cestou korupce, tedy nelegálního způsobu

dosažení určitého cíle (výhody) za protihodnotu, na níž není nárok, i tak je třeba lobbing vnímat v jeho regulované a transparentní formě za legální způsob komunikace s cílem ovlivnit jiné subjekty při jejich rozhodování a umožnit tak účast na správě veřejných věcí. Jsou tedy dlouhodobě evidentní výzvy na regulaci lobbingu, neboť pouze tak bude možno dosáhnout jeho transparentnosti. Výsledkem těchto snah bylo přijetí zákona č. 168/2025 Sb., o regulaci lobbování, který nabyl účinnosti od 1. 7. 2025, a který upravuje podmínky lobbování, povinnosti lobbistů a lobbovaných a působnost orgánů veřejné moci v oblasti lobbování. Toto je definováno jako *činnost za účelem přímého ovlivnění jednání lobbovaného při přípravě projednání nebo schvalování právních dokumentů vnitrostátní či mezinárodní povahy* (blíže § 2 zákona).

99. Pro výše uvedené je tedy třeba připomenout, že určitá regulace lobbingu přišla až v horizontu několika let po době, kterou pokrývá aktuální trestní řízení, přičemž se nedotýká otázky schvalování právního předpisu či jiného podobného dokumentu, ale zadávání a získávání veřejných zakázek. V žádném případě však nelze popírat, že lobbing, a to i v rámci regionálních sfér, při získávání zakázek probíhal, a bezpochyby i nadále probíhá, přičemž ač bylo výše uvedeno, že je mnohdy veřejností spojován s korupcí, která probíhá mezi soukromou a veřejnou správou, nelze takovéto rovnítko bez příslušných důkazů činit automaticky a lobbing jako takový označovat za nelegální. Je pak pravidlem, že dané působení lobbistů, které až do současnosti spadalo do jakési šedé sféry podnikatelských aktivit, bylo formalizováno jako poradenská či kontrolní činnost vyvíjená pro subjekty, v jejichž prospěch měl lobbista u lobbovaného působit. Nedostatečný právní rámec regulace lobbingu však není možné klást osobám, které takto jednají k tíži, a při objasňování protiprávnosti jejich jednání musí orgány činné v trestním řízení vyvinout maximální snahu o prokázání, že způsob jednání lobbisty nespočíval v pouhém přijatelném způsobu ovlivňování lobbovaného (typicky prezentací výhod, které může jeho klient do vztahu přinést), ale dané jednání bylo spojeno s neoprávněnými výhodami, anebo naplňovalo znaky korupčního jednání.

100. Toto je tedy třeba mít na paměti i při posuzování nyní projednávané trestní věci a obžalovaného Ing. Martina D., který je i z hlediska podané obžaloby klíčovou osobou pro zodpovězení otázky vystupování společností PRAGOIMEX, Martek Medical a Vostav Morava vůči zadavatelům veřejných zakázek.

101. Aby bylo možno učinit závěr v rovině jakou vytyčila obžaloba státního zástupce, je třeba věnovat pozornost třem základním okruhům projednávané věci. V prvé řadě zodpovědět otázku povahy a důvodu jednání obžalovaného Ing. Martina D., jeho propojenost s klienty, kterými jsou tři výše popsané společnosti PRAGOIMEX, Martek Medical a Vostav Morava (případně na podporu tvrzení i dalších subjektů) a osobami za ně jednajícími, jakož i subjekty, které vystupují v rovině ovlivňovaných (lobbovaných) orgánů a jejich představitelů. Dále pak stran jednotlivých veřejných zakázek je nezbytné prokázat manipulaci s nimi, ať již v podobě jejich nevýhodnosti při zadávání, při výběru soutěžitele, nastavení kritérií pro určitý subjekt a vyloučení tak jiných možných soutěžitelů. V neposlední řadě je nezbytné zodpovědět otázku, jakým způsobem byli při výše uvedené manipulaci se zakázkami příslušné orgány a jejich představitelé ovlivněni a zda takovéto ovlivnění má znak protiprávnosti.

102. Odvolací soud připouští, že Krajský soud v Ostravě provedl velmi rozsáhlé dokazování, které zaměřil v podstatě do všech tří uvedených okruhů, které byly shora nastíněny. Věnoval pozornost otázce obžalovaného Ing. D., jeho působení ve společnosti D. a partneři a současné zapojení, respektive ovlivňování chodu společnosti Business Advisor, existujících kontaktů na řadu regionálních politiků, zejména z řad ČSSD, osob, které jednaly ať již za Dopravní podnik Ostrava či Městskou nemocnici Ostrava, a v neposlední řadě za

obžalované právnické osoby a jejich představitele. Přes určitou síť takovýchto kontaktů, jakož i zajištěných odposlechů a rozkrytí jeho majetkových poměrů, pak krajský soud přistoupil k dovození, že to byl právě obžalovaný D., který ovlivňoval chod dopravního podniku i městské nemocnice a měl zájem na tom, aby jimi vypisované zakázky získávaly jemu spřízněné subjekty. Řadu závěrů krajského soudu přitom odvolací soud může označit za logické a nezpochybnitelné.

103. Nalézací soud tedy poměrně pregnantně vysvětlil svůj závěr, že to byl právě Ing. D., kdo stál za činností společnosti Business Advisor, když ostatně z jeho samotné výpovědi vyplynulo, že daný subjekt měl sloužit k realizaci jeho záměru. Rovněž tak ve vztahu k Business Advisor bylo správně dovozeno, že tato společnost nevyvíjela žádnou reálnou kontrolní či poradenskou činnost, kdy lze souhlasit s názorem nalézacího soudu, že její klienti tuto vzhledem ke svému postavení nepotřebovali, management danou spolupráci tajil před zbývajícími členy či svými zaměstnanci a rovněž nebyla dána existence zaměstnanců Business Advisor, kteří by byli schopni dané služby poskytovat. V tomto směru byli v podstatě jedinými dohledatelnými pracovníky Business Advisor osoby svědků R. a N., kdy prvně jmenovaný zde působil údajně v pozici brigádníka a druhá jmenovaná, coby manželka hejtmana Moravskoslezského kraje Miroslava N., nebyla ze strany obchodních partnerů identifikována jako osoba, se kterou by přicházeli do styku. Ostatně i z telefonických kontaktů bylo zjevné, že Ing. Břetislav P. jako jediný člen představenstva působil pouze jako formální článek společnosti, kdy dostával pokyny od obžalovaného D. a u řady podpisů znějících na jeho jméno bylo dovozeno, že se jedná o padělky. Je též na místě souhlasit s tím, že mezi obžalovaným D. a společností Business Advisor probíhalo majetkové propojení, kdy zisk společnosti Business Advisor putoval do relativně nepotřebné reklamy, která byla fakticky určena pro společnost D. a partneři. V neposlední řadě i následný prodej společnosti poté, co začala být prověřována pro trestnou činnost, a to směrem ke švýcarské firmě, kdy za takovým obchodem stál právě obžalovaný D., potvrzuje, že to byl právě on, kdo společnost fakticky ovládal.

104. Stran určení společnosti Business Advisor a osob, které za touto stály, resp. jež těžily z finančních zisků, které jí plynuly, tedy nalézací soud popsal v napadeném rozhodnutí daný stav způsobem, vůči němuž odvolací soud nemá vážnějších připomínek a v tomto směru na jeho závěry plně odkazuje. Jak však bylo uvedeno výše, pouhá skutečnost, že společnost Business Advisor vykazovala fiktivní činnost kontrolního a poradenského charakteru směrem k jiným subjektům, stejně jako že se prezentovala navenek osobou, která však fakticky byla ovládána obžalovaným Ing. D., jemuž příjmy z takovéto fiktivní činnosti měly plynout ještě automaticky neznamená automaticky protiprávnost daného jednání, a to právě v návaznosti na shora uvedenou povahu lobbistických aktivit, s nimiž je jmenovaný spojován. Jinými slovy, je třeba vyloučit, že fiktivní kontrolní a poradenská činnost a odměna za ni nebyly výsledkem jinak legálního lobbingu, který by obžalovaný D. vykonával pro obžalované právnické osoby směrem k dopravnímu podniku a městské nemocnici, ale že se jednalo o platby, na jejichž základě pro své klienty získával neoprávněnou výhodu při zadávání a získání veřejných zakázek. K tomuto závěru pak je možné dospět pouze za situace, kdy se podaří prokázat, že právě s takovýmito veřejnými zakázkami bylo manipulováno ve smyslu upravení podmínek pro určitý subjekt a znemožnění jiným soutěžitelům zapojit se do výběrového procesu či je v tomto podstatně znevýhodnit, případně že vítězný soutěžitel zakázku získal nabídkou, která oproti jiným byla značně nevýhodná právě v důsledku takového ovlivnění.

105. Dokazování výše uvedeného pak nalézá svůj základ jednak v přímých důkazech, kterými by byly výpovědi svědků, jež o manipulaci s veřejnou zakázkou mohou mít poznatky, či z komunikace, která by byla zajištěna mezi dotčenými subjekty. V daném směru však přímý

poznatek o ovlivnění jakékoliv zakázky nalézací soud nedovodil. Ze zajištěných odposlechů, e-mailové korespondence či výsledků domovních prohlídek sice naznal, že obžalovaný D. měl zájem o předmětné zakázky či celou oblast, v níž byly tyto soutěženy, respektive komunikoval stran nich s dalšími osobami a měl k těmto i určité podklady, avšak samotné jejich ovlivňování protiprávním způsobem soud nedovodil. Kromě toho pak krajský soud pracoval v případě veřejných zakázek se znaleckými posudky, kdy jejich největší penzum bylo obstaráno ve vztahu k Dopravnímu podniku Ostrava. Jednalo se o znalecké posudky, které byly zajištěny ať již zadáním ze strany orgánů činných v přípravném řízení, ale též doloženy následně obhajobou.

106. Soud prvního stupně sice s poukazem na znalecký posudek z oboru doprava a ekonomika zpracovaný Univerzitou Pardubice, Dopravní fakultou Jana Pernera, který prezentoval Doc. Ing. Ivo Drahotský, PhD., polemizuje s potencionalitou dalších soutěžitelů, kdy fakticky však zůstávala jako jediný dodavatel společnost PRAGOIMEX, a rovněž konstatuje vyšší průměrnou cenu dodávky ze strany PRAGOIMEXU než tomu bylo v mimoostravských lokalitách. Tento závěr je navíc dáván do souladu s vyjádřením Bc. Libora H., jehož odborné vyjádření provedl soud jako listinný důkaz a daného zpracovatele též vyslechl.

107. K samotné osobě Bc. Libora H. je třeba zdůraznit, že obhajoba obžalovaných zaměřila své námitky jak, co do jeho odbornosti, tak provázanosti s Dopravním podnikem Ostrava, případně přátelskými vazbami na osobu Aleše B. Je pravdou, že soud může své závěry opřít o slyšení jakéhokoliv svědka a v případě splnění podmínek a náležitého odůvodnění přiznat takovému svědku i status odbornosti, musí se však vypořádat se všemi okolnostmi, za jakých daná osoba svědectví, respektive své vyjádření, podává, a pakliže jsou učiněny námitky, které mají odbornost či vztah k projednávané věci či osobám nabourat, musí se těmto pečlivě věnovat. Za situace, kdy měl nalézací soud k dispozici řadu dalších znaleckých zkoumání, které zasahovaly do roviny odborného vyjádření svědka H., měl též povinnost podrobit tyto pečlivému kritickému srovnání a v případě existence rozporů pak konfrontovat jednotlivé zpracovatele mezi sebou tak, aby mohl vyloučit jakékoliv důvodné pochybnosti.

108. Ačkoliv nalézací soud konstatuje souznění mezi posudkem Univerzity Pardubice a závěry Bc. H., současně v případě znaleckého zpracovatele opomíjí ve svém hodnocení, že ač tento konstatoval procentuálně vyšší průměrnou cenu tramvají oproti kalkulacím pro jiné dopravní podniky, nezahrnuje ve svém hodnocení skutečnost, že výpočet ceny na přepravovanou osobu již je srovnatelný s jinými odběrateli. K tomuto je třeba připomenout, že nalézací soud připouští, že posudek Univerzity Pardubice vyznívá ve prospěch obžalovaných, neboť nabourává argumentaci obžaloby spočívající ve vytvoření podmínek toliko jednoho reálného výrobce. Daný závěr je ostatně shodný s posudkem Ústavu dopravních systémů Fakulty dopravní ČVUT, jež připouští další konkurenci v podobě společností Pars nova či Datatechnik plus, přičemž jejich nezapojení do dané zakázky odůvodňuje pravděpodobně geografickými podmínkami. K obdobným závěrům, které nevyvrací obhajobu obžalovaných, pak dospívají také svědci doc. K., jakož i Ing. T. Nalézací soud tak měl víceméně z několika zdrojů poznatky o možnosti existence dalších potencionálních dodavatelů, kdy jejich nezapojení bylo odůvodněno ať již geografickou polohou, vytížeností na jiných zakázkách, či prostým nezájmem z důvodu cenové politiky. Konstatovaná cena pak byla v řadě případů uvedena jako přiměřená, případně byla zmíněna určitá diskrepance, kde se však znalci vyjadřovali k odlišným kritériím jejího posouzení, ať již výše uvedeného přepočtu na přepravovanou osobu, či byla hodnota vysvětlena růstem cen za meziroční období anebo odlišnými technickými specifikacemi. Těmto otázkám se pak nalézací soud vyhnul, respektive neprovedl důslednou konfrontaci mezi jednotlivými znalci či znaleckými ústavy k opodstatněnosti jejich tvrzení, a jestliže sám

provedl určitou selekci a odůvodnil své závěry, proč věří některému ze znalců více, učinil tak bez náležité komparace a vyslechnutí srovnávajícího zpracovatele. Jako příklad mohou sloužit tvrzení doc. K. na jedné straně a Ostravské znalecké, mezi nimiž došlo k odlišným stanoviskům k variantě tramvaje Vario LFR.E, která byla ze strany prvního ze znalců označena za v podstatě novostavbu, z níž byly využity pouze původní podvozky a část kostry vozové skříně, zatímco u Ostravské znalecké bylo tvrzeno toliko použití brzdičů a kol ze staré tramvaje. Odvolací soud tedy musí konstatovat, že existence takových rozporů (aniž by na tomto místě hodnotil jejich význam pro posouzení věci) dokresluje skutečnost, že odlišnostmi, které panovaly mezi znaleckými posudky, případně závěry Bc. H., se nalézací soud nezaobíral dostatečně podrobně, nepřistoupil v případě rozporů ke konfrontaci znalců a bohužel své závěry bez zapojení určitého kritického pohledu zaměřil výhradně v neprospěch obžalovaných.

109. Jinými slovy nalézací soud po deklarování znaleckých závěrů měl k dispozici informaci o existenci hned několika potencionálních soutěžitelů vedle společnosti PRAGOIMEX, kdy svůj závěr směrem k protiprávnosti jednání obžalovaných vystavěl právě na pojmu potencionality, kterou dal do konfrontace s podle něj reálností splnění nastavených podmínek pouze ze strany PRAGOIMEXU. Přitom však, jak bylo uvedeno výše, možnost účasti dalších soutěžitelů byla eliminována spíše jejich lokací či vytížením na dodávkách pro jiné subjekty, případně nerentabilitou stran množství požadovaných kusů. K tomuto lze poukázat na argumentaci nalézacího soudu v bodě 392. odůvodnění rozsudku, kdy připomněl, že všechna výběrová řízení byla projednávána v malých sériích a další výrobci tak neměli perspektivu dalších dodávek, což pro ně bylo nerentabilní. Odvolací soud však k tomuto může argumentovat, že malý rozsah zakázky nelze klást zadavateli k tíži, a to i s ohledem na situaci panující v jiné části této trestní věci (dodávky ze strany Martek Medical pro Městskou nemocnici Ostrava), kde je vytýkáno tzv. balíkové zadání, tedy zcela opačný způsob formulace zakázky. Odvolací soud považuje znalecké závěry o nezájmu řady společností na zapojení do výběrového řízení právě s ohledem na nerentabilitu za logicky zdůvodněné, a to s ohledem na konstatování, že samotný proces schválení vozidla pro jeho provoz v České republice je poměrně náročný. Nalézací soud se tedy musí vypořádat s otázkou, proč považuje za zmanipulované či nepřiměřeně zvýhodňující zadání zakázky v nižším počtu kusů a upřednostnění výrobce, s nímž měl Dopravní podnik Ostrava dlouholeté a dobré zkušenosti. Posledně zmíněný fakt je přitom dalším ze specifik projednávané věci, neboť na rozdíl od jiných obdobných případů, u nichž dochází k manipulování s veřejnými zakázkami, a to ve prospěch subjektů, které jsou zcela neznámé, nedisponují patřičným personálním, výrobním či majetkovým zázemím, byly všechny tři společnosti, které stanuly v pozicích obžalovaných, dlouhodobě působící na českém, ba i mezinárodním trhu a v případě PRAGOIMEXU se jednalo o dlouhodobého obchodního partnera Dopravního podniku Ostrava, jakož i dalších dopravních podniků ve zbytku ČR.

110. Jak bude uvedeno níže, byť by nalézací soud dospěl k závěru o protiprávnosti jednání (některých) obžalovaných, musel by při své konstrukci v rámci úvah o ceně veřejné zakázky vnímat celkový kontext zapojení obžalovaného D., případně společnosti Business Advisor. Z hlediska ceny bylo totiž v rámci společnosti PRAGOIMEX zdůrazněno započtení finanční položky vyplacené za činnost společnosti Business Advisor do nákladů veřejné zakázky, přičemž ač lze souhlasit, že k faktické kontrolní či poradenské činnosti skutečně ze strany uvedeného subjektu nedocházelo, mohlo se jednat o odměnu za případný lobbing ve prospěch spol. PRAGOIMEX. Zůstává otázkou (opět krajským soudem neřešenou), zda by i takovéto zakomponování odměny bylo protiprávní, o to více při nevyjasnění, zda skutečně došlo k ovlivnění osob tak, aby manipulovaly s veřejnou zakázkou a jejími kritérii ve prospěch PRAGOIMEXU. Pakliže by totiž společnost PRAGOIMEX plnila za určité služby obžalovanému D., respektive společnosti Business Advisor, aniž

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

by byla určitá protihodnota poskytnuta (např. právě formou ovlivnění osob ovlivňujících podobu zakázky), avšak PRAGOIMEX o tomto nevěděl, bylo by na místě zvažovat případnou odpovědnost obžalovaného D. například za podvodné jednání vůči plátcům „odměny" v důsledku přijetí takového plnění.

111. Ostatně v návaznosti na výše uvedené by bylo možno též uvažovat o pohledu na věc optikou ustanovení § 206 tr. zákoníku či § 220 tr. zákoníku, a to v případě, pokud by nebyl dovozen podíl stíhaných právnických osob na projednávané trestné činnosti. V takovém případě by bylo možno si klást otázku, zda se osoby za ně jednající nemohly dopouštět krácení jejich majetku v podobě bezdůvodných plateb, a to i za případného účastenství jiných subjektů, resp. osob, jež za tyto vystupovaly či je fakticky řídily, a ve vztahu k nimž by takové vyvádění finančních prostředků směřovalo. Konkrétně by se jednalo o vztahy mezi společnostmi PRAGOIMEX, Martek Medical a Vostav Morava na jedné straně a Business Advisor na straně druhé, ať už by předmět plnění mezi nimi představovaly platby za údajné služby nebo tvrzené úplatky. Taková situace by mohla být podpořena zjištěním, že o daných vztazích a platbách věděla např. jen část oprávněných osob (statutárních orgánů, resp. managementu společnosti), v důsledku jejichž jednání by ovšem nebylo možno dovozovat přičitatelnost jejich jednání též stíhané právnické osobě. Lze tedy shrnout, aniž by odvolacímu soudu příslušelo jakkoliv hodnotit tu kterou z uvedených variant za více či méně pravděpodobnou, že z hlediska úvah nalézacího soudu jsou jeho závěry ve stávající chvíli stále ještě neucelené, vykazující výraznější množství možností ustálení skutkového stavu a jeho právního posouzení.

112. Oproti situaci při zakázkách Dopravního podniku Ostrava pracoval nalézací soud při projednání tvrzené trestné činnosti spojené se společnostmi Martek Medical a Vostav Morava, směřující k zakázkám Městské nemocnice Ostrava, v podstatě toliko se znaleckým posudkem Ing. Jaroslava Hromjaka, vypracovaným na žádost obhajoby (k dodávkám zdravotnického materiálu a spolupráce mezi společnostmi Martek Medical a Business Advisor), a znaleckým posudkem Ing. Karla Vaverky k cenám stavebních zakázek, kdy ani tyto posudky (body 414.-420., 423.-424. rozsudku) ve svých závěrech nepřinesly jakékoliv poznatky o protiprávní činnosti dotčených subjektů. V případě prvně uvedeného posudku Ing. Hromjaka nalézací soud konstatoval nemožnost vycházet z něj při rozhodování o vině, neboť *„jej více než za seriózní posudek považuje za statistické kouzlo"*. Nalézací soud sice své hodnocení vysvětlil v bodě 418., přičemž mu lze přiznat snahu o kritický náhled na podaný posudek v intencích formální logiky, což však při doplnění poznatků, že další odborné závěry k trestné činnosti pocházejí již jen ze znaleckého posudku ústavu Ostravská znalecká, týkajícího se ekonomického a daňového aspektu vztahu mezi Martek Medical a Business Advisor, nepostačuje a získané penzum informací nebylo hodnoceno tak, jak mu to ukládá zákon, tedy v případě existence pochybností ve prospěch obhajoby. Krajský soud však zaujal vlastní, a to zcela opačné stanovisko. Je třeba připomenout, že právě z odborných (znaleckých) zjištění, které byly doplněny o výslechy řady svědků, nebyl získán žádný poznatek o tom, že by dotčené veřejné zakázky byly jakkoliv manipulovány, byl v jejich rámci vyvíjen nátlak na členy výběrové komise či tyto byly výrazným způsobem nevýhodné. V daném směru lze poukázat toliko na výpověď MUDr. K., který prezentoval svůj nesouhlas s vypsáním veřejné zakázky tzv. v jednom balíku, čímž podle jeho přesvědčení došlo k vyloučení přímých distributorů s návazností na výrobce, a nikdo jiný než Martek Medical pak nebyl schopen daným kritériím vyhovět. Oproti tomu však lze poukázat na výpověď MUDr. H. z Fakultní nemocnice Ostrava, který připustil odůvodněnost vypsání veřejné zakázky i v takovéto podobě s možností získat množstevní slevu, byť dle jeho vlastního názoru mohla být zakázka rozdělená do čtyř částí. Obhajoba proto poukazuje, a nutno říci, že důvodně (resp. v návaznosti na nedostatečnou reakci ze strany krajského soudu), na existenci rozporů, k nimž přispívá také fakt, který připustil krajský soud, a to, že

textová část veřejné zakázky byla převzata z podoby, jak ji dříve vyhlásil IKEM Praha, což by opět mělo posilovat prvek transparentnosti, respektive vylučovat jakékoliv ovlivnění či manipulace.

113. V souvislosti s výše uvedeným musí odvolací soud připomenout, že pro splnění podmínky rozhodovat o vině obžalovaných bez důvodných pochybností bylo na místě i v případech zakázek Městské nemocnice Ostrava přistoupit k rozsáhlejšímu dokazování ve formě znaleckého zkoumání, neboť i zde se krajský soud dostal do pozice, kdy prezentoval sérii nepřímých důkazů, z nichž dovozoval vinu obžalovaných, ovšem tyto v dané chvíli netvořily pro uvedené rozpory požadovaný ucelený, pevný a logicky provázaný řetězec důkazů. Ačkoliv krajský soud zdůraznil poznatky získané z dokazování o platbách, které probíhaly mezi Martek Medical a Business Advisor, a jež odpovídaly hodnotě zakázky, stejně jako z odposlechů prezentovaný zájem obžalovaného D. o dané zakázky, respektive činnost Městské nemocnice Ostrava a vyslovil podezření na určitou manipulaci i ze strany administrátora v návaznosti na možnost poskytnutí milionového úplatku, jakož i rozpory ve fakturaci, kterou považuje za účelovou (chybné uvedení DPH tak, aby mohlo dojít ke snadnému stornu), takovéto hodnocení je třeba označit bez dalšího za pouhé dohady, které v dané fázi neumožňují činit závěr o protiprávnosti jednání obžalovaných.

114. Pro výše uvedené lze tedy shrnout, že v případě prokazování trestné činnosti, která je obžalovaným kladena za vinu, je třeba jako jednu ze stěžejních otázek zodpovědět, zda skutečně došlo k manipulaci a ovlivnění veřejných zakázek tak, jak to tvrdí obžaloba. Je třeba znovu připomenout, že svědeckými výpověďmi žádná takováto manipulace zjištěna nebyla, přičemž jestliže nalézací soud staví na úpravě kritérií výběrového řízení pro uvedené zakázky tak, aby tato mohl splnit pouze jediný subjekt, který je nyní v postavení obžalovaného, ze získaných znaleckých posudků takovýto poznatek prozatím přesvědčivě nevyplývá. Nelze se proto omezit na vlastní, dále nepodložené názory soudu, do jisté míry vycházející opět jen z názorů některých slyšených svědků o tom, že existence dalších možných soutěžitelů byla jen potencionální (případ Dopravního podniku Ostrava), případně že zakázku reálně mohl splnit pouze dotčený subjekt (Městská nemocnice Ostrava). Takovéto tvrzení musí být vždy důsledně podrobeno objektivní kritice, kterou odvolací soud spatřuje právě ve znaleckém zkoumání. Z jeho pohledu nebylo takovéto ověřování soudem prvního stupně komplexní, neboť nedošlo k větší konfrontaci mezi zpracovateli znaleckých posudků tak, aby byl bez důvodných pochybností zjištěn skutkový stav k dané problematice.

115. Současně s ním lze přiznat relevanci námitce obžalovaných, že v případě dovození ovlivnění veřejných zakázek, a to prostřednictvím poskytování úplatků, je třeba též specifikovat tok takovéhoto protiprávního finančního plnění, respektive věnovat pozornost otázce, jakým způsobem a kým takovéto ovlivňování probíhalo. Ze závěrů nalézacího soudu toliko vyplývají vazby mezi obžalovanými v pozici zástupců společností Martek Medical a PRAGOIMEX směrem k obžalovanému Ing. D., respektive společnosti Business Advisor, za kterou vystupoval též i obžalovaný P., a dále pak navazující vztahy právě obžalovaného Ing. D. směrem k zástupcům Dopravního podniku Ostrava, Městské nemocnice Ostrava, popřípadě řídícím a politickým orgánům Statutárního města Ostrava či Moravskoslezského kraje. Ačkoliv krajský soud dovodil, že plnění, které probíhalo mezi „soutěžitelskými“ společnostmi a společností Business Advisor, bylo bez faktického titulu, respektive neodpovídalo vykazovaným kontrolním a poradenským činnostem, pročež je vnímáno jako úplatek, nebyla již rozkryta další část logické posloupnosti, tedy komu a v jaké výši tento úplatek plynul. Pokud krajský soud dovozuje, že finanční plnění získané společností Business Advisor směřovalo právě k obžalovanému D., pak se nabízí otázka, zda tento dané finanční prostředky získával, například za jinak řádně poskytované lobbistické služby, či si je ponechával skutečně jako úplatu za protiprávní ovlivnění zakázky

(ať již jím samotným či prostřednictvím další osoby) anebo je dále distribuoval dalším subjektům (jejich představitelům), ve vztahu k nimž je tvrzeno, že došlo k manipulaci s veřejnými zakázkami. Jakékoliv vysvětlení nalézacím soudem však absentuje a chybí tak vysvětlení, jakým konkrétním způsobem docházelo k ovlivnění zakázek, o to více, jestliže takovýto údajný postup ve prospěch určitého soutěžitele je do značné míry eliminován výše uvedeným znaleckým zkoumáním.

116. Odvolací soud připouští, že ze strany krajského soudu je prezentována velká řada podpůrných argumentů, které nasvědčují nejen zájmu obžalovaného D. směrem k dotčeným institucím a jejich zakázkám, kdy pro určité vazby a finanční plnění skutečně může být dáno důvodné podezření, že docházelo k nekalým praktikám stran veřejných zakázek, ovšem orgány činné v trestním řízení takovýto závěr musí, jak již bylo opakovaně zdůrazněno, vystavět na co nejširší paletě důkazů, jejichž vzájemná propojenost nebude dávat prostor k důvodným pochybnostem o vině osob, které jsou pro trestnou činnost stíhány. Stejně tak by totiž odvolací soud mohl například spekulovat, zda představitelé společností, jež vstupovali do smluvních vztahů se společností Business Advisor, na jejíž základě měla být prováděna kontrolní a poradenská činnost, věděli o tom, zda společnost Business Advisor nemá dostatečné personální či odborné znalosti k naplnění svých závazků, anebo byť by takovýto smluvní vztah byl skutečně zástěrkou pro snahu o ovlivnění veřejné zakázky, zda k takovému výsledku disponuje obžalovaný Ing. D. prostředky a potřebnými konexemi. Nabízela by se pak další paleta možností posouzení daného jednání v podobě např. podvodné trestné činnosti, které by se obžalovaný Ing. D. dopouštěl tvrzením nepravdivých skutečností směrem ke společnostem, jež vstupovaly do smluvního vztahu s Business Advisor. Jak již bylo uvedeno výše, jedná se o prezentaci pouhých domněnek, které vůbec nemusí souviset se skutečností, avšak vykreslují stávající důkazní situaci, kterou nelze považovat za dostatečnou k závěrům, jež vyvodil soud prvního stupně.

117. Pokud se týče dalších dovozovaných vazeb, postrádá odvolací soud též bližší vysvětlení závěrů krajského soudu ohledně obhajoby obžalovaných, že v případě společnosti PRAGOIMEX tato neměla zapotřebí zprostředkovatelské aktivity Ing. D. směrem k dopravnímu podniku. Ačkoliv neoddiskutovatelně dané kontakty mezi Ing. D. a osobami působícími v dopravním podniku existovaly (K., K., H., K., F., P.), současně nelze nevidět, že existovala i přímá návaznost společnosti PRAGOIMEX a Dopravního podniku Ostrava, a to především v rámci jejich dlouholeté spolupráce. V případě její oboustranné prospěšnosti tak bylo možno očekávat, že by Dopravní podnik Ostrava neměl důvod hledat jiného obchodního partnera, a proto mohly být parametry výběrového řízení nastaveny za účelem zvýhodnění společnosti PRAGOIMEX tak, aby spolupráce i nadále pokračovala, aniž by bylo zapotřebí spekulovat, zda takovéto zvýhodnění bylo v souladu se zákonnými kritérii či nikoliv. Ke stejnému výsledku, resp. propojení k získání potřebných informací by mohl vést také bývalý zaměstnanecký vztah obžalovaného Jiřího H. u Dopravního podniku Ostrava. Ostatně sám nalézací soud ve svých závěrech dovozuje (bod 78.), že z titulu výše uvedeného předchozího zaměstnání měl obžalovaný H. sám veškeré potřebné informace o struktuře vozového parku v Ostravě a dalších potřebách, a tudíž nepotřeboval rady společnosti Business Advisor, které mu údajně byly poskytovány. V daném směru si krajský soud tedy mírně protiřečí, jestli na jedné straně staví obžalovaného Ing. D. do pozice osoby, která zajišťovala společnosti PRAGOIMEX za protiprávní úplatu zvýhodněné postavení v rámci výběrového řízení, ovšem na druhé straně takovouto činnost do jisté míry eliminuje tím, že společnost PRAGOIMEX potřebnými informacemi disponovala, ať již z titulu předchozí spolupráce, anebo provázanosti přes osobu Jiřího H., který byl pracovně spojen s oběma subjekty. Je sice možné si klást otázku, zda obžalovaný H. měl takové postavení, aby byl schopný ovlivnit dané vztahy, případně, zda spíš nemohl podporovat zájmy obžalovaného

D., ale jedná se opět o ryzí spekulace, které není možné bez dalšího označovat za prokázaná fakta ke konstatování viny, kteréhokoliv obžalovaného.

118. Odvolací soud k tomu připouští, že se nalézacímu soudu podařilo poměrně pregnantně rozkrýt v rámci dokazování síť vazeb a kontaktů mezi osobami, jejichž středobodem je právě obžalovaný Ing. D., přičemž tyto vazby vzbuzují určité podezření minimálně klientelismu, ale potažmo též napojení do protiprávní činnosti, jestliže představují vztahy nejen vycházející z určité vzájemné obchodní činnosti, ale též přátelských, příbuzenských či jinak obdobně blízkých kontaktů (např. propojení osob P., R., N., N., P. atd.). Ačkoliv tedy odvolací soud nechce a ani nemůže na tomto místě v dané fázi trestního řízení hodnotit, jaká byla povaha takovýchto vztahů, ať již mezi fyzickými osobami, anebo obžalobou tvrzených propojení fyzických a právnických osob přes společnost Business Advisor a PROPAG-STORM, bude na místě věnovat bližší pozornost otázce, zda se jednalo o vazby vycházející z legitimních vztahů, anebo je možné dovodit další poznatky, které by osvětlily obžalobou tvrzené obchodněpolitické vazby, které vyvěraly do páchání trestné činnosti směrem k ovlivňování veřejných zakázek.

119. Jinými slovy, nalézací soud se při hodnocení výše uvedených okolností vyplývajících z provedeného dokazování nedostatečně zaobíral námitkami obhajoby a poměrně nekriticky převzal tvrzení obžaloby (byť mnohdy logická), avšak tato nedal do souvislostí se svými dalšími poznatky v rámci všech dotčených jednání, která jsou obžalovaným kladena za vinu. Jeho pohled tak lze hodnotit jako velmi kusý a bez širšího náhledu projednávané trestné činnosti jako celku. To například lze vztáhnout i na jeho závěry o postupu obžalovaných (potažmo managementu stíhaných právnických osob jako takového) při hodnocení jejich spolupráce se společností Business Advisor. Je-li k těmto osobám dovozováno, že jejich chování vykazovalo značnou míru nestandardních projevů, jako když neseznamovali s probíhající spoluprací další členy, resp. zaměstnance, potažmo otázkám samotné potřebnosti spolupráce s Business Advisor či způsobu výstupů z ní, lze sice s takovým náhledem souhlasit, ale jeho podřazení pod důvody odůvodňující vinu obžalovaných je možno učinit teprve až v návaznosti na zodpovězení výše uvedených otázek stran údajné manipulace s veřejnými zakázkami a dovození, které osoby a za jakých podmínek tak činily.

120. V daném směru je třeba připomenout, že pokud nalézací soud směrem k trestné činnosti obžalovaného Ing. D. užil právní kvalifikaci podle § 256 tr. zákoníku, musí objasnit, v čem spatřuje naplnění znaků příslušné skutkové podstaty trestného činu, jehož se pachatel dopustí způsobem, kdy *v souvislosti se zadáním veřejné zakázky, s veřejnou soutěží nebo veřejnou dražbou v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch zjedná některému dodavateli, soutěžiteli nebo účastníku dražby přednost nebo výhodnější podmínky na úkor jiných dodavatelů nebo soutěžitelů*. Je tedy vyžadováno, aby pachatel nejenom měl možnost ovlivnit zadávání veřejné zakázky, na což nalézací soud poukazuje s ohledem na rozkryté vazby obžalovaného a zajištěné odposlechy, ale zda k tomuto také směrem k subjektům, jež veřejnou zakázku vypisují, došlo. Jak již bylo uvedeno výše, v daném ohledu takovýto poznatek doposud věrohodně předložen nebyl.

121. Na tomto místě lze připomenout, že jedna z často opakovaných odvolacích námitek směřovala k otázce možného (jednočinného) souběhu trestných činů podřazených pod ustanovení § 256 tr. zákoníku a § 331 a násl. tr. zákoníku. Ačkoliv i zde bude k posouzení takové problematiky možno přistoupit teprve za situace, pokud by nalézací soud nabyl přesvědčení o zaviněném protiprávním jednání obžalovaných, lze pro úplnost a alespoň stručně poukázat na závěry k nimž dospěl Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 29. 1. 2025, sp. zn. 15 Tdo 1111/2024, podle nichž souběh trestné činnosti podle § 256 tr. zákoníku a § 331 tr. zákoníku není vyloučen. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí podal předně výklad některých znaků dotčené trestné činnosti a chronologického vývoje příslušné

právní úpravy, stejně jako samotné problematiky souběhu. Ačkoliv v jeho závěrech nelze přehlédnout apel na vhodnost revize stávající právní úpravy zákonodárcem a vyjasnění vzájemných poměrů jednotlivých ustanovení, současně nepřiznává důvodnost privilegování určité skupiny pachatelů, kterýžto stav by nastal při vyloučení jednočinného souběhu obou trestných činů pro jejich poměr speciality (jak bylo na problematiku nahlíženo v minulosti při zcela jiné právní úpravě). Nyní je zdůrazněno zařazení obou ustanovení do různých hlav zvláštní části trestního zákoníku s ochranou druhově odlišných společenských zájmů. Podle přesvědčení Nejvyššího soudu nemůže obstát teze o přednosti kteréhokoliv ustanovení, neboť dle konkrétních okolností mohou nastat různé případy podmiňující použití vyšší trestní sazby pro to které ustanovení. I přes úžeji specificky zaměřené ustanovení § 256 (odst. 3, odst. 4) tr. zákoníku postihující úzce vymezené případy korupce před obecnějším ustanovením § 331 (odst. 1 alinea 1, odst. 2, případně vyšších odstavců) tr. zákoníku, stále nezahrnuje § 256 odst. 3 tr. zákoníku veškeré případy, jež jsou použitelné podle § 331 odst. 1 nebo odst. 2 tr. zákoníku. Dále bylo poukázáno, že není možné akceptovat názor, že jednou dostane přednost ustanovení § 256 odst. 3 nebo odst. 4 tr. zákoníku, jindy zase § 331 odst. 1 nebo odst. 2, odst. 3 nebo odst. 4 tr. zákoníku. Proto žádné z obou ustanovení není a nemůže být vnímáno jako primární, které by při naplnění všech znaků mělo dostávat přednost před druhým.

122. K výše uvedenému je na místě doplnit, že vrchní soud sdílí názor 5. senátu Nejvyššího soudu prezentovaný v rozhodnutí ze dne 25.9.2024, sp. zn. 5 Tdo 849/2024, jímž tento postoupil shora rozvedenou otázku velkému senátu trestního kolegia a deklaroval, že sice nelze vyloučit případy, kdy budou neplněny znaky pouze ustanovení § 256 odst. 3 tr. zákoníku a nikoliv § 331 tr. zákoníku, ale bude se jednat spíše o raritní situace, přičemž za obvyklejší lze považovat případy naplnění znaků uvedených pouze v § 331 tr. zákoníku a nikoliv v § 256 odst. 3 nebo odst. 4 tr. zákoníku, jak bylo dříve uvozeno judikaturní praxí (č. 43/1987, č. 2/2015, č. 38/2022 Sb. rozh. tr.).

123. Lze proto uzavřít, že bude na krajském soudu, aby po provedeném dokazování a pochopitelně toliko v případě, že soud dojde k přesvědčení o potřebě podřadit jednání obžalovaných ustanovení trestního zákoníku vysvětlil, v čem spatřuje naplnění zákonných znaků toho kterého trestného činu a to právě i s ohledem na jejich možný souběh ve světle shora rozvedené aktuální rozhodovací praxe Nejvyššího soudu.

124. Další z námitek obžalovaných, kterou je třeba označit za důvodnou, je otázka posouzení jednání obžalovaného Ing. D., jakožto zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti, kterého se měl dopustit částečně ve prospěch organizované zločinecké skupiny podle § 107 odst. 1 tr. zákoníku, a dále zločinu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1 tr. zákoníku. Toto jednání se přitom vztahuje k vymezené kooperaci společnosti Business Advisor směrem ke společnosti PROPAG-STORM, jež představovala součást organizované zločinecké skupiny, kterou dle závěrů obžaloby založili a řídili Vlastislav P. a Mgr. Bronislav M., a jejíž činnost je podrobně popsána na straně 9-12 výrokové části napadeného rozsudku.

125. Odvolací soud v této problematice spatřuje pravděpodobně jedno z nejzávažnějších pochybení na straně nalézacího soudu, neboť tento k otázce existence organizované zločinecké skupiny provedl pouze minimum důkazů a žádným výraznějším způsobem nevěnoval pozornost existenci, respektive naplnění zákonných znaků působení organizované zločinecké skupiny v daném případě. Jestliže je poukazováno na výpovědi svědkyň O. a K., které jakožto spolupracující obviněné v jiné (doposud pravomocně neskončené) trestní věci a v návaznosti na to také svědkyně, které mají usvědčovat obžalované z nyní projednávané trestné činnosti, byly součástí takovéto skupiny, pak nalézací soud se jejich prostřednictvím, jakož i dalších svědků, jež někteří z nich jsou jmenováni coby členové

organizované zločinecké skupiny na straně 9 a 10 výrokové části (V., V., P., L., H., K.), případně listinných důkazů snažil osvětlil způsob fungování této a dalších společností tvořících řetězec, v němž mělo docházet k přeprodávání reklamy za uměle navyšovanou cenu a následné provádění osmdesátiprocentních vratek ze základu daně faktur. Následně ovšem nevysvětlil, v čem spatřuje právě existenci naplnění znaků organizované zločinecké skupiny a zejména pak obeznámenost s její podstatou ve vztahu k obžalovanému Ing. D. tak, aby mohla být konstatována jeho vina, ať již ve smyslu § 361 tr. zákoníku, či rovněž za užití § 107 tr. zákoníku.

126. Je třeba připomenout, že trestná činnost navázaná na společnost PROPAG-STORM a osobu zejména Vlastimila P., byla projednávána v řadě jiných trestních věcí (např. 3 To 22/2021), o nichž Vrchní soud v Olomouci má obeznámenost z titulu soudu odvolacího, ovšem je třeba zdůraznit, že daná trestná činnost byla prozatím vždy vztahována k subjektům, které byly v postavení, které odpovídá v rámci této trestní věci společnostem Business Advisor či PRAGOIMEX a pochopitelně osobám za ně jednající, u nichž byla dovozena, a to i pravomocně, trestná činnost daňového charakteru, ovšem bez jakékoliv návaznosti na organizovanou zločineckou skupinu. Za těžiště trestního řízení lze z pohledu soudu prvého stupně označit činnost obžalovaného Ing. D. směrem k obchodním subjektům při získávání veřejných zakázek formou neoprávněných výhod, za což mu měla být hrazena odměna, kdy její skutečný význam coby úplatku byl zastírán formou poskytování kontrolní a poradenské činnosti ze strany společnosti Business Advisor, která následně měla přistoupit k legalizaci takovýchto finančních prostředků prostřednictvím společnosti PROPAG-STORM a objednávání předražené reklamy, respektive za situace, kdy společnost Business Advisor již nepředstavovala pro určitý zájem orgánů činných v trestním řízení bezpečnou cestu k zprostředkování úplaty, měly být tyto finanční prostředky, a to konkrétně ze strany společnosti PRAGOIMEX, přímo hrazeny společnosti PROPAG-STORM opět v podobě předražené reklamy, z níž měla procentní vratka směřovat do dispozice obžalovaného D. Je to tedy právě činnost, která se týká společnosti PROPAG-STORM, respektive v souvislosti s ní utvořeného řetězce společností, které měly být řízeny a organizovány Vlastislavem P. a Bronislavem M. za účelem soustavného krácení DPH a DPPO v rovině nákupu reklamy, u nichž jsou obžalobou dovozovány znaky organizované zločinecké skupiny. Touto se podle § 129 tr. zákoníku rozumí *společenství nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchání úmyslné trestné činnosti*. Ing. D. je ve smyslu § 361 odst. 1, respektive v případě zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti též za užití ustanovení § 107 odst. 1 tr. zákoníku kladeno za vinu spáchání činu se členem organizované zločinecké skupiny, a současně účasti na činnosti takovéto organizované zločinecké skupiny. Nicméně v rámci celého napadeného rozsudku zcela chybí podrobné vymezení znaků daného zločineckého uskupení tak, jak byly popsány ve smyslu § 129 tr. zákoníku, a současně vědomé napojení obžalovaného D. na něj. Je třeba připomenout, že ve vztahu k ustanovení § 361 odst. 1 alinea 2 tr. zákoníku, jež se dotýká účasti pachatele na činnosti organizované zločinecké skupiny, může být takováto vztahována jak k osobě, která je samotným členem organizované zločinecké skupiny, tak osobě, která stojí vně dané struktury. Absentuje též uvedení role obžalovaného při účasti na činnosti organizované zločinecké skupiny, kdy ačkoliv v drtivé většině se bude jednat o aktivní jednání pachatele, který se podílí na páchání trestné činnosti, může jít též o jiné způsoby účasti, ať již za účelem zajišťování podpůrných (souvisejících) aktivit typu poradenství, materiálního či personálního zajištění chodu organizace apod. Současně je na místě připomenout, že jednání dopadající pod dikci § 361 odst. 1 tr. zákoníku má povahu trvajícího jednání a nelze jej omezovat pouze na jednorázovou účast na působení organizované zločinecké skupiny, která by odpovídala maximálně formě účastenství ve smyslu § 24 tr. zákoníku. Zejména však je třeba zdůraznit,

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

že k trestnosti jednání pachatele je v daném směru vyžadováno vědomí o charakteru organizované zločinecké skupiny a toho, jakým způsobem svým jednáním k její činnosti přispívá (k tomu Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3.vydání. Praha: C. H. Beck, 2023 4539 s.)

127. Aby mohl nalézací soud přistoupit k vyhodnocení otázky existence organizované zločinecké skupiny, musel by jasně deklarovat naplnění jednotlivých zákonných znaků, které jsou uvedeny výše, včetně rozvedení subjektivní stránky pachatele, který musí jednat alespoň v úmyslu eventuálním stran vědomí, že se účastní na aktivitách takovéto skupiny a je s tímto srozuměn a musí si též být vědom samotné podstaty zločinecké skupiny. Ačkoliv krajský soud přistoupil směrem k činnosti společnosti PROPAG-STORM, respektive jím nazíraného řetězce obchodních korporací, které se měly podílet na úmyslném krácení daní, jakož i osob, označovaných za členy takovéto skupiny, nevysvětlil případnou hierarchii jejich členů a zejména nevěnoval příslušnou pozornost účasti obžalovaného Ing. D. I s ohledem na dříve deklarovaná obdobná rozhodnutí, která se pojí k činnosti společnosti PROPAG-STORM, nebylo žádným způsobem diferenciováno, zda, pokud vůbec takováto organizovaná zločinecká skupina působila, jednal případně obžalovaný D. při tvrzeném napojení na danou skupinu ve prospěch takovéhoto uskupení či naopak ve svůj prospěch, aniž by si byl povahy dané skupiny vědom.

128. Na tomto místě je znovu třeba připomenout, že samotné trestní řízení, které se dotýkalo působení organizované zločinecké skupiny, probíhalo v rámci trestní věci u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 35 T 10/2017, v jejímž rámci byl teprve dne 21. 5. 2024 vyhlášen rozsudek, jímž byla (dosud nepravomocně) konstatována existence organizované zločinecké skupiny a osob, které se na jejím jednání podílely. Elementární pochybení krajského soudu spočívá v absenci obstarání si podkladů k takovémuto řízení, zejména za situace, kdy přistoupil ke konstatování existence organizované zločinecké skupiny dříve, než tak učinil soud v kmenové trestní věci, a byť takovýto předběžný závěr není zcela vyloučen, klade na nalézací soud zvýšené nároky při rozvedení znaků existence organizované zločinecké skupiny a provázanosti obžalovaných na její činnost. Lze si pak klást otázku, proč například nalézací soud vyhodnotil stran účasti na činnosti organizované zločinecké skupiny či jednání v její prospěch pouze jednání obžalovaného Ing. D. a nikoliv například osob, které jednaly za společnost PRAGOIMEX, jež v rámci popisovaného bodu Id) výroku napadeného rozsudku prováděla přímé platby směrem k řetězci společností tvořících organizovanou zločineckou skupinu. Závěr krajského soudu lze tedy označit bez bližšího zdůvodnění v napadeném rozsudku za zcela předčasný, který vyžaduje daleko podrobnější odůvodnění vazeb obžalovaných (tedy v daném případě minimálně Ing. D.) na skupinu, jejímž předmětem činnosti byl tvrzený prodej nadhodnocené reklamy a jeho prostřednictvím krácení daně, stejně jako vysvětlení, jakým způsobem se případně obžalovaní na této činnosti podíleli a jaké vědomí o její povaze měli. I pokud by nalézací soud dospěl k přesvědčivému závěru o existenci takovéhoto zločineckého uskupení, musí bez důvodných pochybností dovodit, že obžalovaný se na jejich aktivitách podílel vědomě při seznámení s její povahou a nejednalo se o čistě jeho vlastní aktivity bez jakékoliv návaznosti na organizovanou povahu.

129. Vrchní soud ve světle dosavadní rozhodovací praxe zdůrazňuje, že sice není vyloučeno, aby byla dovozena vina obviněného za jednání související s účastí na organizované zločinecké skupině, jejíž ostatní členové jsou trestně stíhání v samostatném trestním řízení, v němž doposud nebylo rozhodnuto o jejich vině (k tomu např. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2024, sp. zn. III. ÚS 1758/23), je ovšem za takové situace nezbytné provést důsledné dokazování a na jeho základě podrobně popsat působení vzájemně spolupracujících trestně odpovědných osob, které za společné součinnosti realizovaly trestnou činnost, přičemž toto

jejich jednání naplňovalo další znaky popsané v § 129 tr. zákoníku. Lze připustit, aby jednání bylo kvalifikováno v rámci organizované skupiny i v případě, kdy se například nepodaří zjistit totožnost všech (dle zákonných požadavků nejméně tří) jejích členů (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010 sp. zn. 8 Tdo 940/2010). Rozhodnutí v trestní věci týkající se toliko jednoho člena takové skupiny však musí obsahovat jednak přesný popis složení organizované zločinecké skupiny, rozbor, jak tato fungovala či jaké byly kroky jednotlivých osob ji tvořících, atd. (k tomu též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2023, sp. zn. 8 Tdo 189/2023). Samozřejmě musí být vzhledem k povaze trestné činnosti podle § 361 tr. zákoníku rozvedeno naplnění subjektivní stránky spočívající přinejmenším ve srozumění pachatele, že seskupení, na jehož činnosti se účastní, nebo které podporuje, může být organizovanou zločineckou skupinou. Takovéto závěry, resp. již samotné dokazovaní uvedených skutečností, v napadeném rozhodnutí absentuje.

130. Odvolací soud však k výše uvedeným otázkám případného právního posouzení jednání obžalovaných uzavírá, že ve stávající fázi nemůže zaujmout konečné stanovisko a zohlednit veškeré námitky prezentované v opravných prostředcích, neboť tyto jsou navázány na skutkové závěry soudu prvního stupně, k nimž dospěje po provedení nového (dalšího) dokazování.

KE ZPROŠŤUJÍCÍMU VÝROKU NAPADENÉHO ROZSUDKU

131. Pokud se týká trestního stíhání zaměřeného vůči činnosti společnosti Vostav Morava a obžalovaným Ing. Břetislavu Č. a Ing. Petru G., společně s nimiž byla stíhaná též společnost Business Advisor a obžalovaní Ing. Martin D. a Ing. Břetislav P., kdy ze strany krajského soudu došlo k postupu podle § 226 písm. a), písm. c) tr. ř., a tedy zproštění uvedených osob obžaloby státního zástupce, je třeba uvést následující. Nalézací soud, zejména pod body 630.-632. odůvodnění napadeného rozsudku, stručně vyložil, jaké závěry jej k tomuto postupu vedly, nicméně jeho hodnocení ve světle provedených důkazů a navazující argumentace státního zástupce nepovažuje odvolací soud za dostatečné. Jak uvedl odvolací soud výše, ve stávající fázi trestního řízení mu nepřísluší jakkoliv hodnotit důkazní situaci, kterou vytvořil svým postupem krajský soud směrem k vině obžalovaných, ale zaměřil se na posouzení logičnosti závěru nalézacího soudu k jím učiněnému meritornímu rozhodnutí. Také v případě společnosti Vostav Morava soud primárně hodnotí její působení na trhu, kdy zdůraznil úspěšnost v dalších veřejných zakázkách v dané lokalitě. Je tedy zřejmé, že oproti typickému způsobu páchání předmětné trestné činnosti, na níž se mnohdy podílejí subjekty s nulovou historií a z hlediska personálního a materiálního pozadí neschopné prakticky realizovat dotčenou zakázku, v nyní projednávané věci nejen společnost Vostav Morava, ale též již dříve zmíněné společnosti Martek Medical a PRAGOIMEX, nepředstavovaly takovýto druh nelegálních aktivit. Již v daném směru tedy lze spatřovat určitý rozpor mezi hodnocením subjektů ve vztahu, k nimž byla dovozena nalézacím soudem vina (PRAGOIMEX, Martek Medical), oproti de facto totožnému posouzení „hodnověrnosti“ aktivit společnosti Vostav Morava. Nalézací soud pak stručně hodnotil vazby, které mezi společností Vostav Morava a Business Advisor panovaly, kdy lze souhlasit, že také v daném směru není spatřován žádný rozdíl mezi poskytováním kontrolních či poradenských služeb subjektem (Business Advisor), který k tomu neměl kapacitní možnosti, jako tomu bylo u dalších dvou společností. Ostatně též krajský soud v případě uvedené spolupráce dospěl k přesvědčení, že plnění, které proběhlo mezi Business Advisor a Vostav Morava, představuje ve skutečnosti úplatky pro obžalovaného D., případně další osoby z okruhu politiků či pracovníků veřejných zadavatelů. Oproti společnostem PRAGOIMEX a Martek Medical však poukazuje na odlišnosti v obvyklé výši úplatku, která se pohybovala zpravidla mezi 4-9 %, přičemž v případě Vostav Morava a zakázek, na nichž obžaloba staví,

měla činit výše úplatku zcela odlišnou procentní sazbu z vysoutěžené ceny. Takovýto závěr by ovšem bylo třeba podrobit obšírnějšímu kritickému náhledu. Krajský soud ve svých závěrech prezentuje ve vztahu ke třem subjektům relativně širokou škálu podoby úplatků, které se v rámci procentních sazeb měly pohybovat (dle tvrzení nalézacího soudu) od hodnoty 0,8 % až po hodnotu 9 %. Logicky si lze klást otázku, zda jestliže obžaloba staví mimo jiné na přesvědčení o podobném modu operandi, by v jeho rámci neměly být procentní výše tvrzených úplatků stanoveny daleko užším rozsahem, než jak k tomu dochází nalézací soud.

132. Ačkoliv výše uvedené hodnocení úvah nalézacího soudu stran zprošťujícího výroku by mohlo být vnímáno jako potvrzení důvodnosti takovéhoto kroku, je třeba zdůraznit, že odvolací soud jak v případě konstatování viny některých z obžalovaných, tak v případě naopak zprošťujícího výroku, nepovažuje napadený rozsudek za bezvadný právě z hlediska jeho náležitého odůvodnění. Je proto třeba přiznat relevanci též některým námitkám, které ve svém opravném prostředku akcentoval státní zástupce, neboť i z tohoto hlediska zůstává řada otázek nezodpovězena, respektive na ně nebylo soudem prvního stupně reagováno.

133. V případě společnosti Vostav Morava a zakázek, které s ní souvisí, lze souhlasit s námitkou, že soud náležitým způsobem nevysvětlil, proč v případě zakázek společností PRAGOIMEX a Martek Medical vycházel z přesvědčení o protiprávnosti jednání dotčených obžalovaných s poukazem na existenci úplatků, komunikaci obžalovaného Ing. D. se spoluobžalovanými, respektive zástupci zadavatele veřejné zakázky, či nálezy určitých dokumentů souvisejících s danou zakázkou právě u osoby posledně jmenovaného, zatímco, jak poukazuje správně státní zástupce, takovéto skutečnosti krajským soudem v případě Vostav Morava byly negovány. Jedná se o již zmíněnou komunikaci či další vztahy a vazby obžalovaného Ing. D. na spoluobžalovaného Ing. Č., či zástupce Městské nemocnice Ostrava, případně administrátora zakázky SELLER Moravia. Dále nelze pominout disponování konceptem zadávací dokumentace k rekonstrukci budovy traumatologie obžalovaným Ing. D. a vyhodnocení otázek nastavení podmínek veřejné zakázky, respektive následného „nevymáhání“ jejich splnění. Nalézací soud tak ve své činnosti přistoupil k disproporčnímu řešení projednávané věci, jestliže řadu obdobných důkazů, které se pojily k různým veřejným zakázkám, posoudil odlišně, aniž by však své závěry náležitým způsobem rozvedl. Zejména odůvodnění zprošťující části napadeného rozsudku je v tomto ohledu poměrně kusé. Stejné výtky lze směřovat k rozhodnutí stran osoby obžalovaného Ing. Petra G. a hodnocení subjektivní stránky jeho jednání, na které upozorňuje státní zástupce ve svém odvolání. Nalézací soud v případě dříve hodnocených společností PRAGOIMEX a Martek Medical, respektive osob, které za ně vystupovaly, u těchto polemizuje s obeznámením o skutečném účelu smluv uzavíraných se společností Business Advisor za situace, kdy podle jeho přesvědčení tyto subjekty sjednané služby nepotřebovaly, zatímco u posledně jmenovaného obžalovaného takto nepostupuje. Odvolací soud sice přiznává určitou relevanci úvahám krajského soudu v bodě 632. napadeného rozsudku, podle něhož Petr G. nemusel znát skutečný důvod uzavření smlouvy o kontrolní činnosti, ovšem tento se již nevypořádal, respektive toto z odůvodnění rozsudku nevyplývá, zda jmenovaný, byť nebyl osobou, která přímo komunikovala s obžalovaným Ing. D. a podle přesvědčení soudu prvního stupně toliko podepisovala předložené dokumenty z důvodu požadavků stanov, byl z titulu svého postavení oprávněn, respektive povinován, zajímat se o finanční toky vyplácené společností Vostav Morava směrem k obchodním partnerům, jakými byla právě Business Advisor, a zajímat se o účelovost takto poskytovaných plnění. I daná skutečnost musí mít vliv na otázku subjektivní stránky, a to nejen ve vztahu k obžalovanému Ing. G., ale v celém komplexu posuzované věci u všech dotčených obžalovaných.

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

134. Současně je třeba přisvědčit námitce státního zástupce dotýkající se zprošťující části ve vztahu k obžalobě, sp. zn. 4 VZV 2/2017, jestliže polemizuje s argumentací nalézacího soudu v bodě 635., poukazující na aplikaci zásady, že z trestné činnosti se daně neplatí. Jak odvolatel správně uvedl, daný princip je relevantní k situacím, kdy pachatel trestné činnosti v pozici daňového subjektu nepřiznává příjmy, které získal z páchané trestné činnosti jako svá zdanitelná plnění. Obžalovaným Ing. D. a Ing. P. však bylo kladeno za vinu, že coby osoby ovládající a řídící společnost Business Advisor s cílem vyvést z daného subjektu finanční prostředky, které představovaly úplatky poskytované společnostmi, jimž měly být sjednávány výhody v rámci výběrových řízení na vypsané veřejné zakázky, tyto prostředky na základě smlouvy se společností PROPAG-STORM vkládaly do pořizování reklamních služeb, jež byly několikanásobně předraženy a následně 80 % ze základu daně faktur byly navraceny obžalovanému D. Podstatou vytýkaného jednání tak skutečně mělo být, jak dovozuje odvolatel, neoprávněné navyšování hodnoty plnění pro účely přiznání DPH a jeho následné zkrácení, při neoprávněném uplatnění nadměrného odpočtu. Skutečnost, že zdroj daného plnění představovaly příjmy z trestné činnosti, tak není podstatný, a jak pregnantně uvedl státní zástupce, v případě, že by došlo k prokázání takovéhoto skutkového stavu, docházelo by k dotování trestné činnosti ze státního rozpočtu. Nutno však zdůraznit, že daný závěr odvolací soud prezentuje pouze z hlediska popisu jednání tak, jak bylo obžalovaným kladeno v daném směru za vinu, aniž by toto smělo být jakkoliv bráno při vlastní úvaze o vině kteréhokoliv z obžalovaných. Tato musí být, jak bylo opakovaně zdůrazněno, vystavěna pouze a jen na základě hodnocení důkazů provedených nalézacím soudem a jejich zhodnocení, jak ukládá zákon, tedy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, přičemž při daném postupu je soud povinen při jakýchkoliv pochybnostech vycházet ze stavu, který bude příznivější pro obžalované. Proto výše uvedený názor je nutno vnímat pouze jako zobecňující vyjádření k námitkám obžaloby bez jakéhokoliv podřazení pod okolnosti nyní projednávané trestné činnosti, stran níž bude třeba v prvé řadě ustálit, zda vůbec došlo k protiprávní manipulaci s veřejnými zakázkami, kým, jakým způsobem a za jakou protihodnotu.

135. Na doplnění lze rovněž připomenout, že ze strany odvolatelů, a to jak obžaloby, tak obžalovaných, byla prezentována též řada námitek, které brojily proti uloženým trestům. Odvolací soud se vzhledem ke zrušující povaze svého rozhodnutí nemůže v tomto okamžiku vyjadřovat ke konkrétním uloženým sankcím, neboť daná materie bude muset být hodnocena nalézacím soudem až za situace, pokud by v novém projednání věci tento dospěl k závěru o vině obžalovaných. Tuto však v daném okamžiku nelze v žádném případě dovozovat a je proto bezpředmětné zaujímat stanovisko k námitkám stran jim uložených sankcí. Nicméně i zde je třeba připomenout, že pokud by v rámci nového projednání věci nalézací soud přistoupil při deklarování viny k ukládání trestů, musí se vypořádat, tak, jak mu to ukládá zákon, zejména v rámci kritérií vymezených v § 37-39 tr. zákoníku, se všemi okolnostmi případu, jakož i návrhy či námitkami procesních stran.

136. Zejména je na místě poukázat, že soud musí vždy přihlížet k povaze a závažnosti vytýkaného trestného činu a osobním, rodinným, majetkovým, jakož i dalším poměrům pachatele při zohlednění polehčujících a přitěžujících okolností. Stranou pochopitelně nelze ponechat ani postoj pachatele k projednávané trestné činnosti, tedy například, zda pachatel sjednal dohodu o vině a trestu, prohlásil svou vinu nebo označil rozhodné skutečnosti za nesporné, zda spolupracoval s orgány v trestním řízení, a vezme v potaz jeho náhled (sebereflexi) ke svému protiprávnímu jednání. V případě majetkových sankcí je rovněž třeba aplikovat zásady, jež vymezují příslušná ustanovení trestního zákoníku, kdy zejména u peněžitého trestu není možné tento uložit, je-li zřejmé, že by byl nedobytný. V neposlední řadě musí soud vyložit také okolnosti, za kterých nepřistoupil k aplikaci určitých ustanovení, ať již zmírňujících, tedy zejména stran mimořádného snížení trestu odnětí svobody v intencích § 58 tr. zákoníku,

anebo zpřísňujících tak, jak v tomto případě navrhoval státní zástupce ve smyslu aplikace § 43 odst. 1 tr. zákoníku. Také tyto prezentované úvahy odvolacího soudu je však třeba striktně vnímat v rovině obecných pokynů směrem k nalézacímu soudu, bez jakékoliv konotace k meritornímu závěru o vině obžalovaných, neboť tyto náležejí výhradně do sféry posouzení krajského soudu.

REKAPITULACE POKYNŮ K POSTUPU NALÉZACÍHO SOUDU PŘI NOVÉM PROJEDNÁNÍ TRESTNÍ VĚCI

137. Na tomto místě tedy Vrchní soud v Olomouci rekapituluje své závěry, jež vedly k potřebě zrušení napadeného rozsudku a přikázání věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Jak již bylo uvedeno, nalézací soud musí své úvahy směřující k meritornímu rozhodnutí opřít o výsledky řádně provedeného dokazování, jež bude v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 tr. ř.), přičemž bude postupováno dle zásady oficiality, vyhledávací a materiální pravdy (§ 2 odst. 4, odst. 5 tr. ř.). Stěžejní podmínky dokazování v trestním řízení přitom shrnul již Ústavní soud např. ve svém nálezu, sp. zn. I. ÚS 1095/15, ze dne 30. 6. 2015, v němž klade důraz, aby v rámci dokazování byla respektována zásada presumpce neviny vyjádřená jak v § 2 odst. 2 tr. ř., tak čl. 40 odst. 2 Listiny. Je to totiž stát, kdo nese důkazní břemeno v trestním řízení, které je zaměřeno na pro společnost nejškodlivější formy lidského jednání, přičemž na jedné straně je pochopitelně dán zájem společnosti na řádném projednání věci a odhalení pachatele trestné činnosti, jakož i jeho potrestání, ovšem vzhledem k nástrojům, jimiž trestní stíhání a z něj vzešlý trest disponují a jež představují vážný zásah do osobní svobody jednotlivce, musí být daný postup a zásah do základních práv a života jednotlivce dostatečně silně ospravedlněn. Proto existují-li jakékoliv rozumné pochybnosti, nelze je vyložit v neprospěch obžalovaného, ale výhradně v jeho prospěch. Z principu presumpce neviny pak plyne pravidlo in dubio pro reo, dle kterého není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutné rozhodnout ve prospěch obviněného (viz nález Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 733/01, ze dne 24. 2. 2004). Ani vysoký stupeň podezření sám o sobě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok (k tomu též nález Ústavního soudu, sp. zn. III. ÚS 398/97, ze dne 4. 6. 1998). Daný důkazní postup je pak třeba detailně popsat a přesvědčivě jej odůvodnit ve smyslu požadavku § 125 odst. 1 tr. ř. a stejně tak odůvodnit spolehlivost použitého důkazního pramene (k tomu též nález Ústavního soudu, sp. zn. III. ÚS 463/2000, ze dne 30. 11. 2000). Teprve po takto provedeném řádném dokazování, jehož výsledky budou přetaveny do meritorního rozhodnutí, je možno učinit závěr o vině obžalovaného, případně při existenci shora uvedených pochybností tohoto obžaloby zprostit. Současně je třeba připomenout, že ačkoliv nalézací soud není povinen provádět všechny procesními stranami navržené důkazy, musí se vypořádat s důvody, proč tak neučinil, stejně jako musí reflektovat na všechny námitky, které by mohly mít dopad na průběh trestního řízení. Na tomto místě cítí odvolací soud potřebu upozornit nalézací soud, že nepovažuje za nezbytné, aby docházelo k velmi obsáhlému přepisování výpovědí zejména obžalovaných či svědků, o to více v případech jejich opakovaných výslechů, jež jsou obsahově mnohdy totožné, kdy jejich několikeré, často doslovné (srov. např. body 25. či 26. odůvodnění rozsudku uvádějící výpověď obžalovaného D.) rozvádění zbytečně zahlcuje a znepřehledňuje přezkoumávané rozhodnutí. Cílem řádného odůvodnění provedeného dokazování je zachycení stěžejních skutečností, které ten který důkazní prostředek poskytl a z nichž pak soud dovozuje své hodnotící závěry.

138. V rámci nového projednání věci tak při zohlednění výše uvedených podmínek, jakož i právního názoru soudu odvolacího (§ 264 odst. 1 tr. ř.), bude krajský soud nucen doplnit

dokazování takovým způsobem, aby mohlo dojít k eliminaci pochybností, jež ve stávajícím okamžiku přetrvávají. V prvé řadě se z hlediska povahy projednávané trestné činnosti, která je založena na přesvědčení obžaloby o korupčním jednání souvisejícím s veřejnými zakázkami, musí zaobírat kruciální otázkou, zda došlo skutečně k ovlivnění takovýchto veřejných zakázek, jakým způsobem se tak stalo, kdo tak učinil a za jakou protihodnotu. Při posuzování ovlivnění veřejné zakázky musí v rámci dokazování zaměřit svou pozornost na otázku otevřenosti účasti soutěžitelů na veřejné zakázce, podmínek, které byly stanoveny jejím zadavatelem, včetně cenových kritérií, tak, aby mohlo být přesvědčivě uzavřeno, že došlo ke znevýhodnění či dokonce eliminaci účasti určitých subjektů oproti jiným. Takovéto poznatky je třeba činit ve světle všech okolností každé jednotlivé zakázky s ohledem jak na její ekonomické či technické parametry, ale i přidružené skutečnosti v podobě předchozí spolupráce či zkušeností zadavatele s některými soutěžiteli, či důvodností nezájmu účasti dalších subjektů na veřejné soutěži, ať již z hlediska jejího předmětu, lokality, v níž měla být realizována, či dalších okolností.

139. Za stěžejní v daném ohledu je třeba označit odborné závěry ve formě znaleckých posudků (a to ke každé z obžalobou poukazovaných veřejných zakázek), které je nutné podrobit kritickému náhledu zejména na dostatek vstupních informací, které zpracovatelé měli k dispozici. V případě existence vícero posudků k určité veřejné zakázce (tak, jak tyto byly rozvedeny zejména v bodech 106. až 113. odůvodnění tohoto rozhodnutí) bude při vzniku rozporů mezi nimi třeba přistoupit ke konfrontaci zpracovatelů při seznámení znalců s oponentními závěry, neboť nalézací soud se musí vyvarovat vlastního hodnocení odborných otázek, aniž by umožnil zpracovatelům vyjádřit se k nim. Jestliže jsou takové znalecké posudky nedostatečné (tj. nedávají přesvědčivou odpověď na všechny výše uvedené otázky týkající se ovlivnění zakázky) či absentují zcela, bude na místě tyto doplnit či zadat jejich zpracování. Soud nesmí odmítnout určité znalecké hodnocení pouze s poukazem na svůj názor, který by však nebyl podložen objektivními důkazy. V případě, že se ani tímto způsobem nepodaří rozpory objasnit, bude na místě přistoupit buď k reviznímu posudku a nebude-li tento možný a nepodaří se rozpory objasnit logickými úvahami, bude třeba postupovat právě v souladu s uvedeným kritériem in dubio pro reo. Opomenout přitom nalézací soud nesmí ani hodnocení osob zpracovatelů, a to jak s ohledem na jejich odbornost, či vztah k věci či osobám dotčených trestním řízením. Pochopitelně každý ze znalců je a priori poučen ve smyslu příslušných zákonných ustanovení a je jeho povinností důvody, pro které by posudek nemohl podat, sdělit zadavateli (soudu), nicméně i tak bude zejména v případě osoby Bc. H. nezbytné vypořádat se s námitkou obhajoby o jeho napojení na Dopravní podnik Ostrava či osobu Aleše B. a vyhodnotit, zda jím uvedené závěry nemohou být subjektivně zabarveny, případně zda tyto odpovídají závěrům jiných znalců.

140. V případě, že nalézací soud dospěje k závěru, že zakázka (zakázky) byly ovlivněny ve prospěch určitého subjektu, je třeba objasnit, kdo takto učinil a za jakou protihodnotu (úplatek). Obžaloba klade v daném směru vinu za takové jednání zejména obžalovanému Ing. D., ve vztahu k němuž však bylo poukázáno, že je třeba se vypořádat s otázkou jeho postavení coby lobbisty a zaobírat se, zda takovouto činnost skutečně vykonával, jakým způsobem a zda daný výsledek byl legálního či nelegálního charakteru. Je proto na místě důsledně objasnit propojenost jeho osoby, případně osoby Ing. P., stojících za společnost Business Advisor k zástupcům zadavatelů veřejných zakázek, soutěžitelům či administrátorské společnosti, případně objasnění vlivu, který by na tyto měli přes jiné subjekty, zejména (jak je poukazováno obžalobou) z řad politických představitelů. Je též třeba vyhodnotit důvodnost dispozice daných osob s materiály, které se dotýkaly zakázek a které u nich byly nalezeny, zda se k těmto mohly dostat i jiným způsobem, časovou souvislost daného obstarání, respektive dispozice s uvedenými podklady, a zda tyto byly

určující či významné pro ovlivnění zakázek. V rámci posouzení existence určitého vlivu obžalovaného na další osoby bude třeba vzít v potaz také schopnost ovlivnit výběrové řízení s přihlédnutím k procesu od tvorby přes vyhlášení až po vyhodnocení veřejné zakázky. Při posuzování konstrukce výše tvrzeného úplatku bude třeba při obžalobou deklarovaném jednotném modu operandi posuzovat také otázku procentní výše sazeb daných plateb, respektive jejich tvorby, zda skutečně odpovídají obdobnému způsobu páchání trestné činnosti, či zda jsou mezi danými sazbami natolik výrazné rozdíly, které by naopak konstrukci obžaloby narušovaly.

141. Dalším z okruhů, v němž odvolací soud spatřoval na straně krajského soudu pochybení, je (ovšem toliko za situace dovození protiprávnosti jednání obžalovaných ve výše uvedeném směru) objasnění naplnění všech zákonných znaků skutkových podstat, pod které krajský soud podřadil jednání obžalovaných. Zdůraznit lze zejména otázku subjektivní stránky obžalovaných, a to v případě těch, kteří stojí v rovině soutěžitelů veřejné zakázky, tedy zda jednali s vědomím, že jimi poskytované prostředky jsou určeny jakožto úplatek za přizpůsobení podmínek a úspěch při získání veřejné zakázky. Dané posouzení může mít též vliv na případnou právní kvalifikaci, ať už korupčního jednání ve smyslu § 331 či § 332 tr. zákoníku a vypořádání se možného souběhu v tomto konkrétním případě s trestným činem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 tr. zákoníku, anebo, jak bylo vymezeno výše, jiných forem trestné činnosti, například podvodného charakteru, v případě, že by obžalovaný Ing. D. nebyl schopen ovlivnit příslušnou zakázku, avšak takovouto možnost za úplatu jiným subjektům nabízel. Zejména by při dovození viny v rozsahu podané obžaloby bylo na místě zaobírat se naplněním znaků organizované zločinecké skupiny, její existence a případné účasti některých obžalovaných na ní. Na tomto místě bude krajský soud povinen nejen provést důkazy a odůvodnit, v čem spatřuje existenci takovéhoto spolčení, ale zejména postupovat při zohlednění výsledků řízení, které probíhalo před Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 35 T 10/2017, ve vztahu k němuž doposud nebyly nalézacím soudem provedeny žádné důkazy. Bude tedy povinován připojit takovýto spisový materiál, provést jej v hlavním líčení a na základě něj vyhodnotit, jaké další důkazy případně provést k otázce posouzení hodnověrnosti výpovědí svědkyň K. a O., které jsou dle jeho názoru stěžejní pro dovození existence organizované zločinecké skupiny. Teprve po ustálení závěru o existenci organizované zločinecké skupiny bude třeba velmi pečlivě vysvětlit, zda některý z obžalovaných se na její činnosti podílel a jakým způsobem, tak, aby mohly být dovozeny znaky zločinu účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 tr. zákoníku, anebo spáchání trestné činnosti ve prospěch organizované zločinecké skupiny podle § 107 odst. 1 tr. zákoníku.

142. Další položkou projednávané trestné činnosti je jednání daňového charakteru, kdy je potřeba se zaobírat a vysvětlit, zda dotčené subjekty řádně odvedly příslušnou daň, a pokud se tak stalo, zda i tak došlo k jejímu krácení, například formou nadměrného daňového odpočtu, kdy jestliže nalézací soud stavěl v některých případech, i jeho slovy, na filozofii, že z trestné činnosti se neplatí daně, zda takovýto princip je možné vztáhnout i na projednávanou trestnou činnost ve smyslu podmínek splnění daňové neutrality. K tomu je nutno zdůraznit, že při posuzování projednávané věci nelze opomíjet, že instituty daňového práva stojí na zcela odlišných principech než právo trestní a v obecné rovině je proto vzájemná aplikace zásad daných odvětví nepřípustná (k tomu např. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Afs 1/2011-82). Oproti tomu je však pro obě roviny poplatná zásada zákazu daňových úniků (zákaz uplatňování odpočtu podvodným způsobem), kterou ve svých rozhodnutích zmiňuje i Soudní dvůr EU (např. ve věci C-189/18 ze dne 13. 3. 2018; Glencore Agriculture Hungary, anebo C-596/21 ze dne 24. 11. 2022, Finanzamt M), kdy byla akcentována nutnost boje proti daňovým únikům a s tím spjatou nemožnost jednotlivců dovolávat se norem unijního práva podvodným nebo zneužívajícím způsobem. Za stěžejní

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

lze v uvedené unijní judikatuře označit fakt, že pokud se prokáže, že osoba povinná k dani věděla nebo měla vědět, že pořízením určitého zboží či služeb se účastní plnění zasaženého únikem na DPH, účastní se tohoto úniku, i když z něj nemá sama žádný prospěch. Takové osobě musí být nárok na odpočet odepřen v plném rozsahu. Vnitrostátní orgány mají povinnost odepřít nárok na odpočet daně na vstupu osobám, které nedodržely povinnost řádné péče a neujistily se, že se přijetím plnění nebudou podílet na daňovém úniku. Tohoto cíle by nebylo možné účinně dosáhnout, „pokud by odepření nároku na odpočet bylo úměrně omezeno pouze na tu část částek zaplacených z titulu splatné DPH, která odpovídá částce, jež je předmětem daňového úniku, jelikož by tím byly osoby povinné k dani pouze nabádány k přijetí vhodných opatření za účelem omezení důsledků případného daňového úniku, ale nikoliv nezbytně k přijetí opatření umožňujících se ujistit, že se plněními, která uskutečňují, nebudou podílet na daňovém úniku, nebo jej usnadňovat“ (blíže k dané problematice též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2023, č. j. 1 Afs 101/2021-42).

143. Konečně při právním hodnocení jednání obžalovaných, pochopitelně, pakliže by nalézací soud dospěl k závěru o jejich vině, musí být odůvodněno, podle kterého trestního zákona, respektive jeho znění, nalézací soud postupoval.

144. Odvolací soud též připomíná, že v rámci nového projednání věci před krajským soudem bude třeba důsledně dbát procesních předpokladů ukotvených v § 219 odst. 3 tr. ř., a to zejména jeho věty druhé, podle níž změnilo-li se složení senátu nebo uplynula-li od odročení hlavního líčení delší doba, přečte se souhlasem státního zástupce a obviněného předseda senátu podstatný obsah protokolu o hlavním líčení, včetně v něm provedených důkazů; není-li souhlas dán, musí být hlavní líčení provedeno znovu.

145. Jak připomíná i stávající soudní praxe (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2025, sp. zn. 6 Tdo 133/2025), pokud jde o uplynutí delší doby od hlavního líčení, zákon neposkytuje bližší konkretizaci pro posouzení, jaký časový limit lze považovat za delší dobu. Bude tedy záležet na konkrétních okolnostech projednávané věci, zejména na jejím rozsahu a složitosti, na množství a charakteru dosud provedených důkazů atd. Rozhodující bude stanovisko členů senátu, příp. stran, zda s přihlédnutím k zásadě bezprostřednosti (§ 2 odst. 12 tr. ř.) považují výsledky dřívějšího jednání za dostatečné pro rozhodnutí ve věci, nebo zda je nutné – s ohledem na časový odstup či vývoj důkazní situace – opakovat důkazy již jednou před nimi provedené (Púry, F. Důvody, postup soudů a stran /§ 219/. In: Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2713). Zda v konkrétním případě již došlo k uběhnutí delší doby, záleží na uvážení soudu, který v tomto směru není vázán návrhy stran. Soud ovšem argumentaci stran zohlední a zejména v hraničních případech se s ní v případě nesouhlasu pečlivě vypořádá (Kadlec, J. Podstup a důvody odročení /§ 219/. In: Draštík, A., Fenyk, J. a kol. Trestní řád: Komentář. Wolters Kluwer, 2017). Předpokladem pro opakování hlavního líčení je přitom situace, kdy soud ani při stejném sestavení senátu není schopen rozhodovat na základě bezprostředního dojmu z předchozího hlavního líčení, příp. z jiného důležitého důvodu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 2021, sp. zn. 6 Tdo 360/2020).

146. V rámci nového rozhodnutí dále bude nalézací soud povinen postupovat v souladu s ustanoveními trestního řádu a nový rozsudek řádně vyhlásit, jakož i zajistit, aby jeho písemné vyhotovení bylo ve shodě s vyhlášením. Opomenout též nesmí vypořádat se s případně odmítnutými návrhy na doplnění dokazování, které vznesou procesní strany, či jejich námitkami.

147. Konečně pouze pro připomenutí a při zdůraznění, že takovýto postup přichází do úvahy pouze v případě, že krajský soud dospěje k závěru o vině obžalovaných či některého z nich, pak pro případ ukládání trestu musí respektovat kritéria, která jsou vymezená v trestním

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.

zákoně, musí se vypořádat s námitkami obhajoby stran možnosti ukládat danou sankci či reagovat na příslušné návrhy obžaloby. Současně by byl nucen zohlednit veškeré okolnosti případu, ať již složitost a obsáhlost projednávané věci v kontrastu na délku jejího projednání, kdy již odvolací soud byl nucen konstatovat průtahy, které dané trestní řízení provázejí, a takovouto okolnost zohlednit ve svých úvahách.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není žádný další opravný prostředek přípustný.

Olomouc 10. prosince 2025

JUDr. Vladimír Štefan v. r.
předseda senátu

JUDr. Michael Vrtek, Ph.D. v. r.
zpracoval

Shodu s prvopisem potvrzuje Veronika Slouková.